

Meenka Ījjīn ti Nanṇā Nommañ Wiñe Nüütin Woo Meenka yen Ījjīn ti

Meenka Ījjīn ti a meenka yaana ĩjjīdī ti Jiik Ḑocin Dānken yek Meenka Jiik Joon ti ye. An meenka yaanni a pergon kā lemmā mā Iburu, an ken yeli me yok kā lemmā Mābaan ogo Mābaan ṇājjo wakkā yaakki cāanna. An lemmā mā Iburu cāanna uccin kā jiik ogo, “Ījjīn ti.”

An nüütī wakkā muure ätä wa ke ĩjjīn ti cāwdä mänbaan ke Joon. An a me ḑiirken ken ḡimmīdī ogo Meenka Ījjīn ti perrī ko Müuca, bata Kääjin Woo ke Laawīn ke Paṇṇāni ke Ṇocin Giti. An meenkani yaaka kā duuc yaakki battā me ogo, Tuwraat an aṇan ogo, “Nüddīn kā lemmā mā Iburu.” An Meenka Ījjīn ti cāäyge giti jiik yaaka tiilcīdī ikīn yüükkīdīn ti ükcītīn giti Jiik Ḑocin Dānken ke Kiccāṇenen ye. An ikīn nüütīdīn yiñ kääjin ti ṇommañ wic ogoo, ke mābaan ṭāktāṇenen maṇṇā. An cāanna nüütīdī woo waṇ yen Joon yaana mākee me ye.

An meenka Ījjīn ti, ĩjjīn ti kā Joon ṇommañ nanṇe ogoo, ke m'aka ĩjgene ti nanṇe ye, Aadam ke Awwa. An ceeñ nüütī yaanwiiwa yen Noo ke tääl mooye. An ṇuca Meenka Ījjīn ti nüütī yaanwiiwa yen Abrayīm ke Icaak ke Yaagüüp ke äärgä tüggen yeeken. An Yaagüüp cāanna battā me ogo Icārayiil

an ɬon kicconde nanŋä ɖone. An Meenka İijjin ti yuuttu inŋi kä yatkäwiiwani yek merkä Yaagüüp ke juwin yeenen Kanaan atene ke Macir. An düüñin yaanwiiwa yen meenka İijjin ti tiilcidi ogo Yuucip, minneni Yaagüüp jone, an ike wäättä a mügdo yen mä Macir ogo.

Wääna Joon İijjenee kä Nanŋä Pollon ke Nommañ ye

¹ Wääna Joon İijjenee kä nanŋä pollon ke nommañ ye,

² nantä ladan an batta cääygene biilke, an müllä kul piik agee kä ääton wic, an Wääktän Joon ken laay piik witin.

³ An Joon jaajjin ogo, “Dalä bownu wääti!” An bownu wäättä.

⁴ An Joon bownu yoorre ɲeraŋ, an Joon bownu kiimme gitä ke müllä.

⁵ An Joon bownu äkkene ogo, “Äŋ jiñe.” An müllä äkkene ogo, “Wiirŋi jiñe.”

An biigin ti ɖakkä an tiñŋänänä äätin an a niinnä kä keelok.

⁶ An Joon jaajjin ogo, “Dalä kewnä wääti teejjük piitti, an wääti a waan piik ke piik.”

⁷ An Joon nanŋä kewnä, an piik yek mä inŋinä ke piik yek mä ñaalonŋu kiimme gitä. An wäättä.

⁸ An kewnä mä ñaalonŋu äkki Joon ogo pollon.

An biigin ti ɖakkä an tiñŋänänä äätin an a niinkä kä yew.

⁹ An Joon jaajjin ogo, “Piik yaaka iñi pollon ɲoy ye, yoken ðulji nantä keellä, an nantä iwon üüko woo.” An wäättä.

¹⁰ An Joon nantä iwon äkkene ogo ɲommañ, an nant'a piik yoken agene kä ðulgin ye, äkkene ogo wiykä mäyken. An yoori Joon anan ɲerañ.

¹¹ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä garkä yül ɲommañ wic, an gidok ɬulgen an äcä käwkä, an jengä gidok ɬulgen an äcä käwkä daa kä biilken.” An wäättä.

¹² An ɲommañ wiñe yüllü kä wakkä garkä an gidok ɬulgen an äcä käwkä, an jengä gidok ɬulgen ke käwken daa kä biilken. An yoori Joon anan ɲerañ.

¹³ An biigin ti ðakkä an tinñanjanä äätin an a nñinkä kä ðäk.

¹⁴ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä bowku wääti ñaalok pollon ji kipi giti an jñe ke wiirin jñe an nüüti waadga ke nñinkä ke yuungu.

¹⁵ An dalä waak bowku wääti ñaalok pollon ji an diikidi iñi ɲommañ wic.” An wäättä.

¹⁶ An Joon nanja waak yaaka yawan diikidi iñi ye, kä yewwe. Bownu yaana talan ye, ken tiici an jñe, an bownu yaana deetan ye, ken tiici wiirin jñe. An caanna Joon kirkä nanje.

¹⁷ An iken dooci Joon ñaalok pollon ji diikidi iñi ɲommañ wic,

¹⁸ an tiici an jñe ke wiirin jñe, an kipi giti bownu ke miilla. An yoori Joon anan ɲerañ.

¹⁹ An biigin ti ðakkä an tinñanjanä äätin an a nñinkä kä ɲan.

²⁰ An Joon jaajjin ogo, “Dalä piik kumok kä

waak'a a üdîn ye, an dalä dïirgä päyok nommañ wic ke ñaalok pollon ji."

²¹ An Joon nänjä wakkä piik gïtken mäyken yaaka dongan ye, an waak'a a üdîn layok ye, yaaka küümgenee piik gïtken ye, an cääna dïirgä yaaka päydidï pollon ji ye. An yoori Joon anan nêran.

²² An nüülki Joon an kiinne ogo, "Giide an diire an piik yaaka wiykä mäyken giti ye küümge. An dalä dïirgä dirä nommañ wic."

²³ An biigin ti dakkä an tînnänänä äätin an a nïinkä kä duuc.

²⁴ An Joon jaajjin ogo, "Nommañ äcä woo waak'a a üdîn ye, kä biilken, digärgä ke waak'a muulu iñi ye ke wakkä luum jiñe kä biilken." An wäättä.

²⁵ An Joon nänjä wakkä luum jiñe daa kä biilken, an digärgä daa kä biilken, ke waak'a muulu iñi ye, muure kä biilken. An yoori Joon anan nêran.

²⁶ An Joon jaajjin ogo, "Mänbaan nanjin kä bilko an äälinkä, an dale yak wiykä mäyken gïtken, ke dïirgä pollon jiñe, ke digärgä, ke waak luum jiñe, ke waak'a muulu iñi nommañ wic ye, müktü mänbaan muure."

²⁷ An Joon mänbaan nanje kä biilke.
Kä biilkä yeeke ike Joon mänbaan nanje.
Nanje oon ke iinj.

²⁸ An nüülki Joon an kiinne ogo, "Giide an diire an nommañ wiñe küümge an tïje. An yak wiykä mäyken, ke dïirgä pollon, ke waak'a muulu iñi nommañ wic ye, muureen müge."

29 An Joon jaajjin ogo, “Ikee iññe wakkä garkä yaaka gidok tulgen an ääcidï woo käwkä nommañ wic ye, an jengä yaaka gidok tulgen an ääcidï woo käwkä ye, muure a wakkä äämkä yeekic.

30 An wakkä luum jiñe yaaka nommañ wic ye, muureen ke diirgä pollon jiñe ke waak'a layok nommañ wic cääygene wääktän ye, iññä wakkä garkä muureen a waak äämkä.” An wäättä.

31 An Joon wakkä yaaka nanje ye, yoorre muureen neran kuckon.

An biigin ti dakkä an tinñäjäñä äätin an a niinkä kä düügük.

2

1 Nanjä pollon ke nommañ ke waak'a bilteen ye danjä.

2 An Joon danjä kä nanjä wakkä yeeke niinnä yaana kä nätükel ye ti, an yore yiikkene niinnä yaana kä nätükel ye ti kä näänkä yaaka nanje ye muure.

3 An Joon niinnä nätükel nüülkene an nanje ladan, kä yaana yore yiikkeneeda kä ñuugula yen wakkä muure yaaka nanje ye.

Aadam ke Awwa

4 Yaanni a gin'a nanjä done wääna Piṭo Joon nanjee kä pollon ke nommañ ye.

5 An jengä muure mor baati nommañ wic, an wakkä garkä batta mor yülü woo, näänka Piṭo Joon batta mor tuucee iñi ñaal nommañ wic ye, kä mänbaan bawe yaana piiti nommañ wic ye.

6 An ñomuk ku on piik kääjidi woo nommañ ji mäati nommañ wiñe muure.

⁷ An Piṭo Joon kuññu ḡomgu ḡommañ wic, an nanḡe a oon, an kütkene umdin wääktän üññü. An oon üññü.

⁸ An Piṭo Joon püüttä jengä garkä nantä battä me ogo Adan ñomuk anḡi, an oon yaana nanḡe ye ḡoocce wica.

⁹ An Piṭo Joon jengä yaaka ḡeraḡ me wanḡen ti an ḡeraḡ ammä ti ye, muure yүүлene ñaalok ḡommañ wic, an jaan yaana me iñde üññü ye, cääy teejjük nantä garrä, an jaan ḡajjin ḡerrä ke yiñ cääna bilti teejjük.

¹⁰ An ku on wii kääjidi woo nantä battä me ogo Adan mäati nantä garrä, an küptidi ḡiti wica an wäätcidi äänken kă ḡan.

¹¹ Yanḡalan battä me ogo Pecüün, an ike ken kaajit baan mä Hawela ji muure nant'a cääyge tiilgä ye.

¹² An tiilgä yek baan yaanja ḡeraḡ. An jengä pilkä yaaka ääcete me woo pandeyni ye, bilti an cääna pämkä yaaka ḡäldidi ḡeraḡ ye bilti wica.

¹³ An yäntän wii yanḡalan ogo Jeyüün, an a ike ken kaajit baan mä Küüc ji muure.

¹⁴ An yäntän wii yaana agene ḡäk ye, battä me ogo Adagiil, an ike ken kaajit Acüür ti kă ñomuk. An wii yaana wäätcete kă ḡan ye, battä me ogo Puraat.

¹⁵ An Piṭo Joon oon koowne an ḡoocce Adan nantä garrä ogo ñuugelee an tiiḡe.

¹⁶ An Piṭo Joon oon iingene an kiinni ogo, “Jengä yaaka nantä garrä ji ye, amä muure,

¹⁷ an jaan yen ḡajjin ḡerrä ke yiñ ḡana iki ämjädä, naana iki bi ämjä ye, iki bi tüwü a ḡitken.”

18 An Piṭo Joon jaajjin ogo, “Batta ɲeraŋ oon cāwde pare aŋan, nāŋgā m'ana ike yūükkütü ti cāwdä ye.”

19 An Piṭo Joon kuññu ɲommañ an nāŋgā wakkä luum jiñe muure ke diirgä pollon jiñe. An äckene oon ookcedeeda bi äkke ogoo, an wakkä yaaka a üdin ye muure yaana bärkänä oon ye, i daa wääti a yāntonḁe.

20 An digärgä muure bääri oon kä yāntāngenē, ke diirgä pollon jiñe ke wakkä luum jiñe muure. An ike kä ḁoŋe batta kǎñon yaana äälene kä ike yūükkütü ti kä cāwdä ye.

21 An Piṭo Joon oon iññe waŋgin nūinkä kä pek, an wääna oodene daa ye, ääcin woo ɲiiranḁe yaŋkalan kä keelok an nāntä yeene paatte waŋ.

22 An Piṭo Joon nāŋgā iin kä ɲiiran yaana äbe woo oon gunne ti ye, an äckene oon.

23 An oon jaajjin ogo,
 “Yaanni tiññan a äwnä yen äwgi
 an a yāŋgä yen yāŋgi.
 An ike bi battä me ogo, ‘iin’
 nääŋka äbene daa me woo ‘oon’ ti ye.”

24 An ina ken oon wäyen ke meen daleeda buwin an yore cooṭeeda ti iine ti an wäätene agene gaan keellä yaanna.

25 An ñomuk ku on oon ke iine muuṭuk yoken ladan, an yoken batta a lodgu.

3

Dimmin Mänbaan

1 An ñomuk ku on wakkä luum jiñe muure yaaka nanj Piṭo Joon ye ti, a kaan ken wiñe biṭāraŋ meken

giti. An iin taaññe ogo, “A jiñe Joon ikee kiinne ogo nana ikee amje jengä tulgen yek nantä garrä ji muure?”

² An iin kaan kiinne ogo, “Jengä tulgen yaaka nantä garrä ji ye, ikoon amon,

³ an Joon ikoon kiinnon ogo jaan yaana teejjük yaanja tulge nana amjon an nana tabdoon yok ikoon bi tüwjon.”

⁴ An iin kiini kaan ogo, “Ikee batta bi tüwe!

⁵ Näjjänä Joon äänkalan naana ikee bi amje ye, wangic bi pati woo an ikee bi wäate bata Joon anan, ikee njaje njerrä ke yin.”

⁶ An yoori iin jaan tulge naran ammä ti, an naran me wangen ti, an me inde witin wan. An uttu tuule an amme, an cääna oore ackene an amjin.

⁷ An wangen pattä woo an duuggen niji yoken ladan. An jittä jaan beel bata noommu gitke, an tuuri an kümji teygen ti.

⁸ An Pito Joon tiinji kä yäawe äätä nantä garrä ji biigin ti anji, an oon ke iine Pito Joon tarki jengä giti nantä garrä ji.

⁹ An Pito Joon oon bärkene an taacce ogo, “İki wali?”

¹⁰ An luukke ogo, “İki tiinjeneni äätä nantä garrä ji, an ika boonñu, yori ladan an ika tarrä.”

¹¹ An Pito Joon jaajjin ogo, “A naani ken iki kiinney ogo yorü ladolat? İki amjini jaan yaana kollenii kä ogo nana iki amjey ina?”

¹² An oon jaajjin ogo, “İin yaana ackanaa kä ina ken ika inña jaan tuule an ika amjänä.”

¹³ An Pito Joon iin taaññe ogo, “A naaka ina nanji yaanna?”

An iin jaajjin ogo, “Kaan ika amma njingın an ika ämjänä.”

Jooññu kä Joon

¹⁴ An Pito Joon kaan kiinne ogo,
“Kä näänkä yaaka nanji ye, iki agä tuumgon,
wakkä luum jiñe waadgen ti, ke digärgä ti
muure.

An iki bi muulu iñi kä jiñü
an nomgu ken bi amä yuungu yüükü ti muure.

¹⁵ An ika bi duccu yiñ waadgic ti ikee ke iin,
ke kaaynic ti.

Ike iki bi jibey wiñü ti,
an ike bi kääjä jubdonde ti.”

¹⁶ An iin kiinne ogo,
“An bääñ pillä yüünü bi nucku ti naana iki laacci ye,
an kä pillä iki bi giidä merkä.

An iki takä yoku ogo oorü ääto ko jiik yüükü,
an ike ken bi a mügdo yüünü.”

¹⁷ An Aadam kiinne ogo,
“Kä yaana tiinñii kä jiik iñü
an ämjinii kä jaan yaana kollenii kä ogo nana
amjey ye,

nommañ wiñe a tuumgon kä näänkä yüükü.

An iki bi amä kä pillä ñuugulani yüükü ti yu-
ungu muure.

¹⁸ An paañ ke küügü bi yülü woo baannü,
an iki bi amä wakkä garkä yiil ji.

¹⁹ An kä cannä iki bi amä wakkä äämka yüükü,
ke dukci iñi nommañ yaana nanjenii kä ye ti.

İki agä nomgu,
an iki bi dukcu nommañ ji.”

²⁰ An Aadam iije äkkene ogo Awwa, nääjka bi wäätee kä a miy yen me muure ye.

²¹ An Aadam ke iije nängi Piṭo Joon buruṅgu yek gaan an iinjkeneeda.

²² An Piṭo Joon jaajjin ogo, “Mänbaan tiññaṅ inni wäättä bata iḱiṅ nājja nerrä ke yiñ yaanni. An tiññaṅ ṅuca nuṅkodo inte lajjede an uṭit jaan cäwdä ṭulge an üdit ke cüle.”

²³ An ṅuuli woo Piṭo Joon nantä garrä ji nant'a battä me ogo Adan ye, ogo ato ṅommañ yaana nanṅiidako me ye ṅuugele.

²⁴ An mänbaan ṅuuli woo Joon nantä garrä ji yaana battä me ogo Adan ye, an malaṅṅi teyken yaaka battä me ogo korbüim ye, tuci Joon cäyok Adan kä ṅomuk, an gaadal wiñe wüirde i lemme käl kä maañ tiici päy yen jaan cäwdä.

4

Kaayiin ke Abiil

¹ An wääna Aadam nünnene ke iije Awwa ye, iije laaccä, an giṅṅä kaygon yeenen battä me ogo Kaayiin. An Awwa wääna giṅṅee kä ye jaajjin ogo, “Kä yüükkṅi ti yen Piṭo ika giṅṅä oon.”

² An ṅuccin giṅṅä määden an äkki ogo Abiil.

An wääna doṅgene ye, Abiil ken wäättä anṅa kaaydo diik, an Kaayiin ken anṅa piito.

³ An nüñkä yakkalan ti Kaayiin Piṭo äkkene waak'a piṅṅe ye ti.

⁴ An daa Abiil äccin diik yeeke ti yaana a kaygon an a caagon ye. An Abiil ke gin'a äcce ye, giṅgi Piṭo kä jon ṅamme.

⁵ An ike Kaayiin ke gin'a äcce ye, batta agee kä gimgini. An Kaayiin pennä an ñome ñerre yok kä yaac.

⁶ An Kaayiin taaji Piṭo ogo, “İki agä penon ina? An ñomü ñerdä ina?”

⁷ An naana iki nänji näänk'a ɲeraɲ ye iki bi gimgeni. An iki naana batta nändä näänk'a ɲeraɲ ye, näänkä yaackä iki bi keeygi äntüke ti, an bi wääti donü ti, an tiiä bonu yokin ɲana bääggädä.”

⁸ An Kaayiin määden Abiil kiinne ogo, “Juwu ati woo yiil ji.” An wääna ɖakkene ti yiil ji ye, i Kaayiin yore yelle an määden nänje ɖok.

⁹ An Piṭo Kaayiin taaññe ogo, “Määdic Abiil wali?”

An luugi Kaayiin ogo, “Kuju. A ika ken tiiä määdo?”

¹⁰ An taaji Piṭo ogo, “A ɲaaka ina nanji yaanna? Yimgä määdic yääwidi iñi nommañ wic ika ti.

¹¹ An tiññan iki agä tuumgon an iki agä ñooton woo nommañ yaana pone kupkene an gimmän kä yimgä määdic iñtü ti ye.

¹² İki batta bi iñgi nommañ käwkä ɲerkä naana puuyu ye, an iki bi laayä kamat nantä yüünü bi baati nommañ wic.”

¹³ An Kaayiin Piṭo kiinne ogo, “Jooññu yeeni tālan batta liildä kä waaññä.

¹⁴ Tiññan ika ñoottaa woo nommañ wic an ñomü tukki woo ika ti, an wäättana ika laayä i nantä yeeni baati nommañ wic, an m'ana ika bi kaña ye, ika bi näga ɖok!”

¹⁵ An kiini Piṭo ogo, “Ba'ay batta anan! Naana m'ana iki nägey ɖok ye, bi wanä äänke kä ɲatükel bata yaana nänje kä ɖok ye.” An Piṭo Kaayiin

nāngene gin'a njicte daa kä me ye, nuŋko ŋana näkte daa ɖok m'ana ike kaŋgä ye.

¹⁶ An Kaayiin angin yore Piŋo ñome ti, an attä cääjjin ŋommañ mä Nuut ti, Adan ti kä ñomuk.

Kaaynä Kaayiin

¹⁷ An Kaayiin nŋgin ke iije an laaccä an gittä minneni oone battä me ogo Anook. An battä baan an äkkene ogo Anook kä yāntān minneni yeene.

¹⁸ An Anook gittä Iraat, an Iraat gittä Maaweel, an Maaweel gittä Matüceel, an Matüceel gittä Lamak.

¹⁹ An Lamak diññä määngä kä yewwe, yaŋkalan battä me ogo Aada an yaŋkalan ogo Cilla.

²⁰ An Aada gittä Yabal, an ike ken a wäy yen m'aka cäyok kä keeññi an kääji diik ye.

²¹ An määden battä me ogo Yübal, a m'ana İijjin ti keemmä gerger ke küünñü killi ye.

²² An Cilla gittä minneni oone battä me ogo Tubalkaayiin, an a ike ken yaacänä yok kä goññu kayakä yek bilkä muure. Tubalkaayiin käwen battä me ogo Naama.

²³ An Lamak määngä yeeke kiinne ogo,

“Aada ke Cilla tiije,

ikee määngä Lamak jiik yeeki tiije.

M'ana ika iñña yok kuun ye nāŋgä ɖok,

a durñu yaana ika ickana ye.

²⁴ An naana m'ana näkkä Kaayiin ye wangä me äänke kä ŋaŋükel,

an m'ana bi näki Lamak ye, bi wangä me äänke caykä kä ŋaŋükel witken kä ŋaŋükel.”

Giiñnä Ceet

25 An Aadam nıca nıngın ke iine, an gittä minneni oone. An äkki meen ogo Ceet* an jaajjin ogo, “Joon ika iñña minneni rätkana kä nantä Abiil yaana nägi duuggin Kaayiin ye.”

26 An wäana Ceet tallee kä ye gittä minneni an äkkene ogo İnooc. An yuungu yaakca ti mäbaan wäattana jujjin kä maanğa yäntäğ Pito.

5

Kaaynä Adam

1 A perrä yen kaaynä Adam ikki. Wäana Joon nanğee kä mänbaan ye, nanğe kä biilkä yeeke ike.

2 Nanğe oon ke iin an nıülkene, an wäana nanğeeda kä ye, äkkene ogo mänbaan.

3 An wäana Adam cäaynee yuungu kä 130 ye, gittä minneni äälene kä beel bata ike, an äkkene ogo Ceet.

4 An wäana Ceet giidene daa me ye, Adam cäaynä yuungu 800, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalağ.

5 An Adam yuunge muure yaaka cäaynee kä nommañ wic ye, a 930 an tüwnü.

6 An wäana Ceet cäaynee yuungu kä 105 ye, gittä İnooc.

7 An wäana İnooc giidene daa me ye, Ceet cäaynä yuungu 807, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalağ.

8 An Ceet yuunge muure yaaka cäaynee kä nommañ wic ye, a 912 an tüwnü.

9 An wäana İnooc cäaynee yuungu kä 90 ye, gittä Kinaan.

* 4:25 Ceet ogo iñña kä lemmä mä İburu.

¹⁰ An wääna Kinaan giidene daa me ye, İnooc cääynä yuungu 815, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaŋ.

¹¹ An İnooc yuunge muure yaaka cääynee kä ŋommañ wic ye, a 905 an tüwnü.

¹² An wääna Kinaan cääynee yuungu 70 ye, gittä Maalla.

¹³ An wääna Maalla giidene daa me ye, Kinaan cääynä yuungu 840, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaŋ.

¹⁴ An Kinaan yuunge muure yaaka cääynee kä ŋommañ wic ye, a 910 an tüwnü.

¹⁵ An wääna Maalla cääynee yuungu 65 ye, gittä Yaarit.

¹⁶ An wääna Yaarit giidene daa me ye, Maalla cääynä yuungu 830, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaŋ.

¹⁷ An Maalla yuunge muure yaaka cääynee kä ŋommañ wic ye, a 895 an tüwnü.

¹⁸ An wääna Yaarit cääynee yuungu 162 ye, gittä İdrīic.

¹⁹ An wääna İdrīic giidene daa me ye, Yaarit cääynä yuungu 800, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaŋ.

²⁰ An Yaarit yuunge muure yaaka cääynee kä ŋommañ wic ye, a 962 an tüwnü.

²¹ An wääna İdrīic cääynee yuungu 65 ye, gittä minneni oone battä me ogo Matüceela.

²² An wääna Matüceela giidene daa me ye, İdrīic baaddin päy Joon yuungu 300, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalaŋ.

23 An İdrîic yuunge muure yaaka cääynee kä
nommañ wic ye, a 365.

24 An İdrîic baaddin päy Joon, an wiiiccä iñi kä
yaana koowene daa Joon ye.

25 An wääna Matüceela cääynee yuungu 187 ye,
gittä Lamak.

26 An wääna Lamak giidene daa me ye,
Matüceela cääynä yuungu 782, an gittä merkä
oogen ke tiirin yakkalan.

27 An Matüceela yuunge muure yaaka cääynee kä
nommañ wic ye, a 969 an tüwnü.

28 An wääna Lamak cääynee yuungu 182 ye, gittä
minneni oone.

29 An äkkene ogo Noo.* An ike jaajjin ogo,
“Yaanni ikin bi iñin yïktäj kä bääñ yen ñuugulani
yek inko, nommañ yaana tuumi Piṭo yaanni ye ti.”

30 An Lamak wääna Noo giidene daa me ye,
Lamak cääynä yuungu 595, an gittä merkä oogen
ke tiirin yakkalan.

31 An Lamak yuunge muure yaaka cääynee kä
nommañ wic ye, a 777 an tüwnü.

32 An wääna Noo yuunge anñene 500 ye, gittä
Caam ke Haam ke Yaapic.

6

Yiñ Mänbaan Nommañ Wic

1 An wääna me jujjene kä ñiirin nommañ wic, an
gittene kä ṭulgu ye,

2 malanñi Joon ṭulgu mäbaan yoori ñeran, an iken
wäkkä yaaka daa reeni ye an deyi.

* 5:29 Noo ogo yïktäj kä lemmä mä Iburu.

³ An Pito jaajjin ogo, “Wääktan yeeni batta bi cääy mänbaan ti ke on bata yuungu yaakca ti, ike a mänbaan yaana tüwit ye, an yuungu yeeke batta bi käälcı woo 120.”

⁴ Niiñkä yaakca ti nommañ wic ook yakkalan dongan an teyan, nääñka malanji Joon diññene tulgu mäbaan an gittene merkä ye. An a iken ken a mä teykä ñomuk ku on yaaka yäntängenen pakä me ye.

Nüüjdün Joon

⁵ An Pito yin mänbaan yoorre diirin nommañ wic, an yoorre jiik'a nanä juuggen ti ye, a yaacken muure kamat.

⁶ An Pito jone lüüjjin kä yaana nanjee kä mänbaan nommañ wic ye, an ike nüüjjin jone ti.

⁷ An Pito jaajjin ogo, “Mänbaan yaana nanjä nommañ wic ye, üülü wic, mänbaan ke digärgä ke waak'a layok ye, ke diirgä polloñ jiñe, ika joni nüüjjin kä yaana nanjä daa kä ye.”

⁸ An a Noo ken kääñä ñerrä Pito ti.

Noonu Mäkki Joon kä Tääl

⁹ Wakkä yaaka nanjä duuggen yuungu Noo ti ke mä yeeke ye. Ñomuk ku on kilkä Noonu ti, a Noo ken a men wotconde an ken done ladan me gitı. An Noo ken baadit päy Joon.

¹⁰ An Noo gittä merkä kä däk. Yäntängenen ogo Caam, an Haam, an Yaapic.

¹¹ An nommañ yaaññä Joon ñome ti, an nommañ küümmü kä nääñkä yaackä.

¹² An nommañ wiñe yoori Joon yaaññä, nääñka mäbaan muure nääñken yejgene ye.

¹³ An Noo kiini Joon ogo, “Niiñkā mābaan tiññan dūūñin ñomi ti, nāāñka ñommañ wiñe kūūmgene daa kā nāāñken yaacken ye. An ika ṭākā iken cūccūdū woo ke ñommañ.

¹⁴ An nāñā kuun yen jaan yaana battā me ogo japar ye. An kuun nāngā jī āārgā, an paadā jok kā ḍunḡu tooli kūlok ke nāñe ti nuñko piik nana kaaccete ti kuun jī.

¹⁵ An nanā anḡi bāyte pāyā kā men buñe 130, an gāpte men buñe 25, an kūlte 15.

¹⁶ An kuun nāngā wiñe an kāāl ṭuule wāāktāñ ḍoocci waan wiñe ke teye a men buñe ṭontolle. An kuun tūke nanjā kā gunne ti, an kuun jīñe kiibā giti, iñi ke ṭeejjūk ke ñaalok.

¹⁷ “An ika ina tuucudu tāāl piik ñommañ wic, ika cūccūdū woo wakkā yaaka cāāygene kā wāāktāñ yoken ti ye, polloñ ḡoy. Waak’a ñommañ wic ye, muure tūw.

¹⁸ An ika bi ḍuccu jīik ḍoocin ke iki. An iki kaacci kuun jī ikee ke merkā yūūkū ke iñḡu an māāngā merkā yūūkū.

¹⁹ An wakkā yaaka a ūḍin ye ti muure, iki āccā kuun jī kā yew yewni oon ke iñ dalā ūt ke iki.

²⁰ Ḍīrgā ti daa kā biilken, an ḍigārgā ti daa kā biilken, an wakkā yaaka layok ñommañ wic muure ye, daa kā biilken iken bi ātā iki ti kā yew yewni kaaci kuun jī ūde kā.

²¹ An kuju wakkā āāmkā ti, an ḍulū yokin iki ti, wāāti a wakkā āāmkā yūūkū ke iken.”

²² An Noo nāāñkā yaaka iingene daa Joon ye, nanḡe muure a gitken.

7

Tääl Nommañ Äätte Wic

¹ An Piṭo Noo kiinne ogo, “Kaace ke mā än yүүkü kuun ji. Yoorru a iḱi parü ken woduwot merkä kil yaakki ti.

² An kuju digärgä ti oogen kä ṇaṭükel, an määngen ti kä ṇaṭükel yaaka ladan ye ti, an digärgä yaaka batta ladan ye ti, kuju kä yew yewni oon ke iin.

³ An ke ḁiirgä ti kuju oogen kä ṇaṭükel an määngen kä ṇaṭükel, nunḱo kaaynen cääyene kä ṇommañ wic muure.

⁴ An niĩnkä kä ṇaṭükel ika bi tuucu ñaal ṇommañ wic an nääkä niĩnkä caykä kä ṇan wĩrdinnĩ gĩtken ke aṅkä gĩtken. An waak'a ääynä ṇommañ wic ye, bi cücü woo muure.”

⁵ An Noo nääṅkä yaaka iingene daa kä Piṭo ye, nanḱe muure.

⁶ An wääna piik yiinene kä tääl ṇommañ wic ye, Noo yuunge kä 600.

⁷ An Noo kaaccä kuun ji ke iinḱe ke merkä yeeke ke määṅgä merkä yeeke, üdene kä piik tääl.

⁸ An digärgä yaaka ladan ye, ke yaaka batta ladan ye, ke ḁiirgä ke wakkä yaaka layok ṇommañ wic ye muure,

⁹ waak'a kaaccä kuun ji ke Noo ye, kä yew yewni, oon ke iin, bata yaana Noo kiinene daa kä Joon ye.

¹⁰ An wääna niĩnkä kä ṇaṭükel ḁakkene ye, piik tääl üüḱin woo ṇommañ wic.

¹¹ An wääna Noo yuunge wäättene kä 600 ye, paan yew ti, niĩnkä caay witken kä ṇaṭükel ti, piik

wanġen püürin woo iñi ŋommañ jì, aŋ cääna ñaal puukin iñi ñaalok pollon jì.

¹² Aŋ ñaal puukin iñi ŋommañ wic nünkä caykä kä ŋan wördinnì ġitken ke aŋkä ġitken.

¹³ Aŋ nünnä yaanja ti ken kaaccene Noo kuun jì, ike ke iñe ke merkä yeeke Caam ke Haam ke Yaapic ke määngä yeeke.

¹⁴ Iken ke waak luum jñe daa kä biilken ke ġiġärgä muure ke waak'a muulu iñi ŋommañ wic ye, ke ġiġärgä yaaka päydidi ye muure daa kä biilken.

¹⁵ Aŋ wakkä yaaka cääygene kä yoken aŋ wääki a üdin ye, muure äatin kaaccä kuun jì kä yew yewni ke Noo.

¹⁶ Aŋ bata yaana Joon Noo iingenee da kä ye, waak äcce kuun jì oogen ke määngen. Aŋ Noo üülji tüggin Piŋo kuun jì.

¹⁷ Aŋ tääl yiinjin nünkä caykä kä ŋan ŋommañ wic, aŋ piik üüttin kä ġiirin. Aŋ kuun ääri ñaalok piik ŋommañ wic.

¹⁸ Aŋ piik üüttin kä ġiirin ŋommañ wic, aŋ kuun wäättan taamit ñaalok piik witin.

¹⁹ Aŋ piik ġiirin kä yaac ŋommañ wic, aŋ pämkä mäyken muure yaaka pollon ŋoy ye, äätte witin.

²⁰ Aŋ piik yoken küüli ñaalok, aŋ pämkä äädi witin iñi men buŋe kä ŋaŋkel.

²¹ Aŋ waak'a layok ŋommañ wic a üdin ye tüwgün muure, ġiġärgä ke ġiġärgä ke wakkä luum jñe ke waak'a muulu iñi ye, ke mäbaan muure.

²² Wakkä yaaka cäyok ŋommañ iwon wic wääki a üdin ye, tüwgün muure.

²³ Aŋ wakkä yaaka cäyok ŋommañ wic a üdin ye, mäbaan ke ġiġärgä ke waak luum jñe ke ġiġärgä

pollon jinne cücce woo Piṭo muure. An buccin a Noonu ke waak'a kaaccene kuun ji ye pääken.

²⁴ An piik ṇommañ miiṭṭe wic niinkä kä 150.

8

Tääl Wüükīn İñi

¹ An Joon Noo batta agee kä wiirgon ke wakkä luum jinne, ke ḡigärgä muure yaaka ke ike kuun ji ye, an tuccin jommu ṇommañ wic an piik wüükīn iñi.

² An piik wangēn yaaka yiinṭe ye, yoken üülji ke kälkä pollon jinne cääna, an ñaal yore yuutkene kä mǎññä pollon ji.

³ An piik ḡuukin iñi kä ḡeewāṇ kä ḡeewāṇ ṇommañ wic niinkä 150 ti.

⁴ An paan ṇaṭūkel ti, niinnä caay witken kä ṇaṭūkel ti, kuun cääjīn waadgä pämkä yaaka batta me ogo Araraat ye witin.

⁵ An piik iññidi kä wüükīn iñi aṇṇa paan caay ti, an niinnä iijjin ti yen paan caay pämkä witken üükīn woo.

⁶ An wääna niinkä caykä kä ṇan ḡakkene ye, Noo kääḷ ṭuule yaana naṇṇe kuun gunne ti ye, kupkene.

⁷ An tuccin gaaggaak. An kaaccä woo an päyḡin ke piik iweṇe ṇommañ wic.

⁸ An tuccin gūlkūte ogo ato piik ookce naana ḡewcono iñi ṇommañ wic ye.

⁹ An gūlkūte batta a kǎñon nǎñṭ'a koojee iñi ye, an ḡukcin Noo ti kuun ji, nǎṇka ṇommañ wiñe muure mor agee kä küūmon kä piik ye. An läjgi Noo iṇte an müṇṇe an ḡuukke ike ti kuun ji.

¹⁰ An kiiññä ṇuca niinkä kä ṇaṭūkel, an gūlkūte ṇocce tucce woo.

11 An gülküte duukin ike ti biigin ti anji, i ädit jaan yaana battä me ogo jeytüün ye gitke garrä tüke ti, an niji Noo piik dewcin iñi nommañ wic.

12 An kiiññä nīnkä kă ɲaʔukel yakkalan ɲuca an gülküte tucce, an gülküte batta a düükdīni ɲājāk ike ti.

13 An wāana Noo yuunge wāattene kă 601 ye, iijjin ti nīnnä yen yun kicconde ti, piik iwnä nommañ wic. An Noo kuun wiñe kuppe woo an dāamjin an nommañ wiñe yootte a iwon.

14 An paan yew ti, nīnnä caykă kă yew witken kă ɲaʔukel ti, nommañ wiñe iwnä muure.

15 An Joon Noo kiinne ogo,

16 “Kāājă woo kuun ji ikee ke iijü ke merkă yüükü ke määngä yeeken.

17 Ke wakkă muure yaaka ke iki a üdin ye, dīirgă ke digărgă, ke wakkă luum jiñe äbă woo. An dală gidok nommañ wic an pīr an diră.”

18 An Noo kääjin woo kuun ji ke merkă yeeke ke iije ke määngă merkă yeeke.

19 Ke wakkă luum jiñe ke digărgă ke wakkă yaaka muulu iñi nommañ wic ye, ke dīirgă muure, kääjin woo kuun ji daa kă biilken.

20 An Pīto bätki Noo tambal an kuññu digărgă ti ke dīirgă ti muure yaaka ladan a waak iillă wäämmă yok ye ti.

21 An Pīto ɲääccă pin yaana gimgede ye, an jaajjin jone ti ogo, “Nommañ wiñe batta ɲuca bi tuumu kă nääŋkă mánbaan, an ike a nääŋkă yaackă ken dooje jone ti kă dine tină, an wakkă yaaka a üdin ye, batta ɲuca bi năga dugin bata wāana nāŋŋă daa kă dugin ye.

22 An naana mor nommañ bilti ye, i püññä ke errä, an lüüy ke carrä, an yiwuk ke yiluk, an an jiñe ke wüürin jiñe, batta bi yüüti iñi.”

9

Joon Duccin Jiik ke Noo

1 An Noo nüülki Joon ke merkä yeeke an kiinne ogo, “Giide an ñiire an nommañ wiñe küümge.

2 An ikee bi booce kä wakkä luum jiñe yaaka nommañ wic ye, ke ñiirgä pollon jiñe, ke waak'a layok nommañ wic ye muure, ke yak wii jiñe. Yaakki muure bi daläbu cäyok inkic ti.

3 Waak'a layok a üdin nommañ wic muure ye, a wakkä äämkä yeekic bata wakkä garkä yek püütin. Waak muure iññe kä.

4 An gin'a yimge batta a püürini woo ye üññu a yimgä gitä, yänñonde nana ame.

5 “An mänbaan yaana bi näki menen ye, bi jooju. An gin luum jiñe naana näki mänbaan ye, bi tüw cääna. An yaana näki men ye, daa bi tüw.

6 An yaana näki men ye, daa bi näkä me dok, näänka Joon mänbaan nanñeeda kä biilke ye.

7 Giide, an püre an ñiire, an nommañ wiñe küümge.”

8 An Noo kiini Joon ke merkä yeeke ogo,

9 “Tiññan ika duccudu jiik doocin yeeki ke ikee an ke kaaynä yeekic yaaka nätikic ti ye,

10 ke waak nanjin yaaka a üdin kuun ji ke ikee ye muure, ñiirgä ke digärgä ke waak luum jiñe yaaka layok nommañ wic ye muure.

11 Ika bi duccu jiik doocin yeeki ke ikee, an baati nuka wakkä üdin ti muure yaaka bi tüw kä piik tääl

ye. Anj baati ŋuca tääł mooye yaana bi cüüti giti ŋommañ wiñe ye.”

¹² Anj Joonj jaajjin ogo, “Gin yaanni ika päjgada ŋingın gin'a nüütü jiik doocin waan yeeni ti ke ikee ye, ke waak'a a nanjin a üdin ye muure, ke merkä yeekic ti ke cüle.

¹³ Rüñit a gin'a dooccu ñaalok curunġu giti ye, anj bi wääti a gin'a nüüti jiik doocin waan yeeni ti ke ŋommañ ye.

¹⁴ Anj naana ika ääcä polku ñaalok pollonj ji ye, i rüñit ükü woo polku giti.

¹⁵ Anj jiik doocin yeeki ke ikee ke waak'a a üdin ye muure bi payä. Anj baati tääł mooye yaana bi ätä nääkä waak'a a üdin ye muure.

¹⁶ Anj naana rüñit ükü woo curunġu giti anj yooġu ye, jiik doocin yeeki ke waak'a a üdin ŋommañ wic muure ye bi payä.”

¹⁷ Anj Noo kiini Joonj ogo, “A rüñit ken dooccu a paydin jiik doocin yeeki ke waak'a a üdin ŋommañ wic ye muure.”

Merkä Noo

¹⁸ Anj merkä Noo yaaka kääjenee woo kuun ji ye, a Caam ke Haam ke Yaapic. Anj Haam a Kanaan wäyen.

¹⁹ M'aka ikki diirin piirtin ŋommañ wic yaakki, käjä woo merkä Noo yaaka kä ðäk ye ti.

²⁰ Anj wääna tääł baakkenee kä ye, Noo jujjin kä puuynu yiil, anj püüttä jaan muulu beel bata lüütkon, anj ŧulge nanġä me a määk.

²¹ Äänkalanj Noo mättä määk yaaka ñunġe ye, anj ike nägi anj oodi keeñ yeene ji yore kä el.

²² An Haam Kanaan wäyen, wäyen yoorre niin yore kä lat, an dukcin üntük mädgen yaaka kä yewwe ye nüütkenē.

²³ An Caam ke Yaapic kuññu burnu, an pedi giti ke dääge ñaalok büyken ti, an wüttü ti wäyen ti kä ñätken, an wäyen kümī yok. I wängen agene kä tükün woo batta tākī wäyen yoottu i yore elan.

²⁴ An wääna Noo määk pättee woo wiñe ti ye, nääñk'a nängene daa minneni yeene deerconde ye ñiññe.

²⁵ An jaajjin ogo,
“Kanaan bi a tuumgon!

An ike bi wääti a kiingon yen kiinkä mädgen.”

²⁶ An Noo jaajjin ñuca ogo,
“Nüülkin atī Piṭo Joon yen Caam ti!

An Kanaan wääti a kiingon yeene.

²⁷ Dalä baan Yaapic gääpänä woo Joon,
an cääjji keeññi yek Caam giti,
an Kanaan wääti a kiingon yeene.”

²⁸ An wääna piik tääl baawkene ye, Noo cääynä yuungu 350.

²⁹ An Noo cääynä yuunge muure 950, an wäättana tüwnü.

10

¹ An a kaaynä yek merkä Noo ikki, Caam ke Haam ke Yaapic. An iken gittä merkä kä ñiräk wääna tääl baawkenēe kä ye.

Kaaynä Yaapic

² An merkä Yaapic a Jomar ke Maajüüc ke Maday ke Yawaan ke Tabil ke Maacik ke Tiraac.

³ An merkä Jomar a Ackanaac ke Ripeec ke To-jarma.

⁴ An merkä Yawaan a Alıca ke Tarcııc an mä Kaat ke mä Rudaan.

⁵ An a kaaynä me yaakca ken ika piirtin giti, an cääjjin wiykä mäyken dugin yaakka. An kiiptin giti kä bänkä yeeken ke äärgä yeeken tüggen, ke ɬon yeeken an wäättana kun yanƙalaɗ daa kä lemmä yeenen.

Kaaynä Haam

⁶ An merkä Haam a Küüc ke Macır ke Püüt ke Kanaan.

⁷ An merkä Küüc a Ceba ke Hawela ke Capta ke Raama ke Capteka. An merkä Raama a Cüba ke Diidaan.

⁸ An Küüc gittä Nimuraat, an a m'ana İijjin kä teynä ɲommañ wic ye.

⁹ An ike a kiño teyconde Piƴo ñome ti, an a yaana jaayge kä me ogo, “Beelje bata kiño Nimuraat kä teynä Piƴo ñome ti.”

¹⁰ An yätkitın yeene İijjin ti kä bänkä yek mä Baabil ke Aaraak ke Akaat ke Kolina ɲommañ mä Cınnaar ti.

¹¹ An ike yätkitın yeene gääppe woo an wükcın ɲommañ mä Acüür ti, an a nant'a bättee kä bänkä battä me ogo Nıınawa ke Rabuut Eer ke Kaala

¹² ke Recen ye. An Recen a baan mooye yaana yäwaɗ cääy waan mä Nıınawa ke Kaala ye.

¹³ An Macır a wäy yen mä Lüüt ke mä Anaam ke mä Leheep ke mä Naptüü

¹⁴ ke mä Patarooc ke mä Kaptoor ke mä Kacaloo, yaaka gittä mä Palactiin ye.

¹⁵ An Kanaan kaygon yeene yaana giınne ye, battä me ogo Cıdoon, an ɲuca giınna mä Haat

¹⁶ ke mä Yaabüüc ke mä Amoor ke mä Jarjiic

- 17 ke mä Haaw ke mä Iraka ke mä Cïin
18 ke mä Arwaat ke mä Jamaar ke mä Hamaat.
An wäättana äärgä tüggen yek mä Kanaan piirtin.
19 An kewnä yen mä Kanaan juwu Cidoon an
ḏakcidi ke Jaraar ke Gajja, an kä baan mä Caduum
ke Amuura ke Adama ke Jobiim ke Leeca ti.
20 An a kaaynä Haam ikki ke äärgä yeeken tüggen
ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke ʔon yeeken.

Kaaynä Caam

- 21 An Caam cäänna gittä merkä an ike a Yaapic
määden mooye, an a wäy yen kaaynä Aabir
muure.
22 An merkä Caam a Ilaam ke Acüür ke Arpiceet
ke Lüüt ke Araam.
23 An merkä Araam a Üüc ke Üül ke Jaacir ke
Maacik.
24 An Arpiceet gittä Caale an Caale gittä Aabir.
25 An Aabir gittä merkä kä yewwe. An yaḱkalan
äkki me ogo Paalic, nääḱka ḱommañ kiibene daa
kä me giti niinkä yaaka giidene daa me ye ti. An
määden battä me ogo Yaktaan.
26 An Yaktaan gittä Almoodaat ke Caalip ke Ajara-
muut ke Yaare
27 ke Adüraam ke Üjaal ke Dikila
28 ke Übaal ke Abimayaal ke Ciiba
29 ke Opeer ke Hawela ke Yübaap. Iken yaakki
muure a merkä Yaktaan.
30 An iken cäyok nant'a battä me ogo Miica ye, ati
ke Caapir päam mä ḱomuḱḱu ti.
31 An a kaaynä Caam ikki ke äärgä yeeken tüggen
ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke ʔon yeeken.

³² An a äärgä tuggen yek Noo ikki ke merkä yeeken ke kaaynen, an iken ti ɬon piirtin ɲommañ wic wääna tääl baawkenee kä ye.

11

Än Bääynä yen Baabıl

¹ An ñomuk kä on me muure ɲommañ wic lemmä yeenen a keelok, an a jiik keelkä ken jaaygä.

² An wääna banɲene kä ñomuk ye, kääññä nänɬä ɖääñgon gääpconde baan yaana battä me ogo Cınnaar ye ji, an iken cääjjin iñi wica.

³ An iken luugjin pääken ogo, “Bätin düuca an peelin tey.” An pämkä dalibuwin an wäättana a düuca peelgon ken ñuugulene kä. An ɲomgu titkä dalibuwin an wäättana a ɖiiney üllü ken ñuugulene kä.

⁴ An iken jaajjin ogo, “Ääte ikiin nänjin baan mooye, an ikiin bätin än mooye bääyconde yaana wiñe wätcidi ti pollon ji ye. An ikiin nänjin yäntängono nunko ɲana piirtitin ɲommañ wic.”

⁵ An Piɬo kääjin iñi ükcidi baan mooye ke än bääyconde yaana batä mäbaan ye.

⁶ An Piɬo jaajjin ogo, “Iken a mä keelkä an lemmä yeenen a keelok! An iken ikki jujjin kä nääñkä ginani yaanni, iken batta bi yocu nanɲä gin'a ɬäkkänä nanɲä ye.

⁷ An kaacin iñi lemmä yeenen cüülkin daa giti, nunko ɲana yanɲalan jiik menen ookcedeeda giti.”

⁸ An piirji giti woo Piɬo ɲommañ wic muure, an yuuttu iñi kä banɲä baan mooye.

⁹ Ina ken äkkene daa me ogo Baabıl yaanna nääñka Piɬo mäbaan lepen cüülleeda giti muure, an

măŋkalan daa jaayee kă lemmă yeene yaanna, an iken piirji gitî woo Piŋo ŋommaŋ wiŋe ti muure.

Kaaynă Caam ke Abram ti

¹⁰ A perră yen kaaynă Caam ikki. Wăăna Caam yuunge anŋene kă 100 ye, an wăăna tăăl baawke-nee kă yuungu kă yewwe ye, ike gittă Arpiceet.

¹¹ An wăăna Arpiceet giidene daa me ye, Caam căăynă yuungu 500, an gittă merkă oogen ke tiirîn yakkalan.

¹² An Arpiceet căăynă yuungu 35, an gittă Caale.

¹³ An wăăna Caale giidene daa me ye, Arpiceet căăynă yuungu 403, an gittă merkă oogen ke tiirîn yakkalan.

¹⁴ An Caale căăynă yuungu 30, an gittă Aabir.

¹⁵ An wăăna Aabir giidene daa me ye, Caale căăynă yuungu 403, an gittă merkă oogen ke tiirîn yakkalan.

¹⁶ An Aabir căăynă yuungu 34, an gittă Paalic.

¹⁷ An wăăna Paalic giidene daa me ye, Aabir căăynă yuungu 430, an gittă merkă oogen ke tiirîn yakkalan.

¹⁸ An Paalic căăynă yuungu 30, an gittă Raaw.

¹⁹ An wăăna Raaw giidene daa me ye, Paalic căăynă yuungu 209, an gittă merkă oogen ke tiirîn yakkalan.

²⁰ An Raaw căăynă yuungu 32, an gittă Cîrû.

²¹ An wăăna Cîrû giidene daa me ye, Raaw căăynă yuungu 207, an gittă merkă oogen ke tiirîn yakkalan.

²² An Cîrû căăynă yuungu 30, an gittă Nahûür.

²³ An wääna Nahüür giidene daa me ye, Cürü cääynä yuungu 200, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

²⁴ An Nahüür cääynä yuungu 29, an gittä Taare.

²⁵ An wääna Taare giidene daa me ye, Nahüür cääynä yuungu 119, an gittä merkä oogen ke tüürin yakkalan.

²⁶ An Taare cääynä yuungu 70, an gittä Abram ke Nahüür ke Araan.

Kaaynä Taare

²⁷ A perrä yen kaaynä Taare ikki. Taare gittä Abram ke Nahüür ke Araan. An Araan gittä Luut.

²⁸ An Araan İijjin wäyen Taare yütte wic kä tüwnü baan battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan nänṭa yaana giidene daa me ye ti.

²⁹ An Abram ke Nahüür ḏiññä muuṭuk. An in Abram battä me ogo Caarraay, an in Nahüür battä me ogo Maalka. An Maalka iken ke Icka a tüürin Araan yaana a Nahüür määden ina.

³⁰ An Caarraay a burṇu batta a giidon merkä.

³¹ An Taare minneni yeene Abram koowne ke Luut minneni minneni yeene Araan ke Caarraay in minneni yeene Abram, an kaaccene kä woo kä nänṭ'a battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan ye ti, atı ṇommañ mä Kanaan ti. An wääna ḏäägene ti baan yaana battä me ogo Araan ye, i cääjjin İñi wica.

³² An Taare cääynä yuungu 205, an tüwnü baan Araan ji.

12

Piṭo Bäärä Abram

¹ An Abram kiini Piṭo ogo, “Atä, baan yüünü mañjä iñi ke mä yüükü ke än wäac, an atä nänṭa yaana bi nüütkenii kä ye.

² An iki bi nanjeni wäatci agä ṭon yäwke, an iki bi tutkeni cäwdä ṇerconde, an yäntondü bi nanjä täl, an me bi kãñi nüülkün ika ti kä päy yüünü.

³ An m'aka iki nüülkini ye, bi nüülkü an m'aka iki tuumgi ye, bi tuumu, an iki bi wäatci agä nüülkün yek äargä tüggen ṇommañ wic muure.”

⁴ An Abram banjä bata yaana kiinene daa Piṭo ye, an attä ke minneni mäaden Luut. An Abram wäana kääjenee woo baan yaana battä me ogo Araan ye ji, yuunge caykä kä nüṭükel witken kä duuc.

⁵ An Abram iije Caarraay koowne ke Luut, ke wakkä yeeke yaaka bilti ye muure, iken ke Luut, ke kiinkä yaaka ḍooje ke ike Araan ye. An iken kaaccä woo muure üñjidi ṇommañ mä Kanaan ti.

An wäana ḍakkene ti Kanaan ye,

⁶ Abrammä ättä ke ḍakene ti jaan mooye yaana battä me ogo Muura ye ti, cokulaṇ ti baan yaana battä me ogo Cakiim ye ti. I nüüñkä yaakca ti mä Kanaan bilti ṇommañ yaanja ji.

⁷ An Piṭo üükün woo Abram ti, an kiinne ogo, “A kaaynä yüükü ken bi iñä ṇommañ yaanni.” An Abram Piṭo bätkene tambal nänṭa üükene kä woo Piṭo ye.

⁸ An wäättana iken banjä, an cääjjin waadgä pämkä waan Betali ke Aay, an Betali ḍimjidi kä ṇjäkä an Aay ken kä ñomuk, an keeñ yeene ṭeljene iñi wica. An Abram Piṭo bätkene tambal an maanṇe wica.

⁹ An Abram bakkä woo ünjin inñi teettalan yaana battä me ogo Najip ye.

Banña Abrammä Macir

¹⁰ An baan yaanja ti nantä anja kãñ kã yaac, an Abram banña Macir atĩ cääjjidi wica a boorgon naänka kãñ yaaññee kã wica ye.

¹¹ An wäana iken ðakkene ti tooy tük Macir ye, iine Caarraay kiinne ogo, “Näjjä iki agä iin njerconde.

¹² Naana iki bi yoorgi mä Macir ye, iken bi jaajji ogo, ‘A iine inni.’ An ika bi näka ðok an iki bi mañjini agä üdon.

¹³ Jaajjä ogo iki agjey käwo, an kã jiik yüükü ika batta bi nanga naänkalan, an ika bi üüdja ðok.”

¹⁴ An wäana kaaccene ti Macir ye, ike yoori mä Macir njeran kã yaac.

¹⁵ An wäana yoorene daa kã duunkulen yek Parahuun ye, riingi Parahuun an wäättana iji än mooye yeene ji.

¹⁶ An kã ike Parahuun jone ñappä kã Abram, an Abram inñi ðiik ke däk ke tüürünji oogen ke määngen ke kiinka oogen ke määngen ke kälämga.

¹⁷ An Piṭo Parahuun ke mä yeeke tuckene yokin rackitin yaajgonde kã jiik Caarraay in Abram.

¹⁸ An Parahuun Abram bärkene an taaññe ogo, “A naänka ṇaaka ika nānganaa kã yaakka? Ika batta nüütkaadaa ogo iijü ina?

¹⁹ An ika kiindaa ogo käwic ina, ke koowu daa kã a iin yeeni? İijü ina, koowu an ate!”

²⁰ An Parahuun mä yeeke iingene ogo Abram ñoolci woo baannen ke iine ke waak yeeke muure.

13

Piirtin Abram ke Luut

¹ An Abram juwu Macir, an ünjîn ñaalok nânt'a battä me ogo Najip ye, ke iinje ke Luut ke wakkä yeeken muure.

² An Abram anja ceeggon kä yaac kä digärgä ke tiilgä gälkä ke tiilgä.

³ An ike juwu Najip, an attä nântä ke nântä ati Betali an dakkä ti nântä yaana waan Betali ke Aay ye ti, nântä yaana agee kä tilcini kä inñi keeni yeene kä on ye.

⁴ An a nânt'a iijjenee ti bättee kä tambal ye. An Abram Piŋto maanŋe ŋuca wica.

⁵ An cäanna Luut yaana layok ke Abram ye, cäaygene digärgä ke keeni.

⁶ An nântä cäwdä yeenen deetä inñi, an batta liitit cäwdä nântä keellä kä diirin digärgä yeeken.

⁷ An kaaydoni digärgä yek Abram ke yek Luut äämä yääññäni. An mä Kanaan ke mä Peeric niinkä yaakca ti cäyok nântä yaanja ti cäanna.

⁸ An Abram Luut kiinne ogo, “Nana ikii äämi yääññä, an nana kaaydoni digärgä yooko äämä yääññä, ikii agi mä keelkä.

⁹ Nommañ muure ina ñomü ti yaanna ikii piirti. Naana iki ünjü kä buŋ birra ye, i ika ünjü kä buŋ aam an naana iki ünjü kä buŋ aam ye, i ika ünjü kä buŋ birra.”

¹⁰ An Luut wiñe äärene ñaalok an cäalgä yek wii mä Üürdün yootte taanŋä Coogaar garan bata nântä garrä yen Piŋto, an nerañ beel bata nommañ mä Macir. I batta mor Piŋto Caduum ke Amuura düüme gitä.

¹¹ An Luut wäkkä cäälgä yek wii mä Üürdün done, an iken piirtin. An ike banja kä ñomuk.

¹² An Abram cääjgin nommañ mä Kanaan ti, an Luut cääjgin bänkä mäyken yek cäälgä giti, an keeñni yeeke baakke ti baan yaana battä me ogo Caduum ye gunne ti.

¹³ An nïnkä yaakca ti mä Caduum näänä näänkä yaacken kä yaac yaaka batta tãkkänä Piṭo ye.

¹⁴ An Abram wäana piirtene ke Luut ye, kiini Piṭo ogo, “Wiñü äärä ñaalok nant'a cääyii kä yaanna ti, an däämjä ñomuk ke njäk an ñaalok ke iñi.

¹⁵ An nommañ yaanni bi iñe kä muure ke kaaynä yüükü ke cüle.

¹⁶ An kaaynä yüükü bi nanä dirä bata nomgu yek nommañ wiñe, an batta bi liilgä me kä panja.

¹⁷ Juwu, nommañ iñdenii kä, atä baadä bãyte ke gäpte.”

¹⁸ An Abram keeñni yeeke baanje, an attä cääjgin jengä mäyken yek Mamar noyin, baan yaana battä me ogo Hiburoon ye ti, an cääjgin iñi wica. An Piṭo bãtkene tambal nuca.

14

Abram Luut Määgede Woo

¹ An nïnkä yaakca ti yääññä juwin baan ji. An Amrapiil yãtkä mä Cïннаar, ke Ariyok yãtkä mä Al-icaar, ke Kadarlomaar yãtkä mä Ilaam, ke Tidaal yãtkä mä Jüwïim

² ircin yääññäk Beera ti yãtkä mä Caduum, ke Birca yãtkä mä Amuura, ke Cannaap yãtkä mä Adama, ke Camïbaar yãtkä mä Jobïim, ke yãtkä mä Beela. An a Beela ken battä me ogo Coogaar.

³ An iken yaaka kä duuc yaakka kääygä yeeken dūli yokin dāāñgon yaana battä me ogo Cadiim ye ti, Koon Mooye yen Äyyä ti.

⁴ An iken yuungu yaaka kä caay witken kä yewwe ye, müktü kä yätkä Kadarlomaar, an yun yaana yoku wäätcete kä caay witken kä dāk ye, i tuuci yokin woo.

⁵ An wāāna nāākenee yun ŋuca ye, Kadarlomaar ke yātkāni yaaka nāākene ye dāāgin ti, an mā Rapiin booji nānt'a battä me ogo Actarūūt Karniim ye ti, an mā Jūūc booji nānt'a battä me ogo Haam ye ti, an mā İim booji nānt'a battä ogo Coobī Kirateem ye ti,

⁶ an mā Hūūr booji pāmkä yaaka battä me ogo Cīir ye ti, ke dāakene daa ti El Paraan nāntä teenñä ti kä cokal.

⁷ An iken duukin ŋājāk an attä nānt'a battä me ogo En Micpeet ye ti. An nāntä cāāna ākki me ogo Gaadic. An iken bānkä mā Amūliik müügī muure ke mā Amoor yaaka cāyok Hajojon Taamar ye.

⁸ An yātkāni mā Caduum, ke Amuura, ke Adama, ke Jobiim, ke Beela yoken tooti yāāññä ti dāāñgon mā Cadiim jī. An Beela a nānt'a cāāna ākki me ogo Coogaar ye.

⁹ An nāāgin ke Kadarlomaar yātkä mā İlaam, ke Tidaal yātkä mā Jūwīim, ke Amrapiil yātkä mā Cīnnaar, ke Ariyok yātkä mā Alicaar. An iken yātkāni kä ŋan pārjidi ke yātkāni kä duuc.

¹⁰ An dāāñgon yen mā Cadiim cāāygene giti kälkä māyken küūñgin yek kälkä ñownä iilin kä dīrāk, an wāāna yātkä yen mā Caduum ke yen mā Amuura ñoolene daa meken ye, yakkalaŋ lūūti kälkä an meken yakkalaŋ lūdgīn aajjin ñaalok pāmkä witin.

11 An yâtkâni yaaka kâ nân ye, waak muure yek mâ Caduum ke Amuura peeji ke wakkâ äämâ muure, an iken dukcin nâjâk.

12 An Luut yaana cääy Caduum a minneni Abram määden ina mügi iji, an waak yeeke koowi muure.

13 An män Luut yanjalan battä, an attä Abram nüütkenen näänkä yaaka nânjâ duuggen ye muure. An a Abram yen mâ Iburu yaana cääy cokulan ti jengä mäyken yek m'ana battä me ogo Mamar a män Amoor ye, Mamar ke mädgen Ickool ke Aneer a m'aka nääki ke Abram ye.

14 An wääna Abram jiik tiinjeeda kâ ogo minneni määden müngji me ye, i ike düttü 318 m'aka a giitin paa baanne, an a neelgin ye. An ädânji baati nâtin, ke dakene ti baan battä me ogo Daan.

15 An wääna nânä ülle kâ ye, Abram mâ yeeke päänje giiti, an gutcin yäänñâk an meken booji. An kääygâ Kadarlomaar buurcin woo, an nooli ke baan yaana battä me ogo Hoba ye, Damac ti kâ nâalok.

16 An Abram waak muure müünje, an Luut minneni määden ke waak yeeke ke määngä ke ook yaaka a müükîn ye duugene nâjâk.

Malikcadiik Abram Nüülkene

17 An wääna Abram duukenee kâ nânä buuccee kâ yâtkâ Kadarlomaar ke yâtkâni yaaka nääkene kâ ye, yâtkâ yen mâ Caduum kääjin woo pääkcidi ike dääñgon yen mâ Coobi ji, a dääñgon yen yâtkâ.

18 An Malikcadiik yâtkâ yen mâ Caalim a män daan yen Joon yaana Küulan kâ Yaac ye, Abram äckene woo binjan ke määk.

19 Yätkä Malikcadiik Abram nüülkene an jaajjin ogo,

“Abram nüülkünü Joon yaana Küülan kä Yaac, nänjä pollon ke nommañ ye.

20 An nüülkin dükci Joon yaana Küülan kä Yaac ye ti,
kä yaana iññey kä teynä an ädänji yüükü booññee da kä ye.”

An Malikcadiik kingi Abram waak muure yaaka piijene ye ti, kä caycayni.

21 An yätkä yen mä Caduum Abram kiinne ogo, “Mä yeeki yaaka müügi me ye ken duukkaa kä, an waak muure koowu yaaka piijini ye.”

22 An Abram yätkä yen mä Caduum kiinne ogo, “İnti lajjänä ñaalok an ika liittä kä Pito Joon yaana Küülan kä Yaac nänjä pollon ke nommañ ye ti,

23 ogo ika batta kujjo ginkalan waak yüükü ti, naana a tol an naana a waynä umdonde ye, nunko nana jaayii kä ogo, ‘Abram nanjä kä ika a ceeggon.’

24 Waak'a ami mä yeeki yaaka ääton kä yääññäk ye, ken bi gimgä pääken, an Aneer ke Ickool ke Mamar, dale küji yeeken.”

15

Jiik Doocin yek Pito ke Abram

1 An niinkä yakkalan ti Pito Abram umgene kä yooddin an kiinne ogo, “Abram, nana iki boaju. Ika agä kuurñu yüünü, an gin'a bi iñenii kä ye, bi yawan.”

2 An Abram jaajjin ogo, “Ay Pito Joon yeeni, gin'a iñdaa kä ye, ika bi nänja naka? I ika batta agä

giidon anji, an m'ana bi yäti än yeeni jinne ye, a Liyaajir yen mä Damac!”

³ An Abram jaajjin nuca ogo, “Ika batta agja kä iñgon merkä, an a kiingon yaana baanni ye, ken bi wääti a yäto yeeni.”

⁴ An kiini Piṭo ogo, “Men yaanni batta bi wääti a yäto yüünü, a minneni yaana bi giidä woo jinü ti ye, ken bi wääti a yäto yüünü.”

⁵ An Piṭo Abram koowne iñne woo wica, an kiinne ogo, “Däämjä ñaalok pollon ji, an kirkä pagä naana bi liiljeeda kä panjä ye, kaaynä yüükü bi dirä anan.”

⁶ An wina Abram luggin kä jiik Piṭo, an kä luggin yeene doocce a men wotconde.

⁷ An ike kiini ogo, “Ika agä Piṭo yaana iki äbeney woo baan yaana battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan ye, ika takä nantä yaanni inḏenii kä wääti a yüünü.”

⁸ An Abram jaajjin ogo, “Ay Piṭo Joon yeeni, bi najjä ogoo ogo bi wääto ogo yeeni?”

⁹ An ike kiini Piṭo ogo, “Ickaa naañ, ke deel iine, ke kabal yaane, yaaka yuungen a wäätin kä dak ye, an bäämle ke gulkütele.”

¹⁰ An Abram waak yaakka muure äbene, an digärgä ken bääñne gitä an ban yankalan daa biir-jene ti menen ti, an diirgä ken batta agee kä bääkin gitä.

¹¹ An wääna weñgä kuuyene iñi ogo yoku iken ämo waak tüwin ye, i maki woo Abram.

¹² An wääna äñ ütcedee kä ye, Abram oodi kä yaac, an miillä mooye yaana yawan ye ike ääti wic.

¹³ An Abram kiini Piṭo ogo, “Nijä tetaṇ! Kaaynä yüükü bi wääti a boorgu baan yaana batta a yeenen ye ti, an bi nanğä a kiinkä an bi joocu yuungu 400.

¹⁴ An tona yaaka iken nani a kiinkä yaakka bi jooju, an iken wäättana bi käjä woo i inken pegan kä wakkä.

¹⁵ An iki bi tüwü kä nūbbin, an iki bi jiki me i yüüngü a diirini.

¹⁶ An kilkä kä nan kaaynä yüükü bi duku najäk winni, kä yaana näänkä yaackä yek mä Amoor batta mor dakene kä waan jooñnu ti ye.”

¹⁷ An wäana an üttee kä an nantä miildenee kä ye, Abram yuttu jina düünidi woo pül ji ke diktangle diikidi woo tental ti kaajit waak bääkin waadgen giti.

¹⁸ An an jine yaanja ti, Piṭo duccin jik doocin ke Abram, an jaajjin ogo, “Nomman yaana jüwidi wii mä Macir an ati ke wii mooye yaana yawan batta me ogo Puraat ye, bi ina kaaynä yüükü,

¹⁹ baan mä Kinaan, ke mä Ginaac, ke mä Gadmoon,

²⁰ ke mä Haat, ke mä Peeric, ke mä Rapiin,

²¹ ke mä Amoor, ke mä Kanaan, ke mä Jarjic, ke mä Yaabüuc.”

16

Gütkä Icämayiil

¹ An Caarraay in Abram, a burnu. An cäayge tuul mä Macir batta me ogo Haajir nuugal baanne a kiingon.

² An Abram kiini Caarraay ogo, “Piṭo ika tiingna kä giida merkä. Ata niine ke kiingon yeeni, an kä päy

yeene ika bi nanjä merkä.” An Abram gïmmïn jiik iije.

³ An wäana Abram näakenee yuungu kä caay nommañ mä Kanaan ji ye, Caarraay kiingon yeene Haajir yen mä Macir koowne iññe oore Abram wäättä a iije.

⁴ An Abram nïngin ke Haajir, an Haajir laaccä. An wäana ðone yoorreeda kä laaccee ye, men mooye yeene wäättana kääckene kä illä yok.

⁵ An Caarraay Abram kiinne ogo, “Ika agä piikon an näänkä yaakka a wiñü ti. Kiingon yeeni iññenii kä a iijü, an wäana ðone yoorreeda kä laaccee kä ye, i ika wäättana ila yok. An Piṭo ikii bi nüütü a ṇaani ken äätä kargit.”

⁶ An Caarraay luuki Abram ogo, “Ike a kiingon yüünü an mor cäay iñtü ti, nanjä näänkä yaaka daa yooddu päjidi ke iki ye.” An Caarraay Haajir kääckene kä jooññu ke buurce woo ike ti.

⁷ An Haajir kañi malak yen Piṭo jïin wic kä cokal woo teettalan, kä päy yaana atï Cüür ye ti.

⁸ An taaji malak ogo, “Haajir, kiingon Caarraay, iki äätä wa? An iki atä wa?”

An luukki ogo, “Ika buurcu woo men mooye yeeni Caarraay ti.”

⁹ An kiini malak yen Piṭo ogo, “Dukcu ṇäjäk men mooye yüünü iñte ti, an jiik yeeke ken tiñdä.”

¹⁰ An cäanna kiini malak yen Piṭo ogo, “Kaaynä yüükü bi nanjä ḍirä an batta bi liilgä me kä panjä kä ḍiirinenen.”

¹¹ An cäanna kiini malak yen Piṭo ogo, “İki agä laacon, an iki bi giidä minneni oone. An bi äkkä ogo Icämayiil, näänkä Piṭo pillä yüünü tiinjeeda kä ye.

¹² An İcämäyiil bi beel bata gin luum jiñe, in̄te bi iccede me ti, an me daa bi in̄ken iccätä ike ti, an ike bi cääy kä yiñ ke mädgen muure.”

¹³ An Piṭo yaana ike kiini ye, äkkene yäntäj ogo, “İki agä Joon yaana ika yoodda ye” An ike ṇuccin jaajjin ogo, “Tiññaṇ M'ana ika yoodda ye, yoorru.”

¹⁴ An ina ken jiiñ äkkene daa kä me ogo Biir Lahaayi Rooy, an aṇan ogo, Jiiñ M'ana a Üdon Ika Yoodda ye. An mor bilti ke tiññaṇ wica waadgä nāntä battä me ogo, Gaadic ke Beerit.

¹⁵ An Haajir Abram gitkene minneni oone, an äkki Abram ogo İcämäyiil.

¹⁶ An Abram wääna gitkene daa Haajir İcämäyiil ye, yuunge a caykä kä cunuuk witken kä düügük.

17

Abram Äkki Joon ogo Abrayiim

¹ An wääna Abram yuunge anṇene caykä kä waṇäḍen witken kä waṇäḍen ye, nüütki woo Piṭo yore, an kiinne ogo, “İka agä Joon yaana Liitit ye. An päy yeeni ken baaddä, an dalä iki ḍonjü ladan.

² An ika bi duccu jiik ḍoocin waan yoono ti ika ke iki, an kaaynä yüükü bi nanjä ḍirä kä yaac.”

³ An Abram waṇge kümjene iñi Joon ñomi ti, an kiini Joon ogo,

⁴ “A jiik ḍoocin yooko ke iki ikki, iki bi wäätcı agä wäy yen ṭon ḍiirken.

⁵ An iki batta bi ṇuca batti me ogo Abram, iki bi batti me ogo Abrayiim, nääṅka iki nanṇeni wäättii kä a wäy yen ṭon ḍiirken ye.

⁶ An merkä yүүkü bi nanä dirä kä yaac, an kaaynä yүүkü bi wääti a ɬon ɖiirken, an yätkäni bi käjä woo iken ti.

⁷ “An ika bi ɖuccu jiik ɖoocin yeeki ke iki ke kaaynä yaaka nänü ti ye, kil ke kil ti. Yaakki a jiik ɖoocin ke cüle, ika bi kamat agä Joon yүүnü, an agä Joon yen kaaynä yaaka nänü ti ye.

⁸ An ɲommañ yen mä Kanaan nant'a cäyüi agii kä boorgon yaanna, bi inenii kä muureen, iki ke kaaynä yүүkü. An bi wääti a nantä yeenen ke cüle, an ika bi wäätä agä Joon yeenen.”

Bilgon yen Jiik ɖoocin

⁹ An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Jiik ɖoocin yeeki tüicke, iki ke kaaynä yүүkü yaaka bäätiɖi nänü ti ye.

¹⁰ An a jiik ɖoocin yeeki yaaka ɬakkä tüje ye ikki, iki ke kaaynä yүүkü, m'aka a ook waadgic ti ye dale iirgä me.

¹¹ Dale purpurri yeekic iirjänä me woo, an iirrä yeenic ken bi wääti a baachbaac jiik ɖoocin waadgo ti.

¹² An kilkä yaaka äätä ye ti, merkä oogen waadgic ti yaaka nünken kä cunuuk ye, dale iirgä me, naana a giitin baannü halla batta a kaaynä yүүkü a kiiygin kä tiil boorgu ti ye.

¹³ An naana a giiton baannü halla a kiygon kä tiil ye, i dale ergä me. Nunko jiik ɖoocin yeeki wäätee kä yokic ti ke cüle.

¹⁴ An m'ana yaakkä kä errä ye, bi anğanä me yok mä yeeki giti, jiik ɖoocin yeeki tuuññe yok.”

Caarraay Äkki me ogo Caarra

15 An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Caarraay iñjü ṇana ṇuca baddä ogo Caarraay, yāṇtonḁe bi wääti ogo Caarra.

16 Ike bi ṇüülkü, an iḁi bi gitkey minneni oone. Ike bi ṇüülkü, an bi wääti a miy yen ṭon ḁiirken. An yātkāni yek ṭon bi kājä woo kaaynä yeeke ti.”

17 An Abrayiim wāṅge kümjene iñi an yircin woo, an jaajjin jone ti ogo, “Ika bi giidä minneni i yu-ungi wäättä caykā kā caay anṇi? An Caarra bi giit minneni i yuunge wäättä anṇi caykā kā waṇḁen anṇi?”

18 An Abrayiim Joon kiinne ogo, “Dalä Icāmayiil ken pīr ñomü ti!”

19 An luugi Joon ogo, “Ba'ay! İñjü Caarra iḁi bi gitkey minneni oone, an bi äkkä ogo Icaak. An ika bi ḁuccu jiik ḁocin yeeki ke ike, an ke kaaynä yeeke yaaka ṇāñe ti ye. An bi wääti a jiik ḁocin yaaka batta düüñidi ye.

20 An Icāmayiil ti, jiik yüükü tiingenenii kā, ṇājjä ike bi ṇüülkü, ike bi naṇä giit, an bi ḁiirä kā yaac. An bi wääti a wāy yen yātini yaaka kā caay witken kā yewwe ye, an bi dalä wääti a ṭon yāwke.

21 An ika bi ḁuccu jiik ḁocin yeeki ke Icaak yaana bi gitkini kā Caarra ye, waan bata yaanni, yun yaana äätä yaanja ti.”

22 An wääna Joon ḁanṇee kā jiik ke Abrayiim ye, Abrayiim daljene iñi.

23 An an ṇiñe yaanna ti, Abrayiim minneni yeene Icāmayiil koowne ke ook yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kā kiygin kā tiil yeeke ye, an iirre bata yaana kiinene daa kā Joon ye.

24 An Abrayiim eri me i yuunge caykä kä wanäden witken kä wanäden.

25 An minneni yeene Icämayiil yuunge kä caay witken kä däk, wääna erene daa kä me ye.

26 An an jinne yaanja ti, Abrayiimmä iiri me muutuk ke minneni yeene Icämayiil.

27 An ook muure yaaka baanne ye, ke merkä oogen yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kä kiygin kä tiil boorgu ti ye, iirene daa kä me muure.

18

Ukcodoni kä Däk

1 An Piṭo yore nüütkenē woo Abrayiim jengä mäyken yek Mamar ti kä cokal i ike cäay keeñ yeene tük, an giti anji.

2 An Abrayiim däämjin ñaalok, an yurcin ook kä däk yudit kä cokal. An wääna yoorreeda kä ye, ike bänjin woo keeñ yeene tük atı paakcede, an dūngene ññi.

3 An ike jaajjin ogo, “Mügdo, naana ika kãññä ṇerrä iki ti ye, i ṇana kiingon yūünü kaajdii kä wic.

4 Yokic yīkke tūbbok jaan yaanni ṇoy, dale ikee äckene me piik kä deewan lukce kä woo kīgic.

5 “Inni kiingon yeenic cickene ti yaanni, dale ikee äckene me amma tääṇe ñaalok juuggic, an wäättana daa ikee wükce.” An ike luuki ogo, “Ṇeraṇ, Naṇä daa bata yaana jaajjinii kä ye.”

6 An Abrayiim bülcin ṇäjäk kä bīraṇ keeñ yeene ji Caarra ti, an kiinne ogo, “Kä bīraṇ! Kūtā woo ḍon gütke kä däk kakin yūükü yaaka ṇeraṇ ye ti, an wacci naṇä a biḡḡi.”

⁷ An Abrayiim lüünñü dāk yeeke ti, an wakkā naañ yaana a caagon ye, an iññe kiingon yeene ogo nanje ko birañ.

⁸ An wāāna amma eenñee kā ye, Abrayiim kuññu münñü ke aak ke yāññā peelgon an ñuckene wilgā ñomgen ti. An wāāna jujjene kā amma ye, i Abrayiim yuuttu gurken ti jaan ñoy keeye.

⁹ An wilgā tääccin ogo, “İññü Caarra wali?”

An luugi Abrayiim ogo, “Bilti äräk keeñ jī.”

¹⁰ An yañkalan jaajjin ogo, “Yun yaanja ti ika bi ñuuku iki ti bata waan yaanni ti, i iññü Caarra bi miigā a giidon minneni!”

I Caarra jiik yaakka tiñjede, i cāāy keeñ tük oon ñac kā cokal.

¹¹ Abrayiim ke Caarra muutuk ñuunñin, an Caarra yuungu yek giidā agee kā aaygin.

¹² An Caarra yircin woo, an jaajjin jone ti ogo, “İka tiindānā an oori daandin, tiññani ika bi kãñā jon ñamme yaanni?”

¹³ An Piṭo Abrayiim taaññe ogo, “Caarra yiṭi ina an jaay ogo, ‘A giṭken ika bi kãñā minneni i ika tiindānā anñi?’

¹⁴ Ginkalan bilti yaana Piṭo yoje ye? Yun yaanja ti ika bi ñuuku bata waan yaanni ti, an Caarra bi kãñi minneni.”

¹⁵ An Caarra booccu ti, an riccin woo an jaajjin ogo, “İka batta agā yirciḍiñi woo.”

An kiini Piṭo ogo, “İna, iki yircini woo.”

Abrayiim Mäṭi Piṭo ogo Caduum

¹⁶ An wāāna ook ñanñene kā amma ye, juwin ñaalok an dāāmjin kā taanñā Caduum. An wāāna atene kā ye Abrayiim attā ke iken iiccede päy jī.

17 An Pito jaajjin ogo, “Abrayiim yoku müngü kä gin'a tãkkä nanjä ye?”

18 An Abrayiim bi wääti a toŋ yäwken an teyken, an ike bi wääti a nüülkinni yek toŋ diirken nommañ wic muure.

19 Ike wäägänä woo, a m'ana bi ini merkä yeeke ke mä äntüke yeene kä tiiññä päy yen Pito kä nanċin nääŋkä ŋerkä, ke nääŋkä wotku ye. An wäättan nääŋkä yaaka kiinnä kä Abrayiim ye bi nanċä daa kä muure.”

20 An Pito Abrayiim kiinne ogo, “Ika tiinŋä yäaw yen mä Caduum ke Amuura, kä yaana nääŋkä yaackä yeeke diirene kä yaac ye.

21 Ika atä ini yuŋu nääŋkä yaackä yeeke bata yaana tiinŋä ciŋtäŋ ye. Naana batta a giŋken ye, ika tãkä ooku giŋi.”

22 An ook ñomgen ŋuki woo ünjiŋdi Caduum, an Abrayiim ken buccin yudit Pito ñome ti.

23 An Abrayiim wükcin ti ike ti, an taaññe ogo, “Mä wotku ke mä yaackä bi nägä ðugin muure?”

24 An naana mäkkalaŋ bilti wodaŋ caykä kä duuc baan mooye ji ye, nanŋtä yoku üülü wic? Batta nanŋtä kura bi daljä kä mä wotku yaaka caykä kä duuc jiñe ti ye?”

25 İki batta liiŋtä nanċä gin bata yaanna, kä nanċä ðugin mä ŋerkä ke mä yaackä muure. İki mä ŋerkä ke mä yaackä nanċä kä nääŋkä keellä ina! A giŋken iki batta liiŋtä nanċä aŋan! Batta yoku juco yen nommañ wiñe muure nanċi gin'a wodaŋ ye?”

26 An Pito jaajjin ogo, “Naana ika kãññä mä wotku caykä kä duuc Caduum ji ye, baan mooye jiñe muure bi daljä ogo iken.”

27 An Abrayiim jaajjin ogo, “Ika uccunu kä jiik ke Mügdo, i ika inni agä ñomgu ke ʔaʔaʔan käpet yaanni.

28 An bi beel ogo naana mä wotku yaaka caykä kä duuc yaakka buunjin kä duuc ye? Baan mooye muure bi düümü giti kä buunjin yen me kä duuc?”

An Piṭo jaajjin ogo, “Naana ika käññä caykä kä ñan witken kä duuc ye, i baan mooye batta düümü giti.”

29 An ñoci taaji Abrayiim ogo, “An naana iki käññi mä ñerkä caykä kä ñan wica ye?”

An luugi Piṭo ogo, “Batta bi düümü giti kä yaaka caykä kä ñan yaakka.”

30 An Abrayiim jaajjin ogo, “Mügdo, ñana iki pendä, dalä ika jaayä. An naana iki käññi mä ñerkä caykä kä ḍäk wica ye?”

An luugi Piṭo ogo, “Batta bi düümü giti naana ika käññä caykä kä ḍäk wica ye.”

31 An Abrayiim jaajjin ogo, “Ika uccunu jiik ke Mügdo, an dalä ika iinjädä. An naana iki käññi mä ñerkä caykä kä yewwe wica ye?”

An luugi Piṭo ogo, “Batta bi düümü giti kä yaaka caykä kä yewwe yaakka.”

32 An düüñin ti Abrayiim jaajjin ogo, “Mügdo, ñana ika pingadaa, naana iki ñoceni taajeni ääñi kä keelok ye. An naana iki käññi mä ñerkä kä caay wica ye?”

An luugi Piṭo ogo, “Batta bi düümü giti kä yaaka kä caay yaakka.”

33 An wäana Piṭo danṇee kä jiik ke Abrayiim ye, ike ḍakkä an Abrayiim ḍukcin baanne.

19

Düümtin Caduum ke Amuura

¹ An malaŋŋi kä yewwe äätin baan mooye yen mä Caduum biigin ti aŋŋi, i Luut cääy äntüke yen baan mooye ti. An wääna malaŋŋi yooŋŋe da kä ye, ike juwin ŋaalok paakke an dūŋŋin iŋi, an wange kümjene iŋi ŋomgu giti.

² An ike jaajjin ogo, “Mügdoni yeeki, ääte paa ba' kiingon yeenic. An küigic looke woo, an iŋiŋ nīnīn tiŋŋaŋ an ikee murje woo kä tīŋŋaŋaŋa.” An iken luukcin ogo, “Ba'ay, ikoon bi nīnon woo käpet.”

³ An iiri Luut ke gīmmene, an wooyne ti baanne. An tutkene waak äämkä diirken ke biiggi yaaka batta cääyge ti ŋimin ye, an iken ämmä.

⁴ I iken batta mor ootunu, ook muure yek baan mooye yen mä Caduum dūrji ke dānkä duurin an yeenen küüri ti.

⁵ An Luut yaawgä ogo, “Wali ook yaaka äätin baannü biigin ti tiŋŋaŋ ye? Ickoon kä woo dalä nīnon.”

⁶ An Luut kaaccä woo iken ti, an äntüke üüljene ŋaŋe ti.

⁷ An jaajjin ogo, “Ba'ay, müggü yeeki, yiŋ yaanna ŋana naŋde.

⁸ Däämme, ika cääyga ŋulgu kä yewwe yaaka küci ook ye. Dale ken äcke kä woo, an naŋe nääŋk'a daa ŋäkke naŋe daa kä ye. ŋana ook yaakki naŋde nääŋkalan, iken a wilgä yeeki an tiijä kä ika.”

⁹ An luugi ogo, “Wükcü woo päy yoono waŋ,” An iken jaajjin ogo, “Men yaanni äätin winni a boorgon, an ŋäki iŋiŋ nüütkiti nääŋka naŋtin ye! İki

bi nängini yiñ käärci woo kä iken.” I iken wüükidi ti Luut ti atı tãki äntüke liktä giti.

¹⁰ An malañji inken lajji woo, an Luut guunji ti ärak an äntüke üülji.

¹¹ An ook muure yaaka yudok äntüke tük dırji ke dänkã ye, uuyi wañgin nuñko ñana äntüke kañte daa.

¹² An malañji Luut taaji ogo, “İki cääygi ñaannã winni? İki cääygi mārāngünü, ke ooglen yüükü, ke tiirın yüükü, ke mã yüükü yakkalañ baan mooye ji winni? Äcci woo nãñtä yaanni ti.

¹³ Ikoon tãkon nãñtä yaanni düümon giti. Cıñtãñ yen yiñ mã baan yaanni ñakkã ti Piñto ti, an ikoon tuujonon ogo düümjon giti.”

¹⁴ An Luut attã nüütiki mārāngene yaaka a düccini jiik tãki diji tulge ye, an kiinne ogo, “Kã birañ juwe kaace woo nãñtä yaanni ti! Piñto baan mooye tãkke düüme giti.” An iken düüci ogo ike ñãäyo ogo ñãäyon.

¹⁵ An wãäna buur kääjenee kä ye, malañji Luut jüümü yok ogo, “Kã birañ, iñjü koowu ke tiirın yüükü yaaka kä yewwe winni yaakki. An kaace woo tiññañji, nuñko ikee cüccete woo ke baan naana jooññu ätä ye.”

¹⁶ An wãäna Luut juugge riijjene kä ye, mügi malañji kä inñe an iñje mügi kä inñe an cääna tiirın yeeke yaaka kä yewwe ye, müügi kä inken an ici woo baan ji teñañ, nãñka āngene daa ñingın Piñto ye.

¹⁷ An wãäna äbene daa kä woo ye, kiini malak yañkalañ ogo, “Buurce woo üde, an ñana ikee däämmede ñajãk, an ñana ikee yuutcede iñi nãñtä

yaŋkalan ti dääñgon ji. Lüüde nantä pämkä nuŋko ikee cüccete me woo!”

¹⁸ An kiini Luut ogo, “Ba'ay, kura Mügdoni yeeki.

¹⁹ Kiingon yeenic kääñä ñerrä ikee ti an ika nüütkana biilin yaana batta düüñdī ye, kă daljin üññü yeeni. An ika batta bi liitā lüüdü nantä pämkä, nuŋko ika wääta ñac jooññu an ika tüwdü.

²⁰ Yooru, baan yaanni ike cokulan ti, an dalä ika lüüdü ike ti, an ike cääna deeran, tiingaa dalä ika lüüdü nantä yaana deeran yaanja ti, nuŋko üdü kă.”

²¹ An kiini malak ogo, “Jiik yüükü yaaka kiinna kă yaakka gimgänä, an baan yaanna batta bi düümü giti.

²² Kă biraŋ, lüüdü nantä yaanja ti, ika batta bi liitā nänä ginkalan i iki batta mor dakci ti.” An ina ken baan yaanna äkkene daa me ogo Coogaar yaanna ogo deedeedet.

²³ An Luut dakkä ti Coogaar i an kääjidi.

²⁴ An Piŋo puukin iñi cägärey kă pollon jinä Caduum ti ke Amuura.

²⁵ An bänkä yaakca düümme giti ke dääñgon ke m'aka cäyok bänkä giti ye, ke waak garkä yaaka a yülin ye muure.

²⁶ An in Luut däämjın njäk, an wäättä a tanquulu yen äyyä.

²⁷ An Abrayiim cuuyin kă tinnänänä an dukcin nantä yaana yuuttee kă Piŋo ñome ti ye.

²⁸ An ike däämjın iñi taanñä Caduum ke Amuura, ke taanñä dääñgon ti, an jiinä yootte düüñdī ñaalok kă yaac ñommañ ji, bata jiinä yek käälmääñ.

29 An Joon wääna bänkä mäyken yaaka cäyok dääñgon ji ye düümmeeda kä giti ye, Abrayiim pajjene an Luut määgene woo jooññu yaana nanña ðone bänkä yaaka cäaynee kä giti ye ti.

Luut ke Tiirin Yeeke

30 An Luut booññu kä cäwdä Coogaar an banña ke tiirin yeeke yaaka kä yew ye, an attä cääjtin tuum pämkä giti.

31 An niinnä yanjalan ti tiiron yaana a kaygon ye, käwen deerconde kiinne ogo, “Wäyo duundin, an baati oon yanjalan winni yaana ikii koowi ye, bata poñ yen me muure nommañ wic ye.

32 Äätä wäyo nääkki määk, an wäättana ikii niini ke ike an wina ikii bi ääci woo kaaynä wäyo ti.”

33 An wiirin jiñe yaanja ti wäyen nääkki määk, an tiiron yaana a kaygon ye kaaccä an ningin ke wäyen. An niinjün yaana niinjenee kä ke juwin yaana juwenee kä ye kucu wäyen.

34 An tinñäk anji tiiron yaana a kaygon ye, käwen deerconde kiinne ogo, “Wiirin tiinuk ikoon niinnon ke wäyo, ñoci nääkki määk wiirin, an iki kaacci niine ke ike nuñko ääcii kä woo kaaynä wäyo ti.”

35 An wiirin jiñe yaanja ti wäyen ñoci määtki määk, an tiiron yeene deerconde attä kaaccä niinnene. An niinjün yaana niinjenee kä ke juwin yaana juwenee kä ye kucu wäyen.

36 An Luut tiirin yeeke muuñuk laacce.

37 An kaygon giinña minneni oone an äkkene ogo Muwaab. An ike ken a wäy yen mä Muwaab ke tiññañ.

³⁸ An tiiron deerconde yeene giinṇa minneni oone cāanna, an äkkene ogo Benaammi, an ike ken a wāy yen mā Amüün ke tiñṇan.

20

Abrayiim ke Abimaliik

¹ An Abrayiim nantä yaanja bäkkene wic attä nantä battä me ogo Najip ye, an cääjjin waan Gaadic ke Cüür, an wäattan ike banṇa Jaraar. An cäay wica bata boorgon,

² an wica Abrayiim jaajjin kä iinṇe Caarra ogo, “Ike a käwo.” An Abimaliik yatkä yen mā Jaraar Caarra tuckene an koowne.

³ An wiirin jiñe yaanja ti Joon äatin Abimaliik ti kä läaggä an kiinne ogo, “İki bi tüwü kä iinṇ yaanna, iinṇ yaana koowni yaanna a inṇ mṇkalanṇ.”

⁴ An Abimaliik batta mor nṇnok ke Caarra, i ike jaajjin ogo, “Mügdo, ṭonṇ yaaka ḍuuggen ladanṇ ye bi ḍüümü giti?

⁵ Batta a Abrayiim ken ika kiinna ogo, ‘Ike a käwo halla?’ An ike kä ḍone gṇmmṇ an jaajjin ogo, ‘Ee, ike a määdo.’ Nääṇkā yaakka nanṇä kä jon lanṇe, an kä ḍon lanṇe.”

⁶ An cāanna kiini Joon läaggä ti ogo, “Ee, ṇäjjä iki jonü ladanṇ. Ina ken tiṇṇenii kä nanṇin ika nääṇkā yaackä yaanna, an batta bääggenenii kä tabjeeda kä yok yaanna.

⁷ Tiñṇaanṇi juwu iinṇ ḍuukku oore, oore a baṭo, ike bi mälci ṇaalok kä iki an iki bi üdü. An naana batta ḍuukkedeeda kä ye, ookci giti iki ke mā yüükü ikee bi tüwe muurijaan.”

⁸ An kä tinnänänä Abimaliik kiinkä yeeke muure bärkene ti, an wääna nüütkeneeda kä gin'a nähjä ðone muure ye, i iken bojgin kä yaac.

⁹ An Abrayiim bärki Abimaliik an taaññe ogo, “A ñaaka inni nāngonoon kä yaanni? I iki yälkeneni jiik ñaaka yaana ickaa kä ðok nääñkä yaackä ke yätkitän yeeni yaanni? İki ika nānganaa nääñkä yaaka batta päjjidi nanṭä me ye.”

¹⁰ An Abrayiim taaji Abimaliik ogo, “A ñaaka ken yoorri ina ke nāñii kä nääñkä yaakka yaanna?”

¹¹ An luugi Abrayiim ogo, “İka ðuucu ogo me winni batta bojgo ko Joon, an iken bi ṭäko iin yeeni an ika bi nāgjada ðok an koowji.

¹² An a gütken a käwo ṭul wäyo, an batta a ṭul miyo ken koownu a iin yeeni.

¹³ An wääna kiinana kä Joon ogo än wäyo mañjoo iñi, an ika atco nāñṭä ke nāñṭä ti ye, ike kiinnä ogo, ‘Nāngaa ṇerrä. Nāñṭä yaana atı kä ye, iki jaajjä ogo ika agjo määdic.’ ”

¹⁴ An Abimaliik kuññu ðiik ke däk ti, an kuññu kiinkä oogen ke määngen yeeke ti, an iññe Abrayiim. An ike cääna in Abrayiim Caarra ðuukkeneeda kä.

¹⁵ An Abimaliik jaajjin ogo, “Ñommañ yeeni daamjä muure an wäkä nāñṭä yaana ṭäkkä cääyii kä ye.”

¹⁶ An Caarra kiinne ogo, “Määdic iñḁä tiilgä gälkä wāngen 1,000. Yaanni nüüti m'aka ke iki ye ti, ogo iki ðonü lado lat. An dalä me muure ṇäjjä ogo iki batta agjey nāñon ginkalan yaana yaajoyaac ye.”

¹⁷ An Abrayiim mälcin ñaalok Joon ti, an Joon in Abimaliik ke kiinkä yeeke yaaka a määngen ye teeññe, an wäättan iken käññä merkä ṇuca.

¹⁸ Kä yaana Pito määngä yaaka ba' Abimaliik ye kurku yeeken yek giidä üüljeneeda kä gin'a nähñä ðone Caarra in Abrayiim ti ye.

21

Giinñä Icaak

¹ An Pito Caarra nängene ñerrä bata yaana kiinneeda kä ye, an gin'a irkeneeda kä jiik ye nängeneeda kä.

² An Caarra laaccä an Abrayiim gitkene oonle i a daan anan, kä waan yaana kiinene daa kä Joon ye.

³ An Abrayiim oonle yaana gitkene daa kä Caarra ye, äkkene ogo Icaak.

⁴ An wääna Icaak nünke anñene cunuuk ye, eri Abrayiim bata yaana iingene daa kä Joon ye.

⁵ An Icaak wääna giidene daa kä me ye i Abrayiim yuunge 100.

⁶ An Caarra jaajjin ogo, “Joon ika iñña tüggin yaalgä, an m'ana bi tiinji ye bi yiñon kä.”

⁷ An ike cääna jaajjin ogo, “A ñaani ken yoku Abrayiim kiine ogo Caarra bi niito merkä? Inni gitkänä oonle i ike anñi daan yaanni.”

Ñoolcin Woo Icämayiil ke Haajir

⁸ An Icaak kaarrä an tääkki me kä aak, an nünñä yaanja ti Abrayiim tuttu poñ waak äämkä.

⁹ An Caarra Icämayiil yaana a giiton kä Abrayiim Haajir yen mä Macir ti ye, yoorre minneni Icaak kääje yok.

¹⁰ An ike Abrayiim kiinne ogo, “Kiingon iñe yaanni ñoolci woo ke minneni yeene, kiingon iñe yaanni minneni yeene batta bi ñääki yänñä ke minneni yeeni Icaak.”

11 An Abrayiim jone yaaññä kä jiik yaakka kä yaana Icämayiil agee kä minneni yeene ye.

12 An Abrayiim kiini Joon ogo, “Nana jonü yaajan kä oonle ke kiingon iine yüünü. Jiik yaaka kiingi kä Caarra ye ken tiinjä, an kä Icaak kaaynä yüükü bi käjä woo.

13 An ika cääna bi nänjä ɬon yek kaaynä Icämayiil minneni Haajir, kä yaana agee kä minneni yüünü cääna ye.”

14 An kä tiññäñänä anɣi Abrayiim juwin ñaalok, an kuññu amma ke kücam piik an iññe Haajir. An ñääpkeneeda kä büyke ti. An tucce woo ke oonle, an ike attä päy ji an yääynä woo teettälan nant'a battä me ogo Biirciba ye, an anan ogo Jiin Liittän.

15 An wääna piik baawkene kücam ji ye, minneni maatŋe iñi jaan ɣoy.

16 An attä cääjgin iñi woo pare kä meec, i ñome agee kä ɬukon woo, an ike jaajjin ogo, “Ika batta ɬäkä minneni tüw i yooddu.” An ike cääy iñi wica i wanɣe dürok kä iwok.

17 An Joon iwok minneni tiinjene iñi, an Haajir bärki malak yen Joon kä ñaalok pollon jinä ogo, “Haajir, a ɣaaka ken yaajan? Nana iki booju! İwok minneni tiñi iñi Joon nant'a nünee kä ye.

18 Atä minneni koowu ñaalok iñtü ti, ike bi nanjä wääti a ɬon yäwke.”

19 An ike kupki wanɣin Joon an yurcin jiin a küümon kä piik. An ike attä kä birañ kücam yeene küümgene kä piik an äckene minneni mätcin.

20 An Joon daa ke minneni ke täle woo teettälan luummuk. An wäättä a m'ana yaacänä yok kä ɖinɣä cäwɣä ye.

21 An wääna cääynee kä woo teettälän nant'a battä me ogo Paaraan ye, dijgi meen iin jommañ mä Macir ti.

Jiik Doocin yek Abrayiim ke Abimaliik

22 An waan yaanja ti Abimaliik äätin ke Paykool duunjon kääygä yeeke ükcidi Abrayiim an kiinne ogo, “Joon ke iki nääñkä yaaka nandä muure ye ti.

23 Lütkaa kä yäntän Joon ogo ika batta bi mal-jada njingn ke merkä yeeki ke kaaynä yeeki. İki nängeneni nääñkä ñerkä, an lütä ogo ika bi nängada nääñkä ñerkä ke baan yaana cääyii kä jı agii kä boorgon yaanni.”

24 An Abrayiim jaajjin ogo, “İka lütä.”

25 An Abrayiim cıññä Abimaliik ti kä yaana jıin piik koojjene daa kä woo kiinkä Abimaliik kä ookitin kiinkä yeeke ti ye.

26 An luugi Abimaliik ogo, “Kuju a ñaani ken nänñä nääñkä yaakka. İki ika batta agja kä nüütkidini, inni mor daa tiindä tiññaanñi yaanni.”

27 An Abrayiim Abimaliik äckene woo diik ke däk, an iken muutuk nänñä jiik doocin.

28 An Abrayiim ñuccin wääkin woo käbälgä määngen kä ñatükel an doocce woo pääken.

29 An Abimaliik Abrayiim taaññe ogo, “Käbälgä määngen yaaka wäägini woo kä ñatükel an doocci woo pääken yaakki a yek ñaaka?”

30 An luugi Abrayiim ogo, “Käbälgä määngen yaaka kä ñatükel yaakki gimgä inñi ti, dalä nüüti ogo jıin yaanni küüñño ko ika.”

31 An nant'a yaanja äkki me ogo Biirciba, nüüti ogo nant'a liittii ko Abrayiim ke Abimaliik ye.

³² An wääna nänjene jiik doocin Biirciba ye, Abimaliik ke Paykool duuŋgon kääygä yeene dukcin baan yen mä Palactiin ti.

³³ An Abrayiim püüttä jaan battä me ogo tamaric ye Biirciba ti, an ike mänjin ñaalok Piṭo Joon yaana ke cüle ye ti.

³⁴ An Abrayiim cääynä bata boorgon baan mä Palactiin ti nüinkä kä ḡiräk.

22

Abrayiim Puuccutu Joon

¹ An wääna nääŋkä yaakki baakkene ye, Abrayiim puuci Joon, an kiinne ogo, “Ay Abrayiim!”

An Abrayiim luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

² An Joon jaajjin ogo, “Minneni yüünü yaana a dune bilgä battä me ogo Icaak yaanna koowu, an atä baan battä me ogo Müüriya. An aajji kä pääm yaana bi nüütenii kä ye wic, an eräpok dalä iil a yen wäämmä yok.”

³ An Abrayiim juwin kä tinnähänä, an tüürüŋ yeene kooññe. An bäägin jengä yek iillä wäämmä yok. An kuññu kiinkä yeeke ti kä yewwe, ke minneni yeene Icaak. An attä kä päy nant'a nüütene daa Joon ye.

⁴ An nüinnä ḡäk ti Abrayiim wiñe äärene ñaalok, an nantä yootte kä utar.

⁵ An Abrayiim kiinkä yeeke kiinne ogo, “Cääye winni ke tüürüŋ, dale ikoon aton maṭon Joon ke minneni, an ikoon ḡuukon ikee ti.”

⁶ An Abrayiim kuññu jengä iillä wäämmä yok, an äcce minneni yeene Icaak nãñe ti, i ädit maañ kä päṭakay ke cïcam ñte ti, an attä muuṭuk.

⁷ An Icaak wäyen Abrayiim bärkene ogo, “Abba!”

An luugi wäyen ogo, “Haa, minneni yeeni.”

An taaji Icaak ogo, “Jengä ke maañ ikki, an wali kabal yaana erï puuggin iili a yen wäämmä yok ye?”

⁸ An luugi Abrayiim ogo, “Minneni yeeni, Joon kä ḍoñe bi ükcï kabal yaana erï puuggin iili a yen wäämmä yok ye.” An iken attä muuṭuk nãñtä keellä.

⁹ An wääna ḍakkene ti nãñt'a nüütene daa Joon ye, Abrayiim bättä tambal wïca, an jengä toonñe, an minneni yeene Icaak ḍiññe, an maatṭe ñaalok jengä witin tambal wic.

¹⁰ An Abrayiim ñte lajjene, an cïcam koowne irtee kä pok minneni yeene.

¹¹ An malak yen Piṭo ike yääwi kä pollon jinä ogo, “Abrayiim, Abrayiim!”

An luukke ogo, “Haa, ika inni.”

¹² An malak jaajjin ogo, “İntü ṇana iccïdï woo minneni ti, an ṇana nanḍä nääñkalan. İki ṇiññeni tiññan iki boojü kä Joon, ika batta agja kä ṭiikon kä minneni yüünü yaana kä keelok yaanna.”

¹³ An Abrayiim wiñe äärene ñaalok däämjın, an yurcin kabal yaane mooye nãñe ti a mükon kä jengä kä ṭunke waadgen giti. An attä kabal müññe erre pok a yen iillä wäämmä yok rättee kä yok minneni yeene.

14 An Abrayiim nantä yaanja äkkene ogo Piṭo bi iccī. An ke tiññaṇ battä me ogo, “Piṭo bi iccī pääm yeene wic.”

15 An Abrayiim ḡoci yääwi malak yen Piṭo kä pollon jina.

16 An jaajjin ogo, “Piṭo jääyidi ogo, ‘Ika liittä kä ḡonji kä yaana nänji kä nääṅkä yaakka, an ika batta agjeṅy kä ṭiikon kä minneni yüünü yaana a dune yaanna,

17 iḱi bi ḡüülkeni, an kaaynä yüükü bi ḡiirä kä yaac, bata kirkä pollon jiñe ke ṭiṅal yek wiṭ jiñe. An kaaynä yüükü bi bänkä äḡäṅḡi mükü.

18 An kä päy kaaynä yüükü ṭon muureen bi a ḡüülkini ḡommañ wic nääṅka tiṅganaa kä jiik ye.’ ”

19 An wäättan Abrayiimmä ḡukcin kiinkä yeeken ti, an juwin attä ke iken jün yaana battä me ogo Biirciba* ye ti, an Abrayiimmä cäygin wiḱa.

Merkä Nahüür

20 An wääna yaakka ti muure ye, Abrayiim nüütḱi me ogo, “Määdic Nahüür gitḱi Maalka merkä.

21 Kaygon battä me ogo Üüc, an määden a Büüc, ke Gamuweel Aaraam wäyen,

22 ke Kaacit, ke Hajju, ke Pildaac, ke Yaldaap, ke Batüwül.”

23 An Batüwül gittä Rিপga. An Maalka merkä yaaka kä cunuuk yaakka gitkene Nahüür Abrayiim määden.

24 An kiingon iñe yeene yaana battä me ogo Ruhuma ye, cääna ike gitḱi merkä oogen, an

* 22:19 Biirciba an aṅan ogo jün Liittäṅ kä lemmä mä İburu.

yäntängenen ogo, Taabaa ke Jaam ke Taac ke Maakkaa.

23

Tüwnü yen Caarra

¹ An Caarra cääynä yuunge 127.

² An tüwnü nāntā battā me ogo Gariya Arba, an tiññan battā me ogo Hiburoon, nommañ yen mā Kanaan ji, an Abrayiim attā nüüji kā Caarra an week ogo ike.

³ An Abrayiim juwin ñaalok iine tüwon gunne ti, an ike duunƙu yek mā Haat kiinne ogo,

⁴ “Ika winni agā boorgon, an agā willā waadgic ti. Kura yāajga nommañ taanƙe dale jikcā iñi mǎn tüwon yeeni.”

⁵ An mā Haat Abrayiim luugi ogo,

⁶ “Mügdo tiinjā por, iƙi agā yätin yen Joon waadgo ti. Wākā kǎlkā witken yooko ti yaana lüükidi ye, an jikcā iñi wīca. Ikoon ti baati m'ana iƙi bi tiigey kā kǎal yeene yaana jikii kā mǎn tüwon yüünü ye.”

⁷ An Abrayiim juwin ñaalok an ðünjin iñi mā Haat ñomgen ti.

⁸ An ike jaajjin iken ti ogo, “Naana ika gimgana kā jingā mǎn tüwon yeeni ye, por tiine ika ti, Aproon tǎacka kā minneni yen Cuwaar,

⁹ dale ika yāajga tuum yaana Makapeela ji a yeene ina, an bilti nānt'a düüñete yiil yeene ye. Taaje dale yāajga kā, kā weel yaana bilti ye muure, wāati a nāntā yeeni yaana jikā kā mā yeeki ye waadgic ti.”

¹⁰ An Aproon daa bilti cääy mä yeeke waadgen giti, an Abrayiim luunje i tiŋtä mä Haat muure yaaka äätin äntüke yen baan mooye yeene ti ye.

¹¹ An ike jaajjin ogo, “Ba'ay, mügdo, por tiinjä ika ti, yiil yeeni ke tuum yaana jiŋe ti ye iŋenii kä. Iŋenii kä mä yeeki ñomgen ti. Män tüwon yüünü jīgä.”

¹² An Abrayiim ŋuca dūnjjin iŋi mä baan ñomgen ti,

¹³ an ike Aproon luunje i tiŋtä me muure ogo, “Ba'ay, tiinjä ika ti, dalä ika äccä weel yeene muure. Äccin yeeni gimgä an män tüwon yeeni bi jikä iŋi wica.”

¹⁴ An Aproon Abrayiim luunje ogo,

¹⁵ “Tiinjä ika ti mügdo, ŋommañ kä tiilgä gälkä wangen 400, an yaanni a ŋaaka waadgo ti ika ke iki? Män tüwon yüünü jīgä.”

¹⁶ An Abrayiim gimmän kä weel yen Aproon, an kiilkene tiilgä gälkä wangen 400 bata weel yaana jaajjenee kä mä Haat ñomgen ti ye. An kiille bata kiillä yaana kiitene kä yääjoni ye.

¹⁷ An yiil yen Aproon yaana Makapeela ji coku-lan ti Mamar ina, kiyi Abrayiim, muutuk ke yiil ke tuum yaana jiŋe ti ye, ke jengä muure yaaka yiil tənke ti ye.

¹⁸ Yääjgi me Abrayiim wäättä anja nantä yeene, mä Haat muure yaaka äätin äntüke yen baan mooye ti ye ñomgen ti.

¹⁹ An wäättan Abrayiim iije Caarra jingje, tuum yaana yiil ji Makapeela, cokulan ti Mamar ye, an cäanna battä me ogo Hiburoon, ŋommañ mä Kanaan ji.

²⁰ An yiil ke tuum yaana jiŋe ti ye, yääjgi mä Haat Abrayiim wäättä anja nantä yeene yen jingä.

24

Icaak ke Rîpga

¹ An Abrayiim duundin kä yaac, an n̄üülkî Pîto kä pääygä muure.

² An Abrayiim kiingon yeene yaana tālan agee kä mükkîni waak an yeene jîne muureen ye kiinne ogo, “Nājä liittäŋ kä doocin intü iñi āmgi ti.

³ Liitä kä Pîto, Joon yen pollon jîne ke nommañ wiñe, ogo minneni yeeni batta bi kujgeey iin tîirîn yek mā Kanaan yaaka ikki ika cāyā waadgen ti yaakki.

⁴ Atā baan yeeni ti, an minneni yeeni Icaak kujgu iin mā yeeki ti.”

⁵ An ike taaji kiingon ogo, “An naana tuul batta takî āatin ke ika nommañ yaanni ti ye? Icaak bi koowu duuku cāyok ke mā yūükü nommañ yaana āatii kä yaanja ti?”

⁶ An Abrayiim kulcin ogo, “Ba'ay, minneni yeeni nana duukcudu n̄ājāk wīca.

⁷ Pîto Joon yen pollon jîne yaana ika ābana woo an yen wāyo ti ke nommañ yaana giidana me ye jî, yaana ika kiinna, an ika irkana jîik liittä ogo, ‘Nommañ yaanni bi iñje kaaynā yeeki ye.’ Ike bi tüccî malak ñomü ti, an ikî bi kãñgey iin yaana kujgu minneni yeeni ye wīca.

⁸ An naana tuul batta takî duukin ke ikî ye, i donjü ābini woo liittäŋ yeeni yaanni ti. Gin'a bilti ye minneni yeeni nana duukcudu n̄ājāk wīca.”

⁹ An kiingon inte doocce iñi mūgdo yeene Abrayiim āmge ti, an liittä kä jîik yaakka.

¹⁰ An kiingon kuññu kälāmgā Abrayiim ti kä caay, ke wakkā muure n̄erken yek dey, an kooce

kälāmgä ɳätin, an juwin ünjjin nānt'a battä me ogo Araam Naareen ye. An wīca ike attä baan mooye yaana cäāyge kă Abrayiim määden yaana battä me ogo Nahüür ye ti.

¹¹ An ike kälāmgä düüñje jīin wic kă cokal woo baan mooye taan biigin ti anɳi. I a wuun yaana atcete määngä tipene piik ye.

¹² An kiingon mälcin ñaalok ogo, “Ay Piṭo, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim, gin'a ṭäkkä ye, ḍäākkaa kă tiññan, an mügdo yeeni Abrayiim nüütkü woo biilin yaana batta düüñidi ye.

¹³ Yuuru, ika inni yuddu jīin taanɳe ti yaanni, an tiirɳin yek mā baan mooye kääjidi woo äätidi tipī piik.

¹⁴ A gin'a ṭäkkä iki ti ye inni. Yanḱalan bi ñujgu yok ogo, ‘Kura immä wäl yüünü iñja kă mätcä kă piik.’ An naana ike gimmä ogo, ‘Ee, mätcä, an kälāmgä yüükü bi määtkä cääna ye!’ I dalä wääti a yaana wäägini woo a in kiingon yüünü Icaak ye. Anan ken bi ɳäjjä daa kă ogo iki nüüteneey woo biilin mügdo yeeni ti.”

¹⁵ An i ike batta mor ḍak kă mallä, oja Rīpga kääjin woo ke wäl yeene büüye ti. Ike a ṭul Batüwīl yaana a minneni yen Maalka yaana a in Abrayiim määden yaana battä me ogo Nahüür ina.

¹⁶ An Rīpga a ṭul ɳerconde kuckon, an a päjjidini koownu ti, an ike mor küci oon. Ike kaaccä iñi wäl yeene küümgede kă piik, an ḍuukin woo ɳuca.

¹⁷ An kiingon bānjin ti ike ti kă bīran, an kiinne ogo, “Kura iñja ika mätcä piik kă ḍeewan wäl yüünü ti.”

¹⁸ An ike jaajjin ogo, “Mätcä, mügdo yeeni.” An oja wäl immene iñi kă bīran, an iññe mätcin.

19 An wääna iññeeda kä mätcenee piik ye, jaajjin ogo, “Kälämğä yüükü bi määtkä piik cääna ke yääñene.”

20 An kä bīrañ piik wāl yeeke tūljene kuun jī, an būlcīn nājāk jīdūk nūūcīdī piik, an kälāmğä muure puukkene piik.

21 I daamğä kiingon a daamgon i batta jāāyīdī woo jīikkalañ, ukcedee kä gīti naana wāān yeene dāākkene daa Pīto ye.

22 An wääna kälāmğä đaññene kä maaññä piik ye, ike āācin woo juma yen tiilğä ke tiikinni māyken yek tiilğä kä yewwe yek īnke đuuggen an iññeeda kä.

23 An taaññe ogo, “İkī agā tūl njaani?” “Kura nūūtkaa, wāāc cāāyge nāñtā yaana nūīnon kä wīīrīn jīñe yaanni ti ye?”

24 An ike luugi Rīpga ogo, “İka agā tūl Batūwīl yaana giitā kä Maalka ke Nahūūr ina.”

25 An nuccin jaajjin ogo, “İkoon cāygon kä pīironi ke beelğä iwīn yaaka amğä kälāmğä ye đīrāk, ke nāñtā yen wilğä yaana nūīne kä wīīrīn tiññan ye.”

26 An kiingon dūññū, an mālcin ñaalok Pīto ti,

27 an jaajjin ogo, “Nūūlkīn dūkcī Pīto ti, Joon yen mūgdo yeeni Abraiīm. Pīto nūūtīn woo būlin yaana batta dūūñīdī ye, ke luggin mūgdo yeeni ti. An ike ika ūūñjana ti kä ba' mūgdo yeeni mā yeeke ti.”

28 An Rīpga lūūññū paa ba' meen, an me nūūtkene kä waak'a nāññā đuuggen ye muureen.

29 An Rīpga cāāyge māāden battā me ogo Laabaan, buurcin woo jīīn wic pāñjīdī ke oon.

30 Kä yaana yuttee kä juma kāwen umdonde ti ke tiikinni īnke đuuggen ti, an tiīññee kä Rīpga pākee kä

jiik'a kiinene daa kä oon ye. An ike kaaccä woo oon ookcede, an kaññe yudit ke kälämgä jiiin ti kä cokal.

³¹ An kiini Laabaan ogo, “Äätä, iki yaana agä njuülkini kä Piṭo ye. İki yuddu woo winni ina? İki tutkeneni än ke nantä yen kälämgä.”

³² An oon attä ti än ti, an waak duudi me iñi kälämgä natin, an kälämgä iñi me piironi ke beelgä iwın, an oon icki me piik ke m'aka ike kiitkätä kälämgä ye, lukene küigen.

³³ An amma äbi me woo yuuti me ñomgen ti. An kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, “İka batta ämjädä amma ke jiik yaaka äätänä kä ye nüütke kä woo.”

An kiini Laabaan ogo, “Ee ɲeraɲ, nüütkoon.”

³⁴ An nüütkene ogo, “İka agä kiingon Abrayiim.

³⁵ An Piṭo mügdo yeeni njuülkene kä yäw, an ike wäättä aɲɲa ceeggon. İñi Piṭo diik ke däk ke tiilgä gälkä ke tiilgä, ke kiinkä oogen ke määngen ke kälämgä ke tüürüñi.

³⁶ An Caarra in mügdo yeeni, ike mügdo yeeni gitkene woo oonle i ike a tiin, an mügdo yeeni waak yeeke iññeeda kä muure yaaka mügde ye.

³⁷ An mügdo yeeni ika daljana liittä. İke jaajjin ogo, ‘Nana minneni yeeni kujgudu tiirın yek mä Kanaan ti, yaaka ikki ika cäyä waadgen ti yaakki.

³⁸ Atä än yen wäyo ti an äntüke yeeni ti, an minneni yeeni kujgu iin wica.’

³⁹ An mügdo yeeni taaññä ogo, ‘An naana tuul batta ṭäki äätin ke ika ɲommañ yaanni ti ye?’

⁴⁰ An ika luuɲɲa ogo, ‘Piṭo yaana ika äätä ñome ti ye, bi tüccı malak yeene ke iki, an wään yüünü bi

daage, an nuŋko bi minneni yeeni kãñgeeda kã iin mã yeeki ti, äntũke wãyo ti ye.

⁴¹ An naana ikĩ atã mã yeeki ti ye, ðonũ bi latĩ woo kã liittãŋ yeeni, naana daa cããna ikĩ tiĩgĩnĩ kã iĩñã iin ye, ðonũ bi latĩ woo kã liittãŋ yeeni.’

⁴² “An tiĩñãŋ wããna ätãnã kã jiin ti ye, ika mälcanã ñaalok ogo, ‘Ay, Piŋo, Joon yen mügdo yeeni, Abrayiim, kura wããn yeeni yaanni ðääkkaa kã.

⁴³ Yuuru, ika inni yuddu jiin taan yaanni. An gin’a ðakkã ye inni. Naana tuul yanƙalan kãäjin woo tiĩ piik ye, bi kiinã ogo, “Kura iñja woo piik kã ðeewan wãl yüünũ ti mãtcã kã.”

⁴⁴ An naana ika kiinna ogo, “Mãtcã, an kälãmgã yüükũ bi puukku cããna ye,” dalã ken wãati a yaana wagi Piŋo a in minneni yen mügdo yeeni ye.’

⁴⁵ “An i ika batta mor ðagã kã mallã joni ti, oja Riĩga kãäjin woo ke wãl piik yeene büüye ti. An ike kaaccã iĩn wãl yeene küümgede kã piik, an ike kiinnã ogo, ‘Kura iñja piik mãtcã kã.’

⁴⁶ An kã biran anji, wãl yeene immene iĩn an jaajjin ogo, ‘Ungo mãtcã, an kälãmgã yüükũ bi puukku cããna.’ An wããna mãtcãnã kã ye, kälãmgã puukkene cããna.

⁴⁷ “An ike taaññã ogo, ‘Ikĩ agã tul ñaani?’ An ika luuñña ogo, ‘Ika agã tul Batüwiił yaana giitã kã Nahüür ke Maalka ina.’ An iinƙãnã juma umdonde ti, ke tiikinni inke ðuuggen ti.

⁴⁸ An ika ðünjünũ iĩn an ika mälcanã ñaalok Piŋo ti. An Piŋo maanñã, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim, yaana ika nüüdana päy yaana wodaŋ ye ti, ke kãnga kã tuul yen tul mügdo yeeni mããden, yaana bi a in minneni mügdo yeeni ye.

49 An nüütka naana ikee mügdo yeeni bi nüütke woo biilin yaana batta düüñidi ye ke luggin, an naana a ba'ay ye, i nüütka dale ika atä nāntā yaṅkalan ti.”

50 An luugi Laabaan ke Batüwīl ogo, “Näänkä yaakki atä Piṭo ti, baati jiik'a jāayon woo ye.

51 Rīpga inana, koowu an ate kā, an dalā ike wāāti a in minneni mügdo yūünü, bata yaana jaajjene kā Piṭo ye.”

52 An wāāna kiingon yen Abrayiim tiinṇee kā jiik yeeken ye, ike ḍünjin iñi ṇomgu giti, an mālcin ñaalok Piṭo ti.

53 An kiingon ääcin woo waak wilkitin a nanḡin kā tiilgā gālkā ke tiilgā, ke buruṅgu, an iññe Rīpga. An cāāna määden ke meen iññe wakkā yaaka weel yeenen caran ye.

54 An ike ke ook yaaka äätene ye, ämmā an mättā an nünḡin wīca.

An wāāna juwene ñaalok kā tinnāñānā ye, kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, “Tiinḡa, dale ika ḍukcu mügdo yeeni ti.”

55 An määden ke meen jaajjin ogo, “Dalā por Rīpga cāājji nīinkā kā caay ke ikoon, an wāättan ike ati.”

56 An kiinne ogo, “Nana ika koora kā, Piṭo wāān yeeni ḍaanṇe. Tiinḡa dale ika ḍukcu mügdo yeeni ti.”

57 An iken jaajjin ogo, “Dale ṭuul bārkin, an taacīn.”

58 An Rīpga bārki, an taaji ogo, “İki ḡimmädā ikee ate ke oon yaanni?”

An luunṇe ogo, “Ee, ika bi atä.”

⁵⁹ Anj käwen Rïpga tuci ke kiingon yaana ike pïri ye, ke kiingon yen Abrayiim, ke m'aka äätene kä ye.

⁶⁰ Anj Rïpga nïülki, anj kiini ogo,

“Käwo, iki wäätci agä
miy yen me ðiirken caykä mäyken kä
caykäcaayni!

Anj dalä kaaynä yüükü
bänkä yek ädänji yeeken peecä.”

⁶¹ Anj Rïpga ke kiinkä yeeke määngen taappä kälämgä, anj oon baati njäc. Anj kiingon yen Abrayiim Rïpga koowne anj attene kä.

⁶² Anj Icaak yaana cääy Najip ina, ðuku Bïir La-haayi Rooy, anj anjan ogo, Jïin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

⁶³ Anj äänkalanj ti biigin ti anjji, Icaak attä yiil ji, anj laay i jone jaay jiikkalanj, anj wäana wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, ike yurcin kälämgä äätidi.

⁶⁴ Anj Rïpga cäänna wäana wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, Icaak yooŧte, anj ike kuuyin iñi kalman yeene njäc kä bïranj.

⁶⁵ Anj kiingon taaññe ogo, “A oon yaana wali ye iya yiil ji äätidi ikiin päägidiñ yaanja?”

Anj luugi kiingon ogo, “A mügdo yeeni.” Anj ike burnu yeene koowne anj wanje kümme.

⁶⁶ Anj kiingon Icaak päkkene waak'a nanje ye muure.

⁶⁷ Anj Icaak Rïpga äbene keeñ yen meen Caarra ji, anj wäättä anja iije. Anj bilgene, anj Icaak jone lüynü kä ike kä tüwnü meen.

25

Tüwnü yen Abrayiim

¹ Anj Abrayiim diññä iin yanƙalanŋ ŋuca battä me ogo Katuura.

² Anj ike gitki Jumraan ke Yakcaan ke Midaan ke Miɗiyaan ke İcbaak anj Cüwa.

³ Yakcaan ken a wäy yen Cüba ke Diidaan. Anj kaaynä yek Diidaan a mä Acüür ke mä Litüüc ke mä Liim.

⁴ Anj merkä oogen yek Miɗiyaan a Ipa ke Eper ke Anook ke Abida anj Elda. Iken yaakca muureen a kaaynä yek Katuura.

⁵ Abrayiim waak yeeke muure yädi minneni yeene Icaak.

⁶ I ike batta mor tüw, merkä yeeke yaaka giide kiinkä yeeke määngen ti ye, pääggene iñdinni. Anj piirre giiti ke Icaak, anj iken tucce woo baan ti kä ñomuk.

⁷ Anj Abrayiim yuunge muure yaaka cääynee kä ŋommañ wic ye a 175.

⁸ Anj ike wääkcin woo wääktänj tüwnü anj tüwnü, i yuunge a ñiirini a yääŋon kä cäwdä ŋommañ wic, anj ike cooŋi me ti dänkä yurge ti.

⁹ Anj merkä yeeke Icaak ke Icämayiil ike jigi ŋuum yaana Makapeela ji ye, cokulanŋ ti Mamar, yiil yen Aproon minneni Cuwaar yen mä Haat.

¹⁰ Anj yiil yaana kiyi Abrayiim mä Haat ti ina, ken jiggene daa kä me iken ke iine Caarra.

¹¹ Anj wääna Abrayiim tüwnee kä ye, minneni yeene Icaak ŋüülki Joon. Anj Icaak cääynä kä cokal Biir Lahaayi Rooy, anj anjan ogo, Jiin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

Merkälen yek Icämayiil

¹² A perrä kaaynä yek Icämayiil minneni Abrayiim, yaana giide Haajir kiingon yen Caarra yaana a yen mä Macir ina ti.

¹³ A merkä oogen yek Icämayiil yäntängeneni ikki, an a pergin a iijgini kä kaygon ti ke m'ana düüñidi ye ti. Nabiyüüt ken a kaygon an bäätcete Kedar ke Adbeel ke Mibcaam

¹⁴ ke Micma ke Düüma ke Maaca

¹⁵ ke Haddaat ke Tiima ke Yatuur ke Naapic an Kedeema.

¹⁶ A merkä oogen yek Icämayiil ikki, an a yäntänji yek yätini yaaka äärgä tüggen kä caay witken kä yewwe ye, ke nänk'a cäayene kä ye, ke keeññi yeeken.

¹⁷ An Icämayiil cäaynä nommañ wic yuunge 137. An ike wääkcın woo wääktän tüwnü an tüwnü, an ike cooti me ti dänkä yurge ti.

¹⁸ An kaaynä yeeke cääjgin Hawela attä ke Cüür kä cokal Macir ñome ti, bata gin'a iki ünjudü Acüür ye. An iken cäygin muure kä puudin giti ke mä yeeken.

Yaagüüp ke İicü

¹⁹ Wakkä yaakki a yaaka nänjā duuggen Icaak ti minneni Abrayiim ti ye.

An Abrayiim gittä Icaak.

²⁰ An Icaak yuunge caykä kä nan wäana kuñnee kä Rıpga tul Batüwıl yaana a män Araam ina, an ike baanne battä me ogo Padaan Araam an ike a Laabaan mä Araam käwen.

²¹ An Icaak mälcın ñaalok Pıto ti kä yaana iije agee kä burnu ye. An mallä yen Icaak luugi Pıto an iije Rıpga laaccä yuunku.

22 An merkälen yaaka kä yewwe jiñe ti ye yoken yuuku, an attä tääccidī Piṭo ti kä yuunṇu merkä yoken. An tääccin ogo, “Näänkä yaakki nänit duuggen ika ti ina?”

23 An kiini Piṭo ogo, “Merkä yaaka jiñü ti yaakka bi wääti a ɬon kä yew. An me yüükü yaaka kä yew jiñü ti yaakka bi piirtit, an ɬon yaṅkalan bi meken borgu kä teynä, an kaygon yüünü määdenle bi ñuugele.”

24 An wääna niinnä yen giidä yeene däägenee kä ye, yore kaññe cäyge yuunku oogen jiñe ti.

25 An yaana iijgene giidene woo ye, tidan an yore a jiik bata gaan, an äkki me ogo İicü.

26 An yuungon yaṅkalan giidi me i määden İicü agee kä mükon kä ṇubdonḁe. An äkki me ogo Yaagüüp. An wääna yuunku giidene daa kä me ye i Icaak yuunge caykä kä düügük.

27 An wääna merkä piirene ñaalok ye, İicü wäättä anṇi män keñ laay woo luummuk, i määden Yaagüüp a män ṇiibbin cääy paa keeññi gitī.

28 An Icaak a İicü ken bilge näänka ämee kä yängä waak luum jiñe yaaka äbätä İicü ye, an Ripga a Yaagüüp ken daa bilge.

29 An äänkalan ti wina Yaagüüp cääpī yüückü, an käägi ti İicü ätä woo luummuk a bägon kuckon an näkä kañ.

30 An İicü Yaagüüp kiinne ogo, “İka tüwü kä kañ! Kura iñja yüückü titkä kä ḁewan!” A yaana İicü äkkene daa me yäntän yaṅkalan ogo, İdoom ye, nüüti ogo “tidda.”

31 An luugi Yaagüüp ogo, “Ee, por kaykitin yüünü yääjgaa kä.”

³² An İicü jaajjin ogo, “Yuuru, ika tüwü kä kãñ. An ɲerrä kaykitin yeeni a ɲaaka ika ti?”

³³ An kiini Yaagüüp ogo, “Por İijjä lĩtkaa.” An İicü lĩttä, ogo kaykitin yeene yääjgedee Yaagüüp.

³⁴ An Yaagüüp İicü inñe biggĩ ke yüüčkü piiken. An ike ämmä an mättä, an wäättana juwin attä. An anan İicü ñääynä kä kaykitin yeene.

26

Icaak ke Abimaliik

¹ An kãñ ɲaɲkalan ɲuca äätin baan ji bata yaana nãɲɲä done nüünkä Abrayiim ti ina. An Icaak attä yätkä Abimaliik yen mä Palactiin yaana cääy Jaraar ina ti.

² An Piŋo üükĩn woo Icaak ti an kiinne ogo, “Nana iki atä inñi Macir. Cääyä baan yaana bi kiinenii kä ogo cääyjeɲ ko ye.

³ Cääyä baan yaanni ti iki agä boorgon, an ika bi ke iki an iki bi ɲüülkeni. An bänkä yaakki bi inñenii kä muure iki ke kaaynä yüükü, an ika lĩttãɲji bi ɖaagä yaana lĩtkänä wääc Abrayiim ye.

⁴ An kaaynä yüükü bi nanä ɖirä kä yaac bata kittãni yek pollon jiñe, an bänkä yaakki muure bi inñä daa kä. An kä päy kaaynä yüükü ɖon muure bi a ɲüülkinĩ ɲommañ wic.

⁵ Kä yaana Abrayiim tiingana kä jiik yaaka ɖäkkä ike ti ye an tüicee kä iininni yeeki, ke nüünɲüni yeeki ye.”

⁶ An Icaak cääjjin baan battä me ogo Jaraar.

⁷ An wääna taajene daa kä ook yek baan yaanja kä inñe ye, i ike jaajjin ogo, “A käwo.” I booc kä jaajjin ogo, “A iin yeeni.” Ike ɖüüci ogo, “ike bi

näğji dok mä baan yaanna, ogo iije Rîpga, kä yaana ñeree kä ñer kä yaac ye.”

⁸ An wääna Icaak cääynee kä wîca nîinkä kä ñiräk ye, Abimaliik yätkä yen mä Palactiîn däämjîn iîni kä käälle yen än gunne an Icaak yootte iije Rîpga ñääjgede.

⁹ An Abimaliik Icaak bärkene an kiinne ogo, “Ay, Rîpga ina a iînjü yaanna! İki jaayä ogo käwic ina?”

An luugi Icaak ogo, “İka booju, İka ñuucu ogo mäjkalan İka bi nägjada dok an koowje.”

¹⁰ An Abimaliik jaajjin ogo, “A ñaaka ina nängonoon kä anjan yaanna? An naana yoku por mäjkalan iînjü nîinne ye, ikoon yoku ickonoon ñuuggin nääjkä yaackä.”

¹¹ An Abimaliik me muure kolle ogo, “M'ana bi täpi yok men yaanni ke iije ye tüwnü bi yooore ti.”

¹² An baan yaanja ti Icaak püüttä käwkä, an yun yaanna ti İke İttä cuukulli päk 100 ñiräk kä käwkä yaaka pîinne ye, nääjka İke ñüülkene daa kä Pîto ye.

¹³ An İke wäättä anja ceeggon mooye kä yaac, an waak yeeke üüttin kä ñiirin.

¹⁴ An İke cäygene ñiik ke däk ke kiinkä kä ñiräk an mämgi jî mä Palactiîn.

¹⁵ An jîidgä piik muure yaaka küüñi kiinkä wäyen nîinkä yek wäyen Abrayiim ti ye, ciki mä Palactiîn kä ñomgu.

¹⁶ An Icaak kiini Abimaliik ogo, “Anğä yorü ikoon ti. Ikoon borroon kä teynä.”

¹⁷ An Icaak anjin yore wîca, an attä keeñni yeeke teljene iîni Dääñgon Jaraar jî, an cääjjin iîni wîca.

¹⁸ An Icaak jîidgä ñuukke gomme yaaka küüñi me nîinkä yek wäyen Abrayiim ti ye. Kä yaana cîkene

daa mä Palactiın wääna wäyen tüwnee kä ye. An äkkene kä yäntängenen yaaka äkkene daa kä wäyen ñomuk ye.

¹⁹ An kiinkä Icaak küññü jiin Dääñgon Jaraar ji, an jiin wañe yaana yiinjä kä piik ñerkä ye kañi wica.

²⁰ An kaaydoni yek mä Jaraar äätin an büültin ke kaaydoni yek Icaak, an jayok ogo, “Piik a yooko!” An Icaak jiin äkkene ogo Icik näänka iken büültene kä ke ike ye.

²¹ An kaaydoni Icaak ñuccin küññü jiin yañkalan, an iken ñuccin büültin wica jiin yaanja ti. An äkki Icaak ogo Cittina nüüti ogo ätkitın.

²² Ike nantä yaanja bäkkene wic an ñuccin küññü jiin yañkalan wica, an baati m'ana ñuca agene kä büültini kä ye. An äkki Icaak ogo Rabuut, an jaajjin ogo, “Piito ikoon iññon nantä, an ikoon bi diiron ñommañ wic.”

²³ An Icaak wina daljene iñi an banja Biirciba.

²⁴ An wiirin jiñe yaanja ti Piito üükın woo ike ti, an ike kiini ogo, “Ika agä Joon yen wäac Abrayim. Nana iki booju, ika ke iki, iki bi ñüülkeni an kaaynä yüükü bi nanä diirä kä waan yen kiingon yeeni Abrayim.”

²⁵ An Icaak bättä tambal wica, an Piito maanñe. An keñ yeene teljene iñi wica, an kiinkä yeeke küñjin iñi jiin wica.

Jiik Doocin yek Icaak ke Abimaliik

²⁶ An äänkalan ti wina yätkä Abimaliik äätin ike ti ke Ahüjaat yaana ike nüütü kä näänkä yaaka bilti ye, ke Paykool duungon kääygä yeene ätä Jaraar.

²⁷ An tääckiti Icaak ogo, “İkee äätede ika ti ina? I ina ika putka ji, an ika ñooṭṭa woo yaanna.”

28 An iken luukcin ogo, “Yoorron kä ɲer Pito ke iki. An ikoon jaajjonon ogo yoku liittäɲ bilto ti waadgo ti, ke iki. İkiin düccin jiiik doocin.

29 Liitä ogo ikoon batta bi nängonda nääɲkä yaackä, bata yaana batta agini nängini kä nääɲkä yaackä ina, a nääɲkä ɲerkä ken nänkiti kä kamat. An iki tucini woo kä ɲiibbin. An yooru yaana ɲüülkini kä Pito ye.”

30 An iken tutki Icaak ammani jon ñamme, an ämmä an mättä.

31 An kä tinnänänä iken murjin iñi mänkalan daa menen liitkede, an iici Icaak an iken attä kä ɲiibbin.

32 An an jiiŋe yaanja ti kiinkä yek Icaak äätin ike nüütiki kä jiiŋ yaana küüñi a kicconde ye, an kiini ogo, “Ikoon kääññon piik!”

33 An Icaak jiiŋ äkkene ogo Ciba. An ke tiññan baan yaanja wäättana battä me ogo Biirciba, an anan ogo, “Jiiŋ Liittäɲ.”

34 An İicü wääna yuunge anɲene caykä kä ɲan ye, diññä määngä kä yew tiirin mä Haat ti, määnge a Yahudiit ɬul Beerı, an Bacamaat ɬul Eylüün.

35 An a iken ken ääcin jon yiñe Icaak ke RiPGA ti.

27

Icaak Yaagüüp Nyüülkene

1 Icaak daandin an wange bunnu batta ɲuca yüti, an minneni yeene mooye İicü bärkene ti, an kiinne ogo, “Minnenı yeeni!”

An ike luugi ogo, “İka innı.”

2 An Icaak jaajjin ogo, “İka duuɲdunu, an nüünnä yeeni yen tüwnü kuju.

³ Kaay yüünü koowu ke cāwgālen, an atā woo kiñuk an nākkaa gin luum jīñe.

⁴ An tutkaa gināāmkā yaana ñabañ bilgā ye, an ickaa kā dalā amā nuñko nñūlkenii i batta mor ika tūwū.”

⁵ An wāāna Icaak jaaynee ke minneni yeene ĩicū ye, i tintā Rīpga. An wāāna ĩicū attee kā woo luummuk kiñee kā waak luum jīñe an ābedeeda ti ye,

⁶ i Rīpga minneni yeene Yaagüüp kiinne ogo, “Wāac tiinjā mādāc ĩicū kiinde ogo,

⁷ ‘Ickaa gin luum jīñe, an nāngaa kā gināāmkā yaana ñabañ ye amā nuñko nñūlkenii Pīto ñome ti, i ika batta mor tūwū.’

⁸ Minneni yeeni jiik yeeki tiinjā bata yaana kiindenii kā ye.

⁹ Atā kaacci ñiik gītī an ickaa woo jūūlonilen kā yew yaaka a caagin ye, dalā nāngā wāac, a gināāmkā yaana ñabañ bilge ye.

¹⁰ An ickā wāac dalā ame nuñko bi nñūlkey kā, i ike batta mor tūw.”

¹¹ An Yaagüüp meen Rīpga luuñje ogo, “Māado ĩicū yore jūūlañ, an ika yori yīlañ.

¹² An naana por ika tapa yok wāyo ye? Ika bi yoora ogo ike maldoonjīngin. An ike ika batta bi nñūlka, bi ṭākcī ika tuuma.”

¹³ An kiini meen ogo, “Dalā tuummu ḍimjī ika ti, minneni yeeni! Nāñjā bata yaana kiinnenii ye. Atā an jūūlonilen ickaa kā.”

¹⁴ An ike attā an jūūlonilen koowne an ickene meen. An meen tuttu gināāmkā yaana ñabañ ye, bata yaana bilgānā wāyen ye.

15 An Rîpga kuññu buruŋgu ŋerkä yek minneni yeene mooye İicü, yaaka äräk baanne ye, an iinŋene minneni yeene deerconde Yaagüüp.

16 An kümme inke ti ke bugge ti, ke nântä done yaana yidalaŋ ye kä gäykä jüülönilen.

17 An ike ginäämkä yaana ñabaŋ ke biġgi yaaka tooŋne ye inñe Yaagüüp inŋe ti.

18 An Yaagüüp attä äräk wäyen ti, an jaajjin ogo, “Wäyo.”

An wäyen luukcin ogo, “Haa, minneni yeeni. İki agä İicü halla iki agä Yaagüüp?”

19 An Yaagüüp luukcin wäyen ti ogo, “İka agä İicü kaygon yüünü. İka nänjä bata yaana kiinŋaa kä ye. Juwu ñaalok an yänjä gin luum jinne yeeni amä, nuŋko nüülkaa kä ye.”

20 An taaji Icaak ogo, “Kaññi ogo kä biraŋ anŋi minneni yeeni?”

An luuŋne ogo, “Piŋo yüünü Joon ika yüükkana ti.”

21 An Icaak Yaagüüp kiinŋe ogo, “Wüükü ti kä cokal dalä iki tabeni yok, an ooku ġiti naana a iki İicü minneni yeeni ye.”

22 An Yaagüüp wükcin ti wäyen ti, an tabi yok Icaak. An ike jaajjin ogo, “Poŋ a poŋ Yaagüüp, an inkä ke buggu a yek İicü.”

23 An batta agee kä ookon ġiti näänka inke ke bugge jüüle kä jüül bata määden İicü ye. An Icaak yore tootte ŋäki Yaagüüp nüülkede.

24 An taañne ogo, “A ġitken iki agä minneni yeeni İicü?” An luuŋne ogo, “Ee a ika.”

25 An Icaak jaajjin ogo, “Yänjä gin luum jinne yüünü äckaa kä dalä amä, minneni yeeni. Nuŋko

iki bi ineeni ka nüülkin yeeni ye.” Anj äckene daa Yaagüüp an amme. Anj äckene määk an maanņe.

²⁶ Anj kiini wäyen Icaak ogo, “Äätä ti ka cokal minneni yeeni, anj muckaa gimgin.”

²⁷ Anj ike wüükın ti ka cokal anj muckene. Anj Icaak njääccä pin burnu yeene, anj ike nüülki, anj jaajjin ogo,

“Pin minneni yeeni beel bata pin yiil
yaana a nüülkini ka Piŋo ye.

²⁸ Dalä Joonj iki iney tuñ yen pollon
ke cekkitin nommañ wiñe

ke päk qirren
ke määk qirren.

²⁹ Dalä ɬonj iki ñuugilini,
anj iken iki dñŋkiti iñi,

anj wäätcı agä mügdo yen mädgic
anj kaaynä miic dalä cääna iki dñŋkiti iñi.

Anj tuummu wääti m'aka iki tuumgi ye ti,
anj nüülkin wääti m'aka iki nüülkiti ye ti.”

Nüülkin İicü

³⁰ Anj ka deeran anjı wääna Icaak danņee ka nüülkin Yaagüüp, anj Yaagüüp kaaccee ka woo wäyen ti ye, i määden İicü kääjin äräk ätä kiñuk.

³¹ Anj ike cääna nanjā ginäämkä yaana ñaban ye, anj äckene wäyen, anj jaajjin ogo, “Juwu ñaalok wäyo ämä yānjā gin luum jiñe yeeni, nunjko iñja ka nüülkin yüünü.”

³² Anj taaji wäyen Icaak ogo, “İki agä njaani?”

Anj luunņe ogo, “İka agä minneni yüünü İicü kaygon yüünü.”

33 An Icaak yore tiicîn kä yaac, an jaajjin ogo, “A ɲaani ken ina attä kiññä waak luum jiñe, an ickana kä ammä muure i batta mor iki däägä an ɲüülkünü yaanna! Ee, an ike bi a ɲüülkini a gïtken.”

34 An wääna İicü tiinɲee jiik yaakka wäyen ti ye, i ike weekcin kä yaac kä jon pille, an wäyen kiinne ogo, “Nüülkaa cääna ay wäyo!”

35 An kiini Icaak ogo, “Määdic äätin, an ika mallanɲingîn, an ɲüülkin yüünü koowne.”

36 An İicü jaajjin ogo, “Ike battä me ogo Yaagüüp* a gïtken. Ike anɲi ika mallanɲingîn äänke kä yew, kaykitin yeeni koowne, an tiññan ɲüülkin yeeni koowe cääna.” An taaññe ogo, “İki batta agä büüccini ɲüülkin yaana a yeeni ye?”

37 An Icaak İicü luunɲe ogo, “Ike danɲa nanɲä a mügdo yüünü, an mädgen muure nanɲä a kiinkä yeeke, an iññä päk ke määk. An iki bi nanɲeni ogoo tiññani minneni yeeni?”

38 An İicü wäyen taaññe ogo, “Wäyo, iki cääygi ɲüülkin a keelok? Wäyo ɲüülkaa cääna!” An İicü weekcin kä yaac.

39 An wäyen Icaak ike luugi ogo,
“İki bi cääyä woo kaakic cekkitin yen ɲommañ wiñe ti,
an woo kaakic tuñ yen pollon ji ti.

40 An iki bi cääyä kä gaadal yüünü,
an iki bi ñuugulu määdic ti,
an naana iki takä dūɲü teetcädä woo ye,
i wiñnan yeene bi erci woo donɲu ti.”

Yaagüüp Lüüt Laabaan ti

* 27:36 Yaagüüp ogo maldonɲingîn kä lemmä mä İburu.

⁴¹ An waan yaanja ti, İicüYaagüüp putkene ji kä yaana wäyen Yaagüüp inñeeda kä nüülkin ye. An İicü jaay joni ti ogo, “Waan nüüjdün tüwnü wäyo cokilin, an wäättan määdo Yaagüüp bi nägä dok.”

⁴² An wääna Rİpga nüütkeni daa me kä jiik minneni yeene mooye İicü ye, i ike tuccin Yaagüüp ti, an kiinne ogo, “Mäadic İicü diigä jiik ogo, iki nägjida dok.

⁴³ Jiik yeeki tiinjä tetan minneni yeeni. Juwu an lüüdü määdo Laabaan ti Araan.

⁴⁴ An cääye ke ike kä deeran ke määdic jone lüye.

⁴⁵ An naana ike jone lüynü, an gin'a nängeneeda kä wiitte woo ye, i iki bi tuckeni iki duuku. İna kura ikee yääye muuric kä nüünnä keellä?”

⁴⁶ An Rİpga jaajjin İcaak ti ogo, “Ünnü yeeni putku ji kä määngä mä Haat. Naana Yaagüüp küji inj tulgu yek baan yaanni ti määngä mä Haat ti ye, bata määngä yek İicü ye, päjjidi inñca yoku ika tüwü.”

28

Yaagüüp Ati Nääyen ti

¹ An İcaakYaagüüp bärkeni ti, an nüülkeni an kolle ogo, “İki nana dijä tulgu yek mä Kanaan yaakki ti.

² Juwu atä Padaan Araam paa ba daan wääc Batüwül, an dijä inj wıca tulgu nääyic Laabaan.

³ Joon yaana Lüüt ye iki nüülkey, an iki inñey merkälen kä diräk, an kaaynä yüükü dirä an wääti a ton diirken!

⁴ An iki inñey nüülkin yaana inñe Abrayiim ina, ke kaaynä yüükü nunko bi mükii nommañ yaana

cäyyii kä batta a yününü yaanni ye, a nommañ yaana iñi Joon Abrayiim ye!”

⁵ An Icaak Yaagüüp tucce woo, an attä Padaan Araam cäyok ke nääyen Laabaan, a Rîpga määden minneni Batüwîl a mä Araam, an Rîpga a Yaagüüp ke İicü meen.

⁶ An İicü ukcin giti ogo wäyen Icaak Yaagüüp nüülkenee an tucce Padaan Araam ogo dijo iin wîca, an kollee ogo nana dijo tulu yek mä Kanaan ti.

⁷ An Yaagüüp wäyen ke meen tiingene, an dakkä Padaan Araam.

⁸ An wäattan ooki giti İicü ogo wäyen Icaak batta tãko tulu yek mä Kanaan nãntã yeenen ti.

⁹ An İicü nüüpcin wäyen taanñe Icämayiil ti, an diññã tulu yek Icämayiil ti kä keelok ñocce ti määnge ti an iin kiconde battä me ogo Maalat, an ike a Nabiyüüt käwen an a tulu Icämayiil minneni Abrayiim.

Lääggi yek Yaagüüp Nãnt'a Battä me ogo Betali ye

¹⁰ An Yaagüüp kääjin woo baan mooye Biirciba ji, an ünjîn Araan.

¹¹ An kä lütcin an ike dakkä ti nãntã ba nerrä an yuuttu iñi wîca nüinjidi iñi, an kuññu pääm nääkcenee kä wiñe an oodi.

¹² An wäana ike oodene daa ye, i ike umgi lääggi cäyge tiittä yudit nommañ wic an wiñe dakcidi pollon ji an malanñi yek Joon aajjidi an düükidi iñi kä ike.

¹³ An Piṭo yuuttu tiittä ti ñaalok, an jaajjin ogo, “Ika agä Piṭo, Joon yen daan wäac Abrayiim an

Joon yen wääc Icaak. Nommañ yaana nünii kä yaanna a yüünü an bi inenii iki ke kaaynä yüükü.

¹⁴ An kaaynä yüükü bi dirä batta liiltä me kä panjä bata tüüpon yek nommañ. An iken bi pürji woo täñkä ti muure nomuk ke njäk ke ñaalo ke iñi, an äärgä tüggen yek nommañ wiñe muure bi kãñi nüülkin kä waan yüünü ikee ke kaaynä yüükü.

¹⁵ An ika ke iki an ika iki bi tiijeni ke nant'a atii kä ye, an ääñkalan iki bi duugeni ke nommañ yaanni ti. An iki batta bi cakeni ke wakkä yaaka kiinnenii ye dääkkenii kä muure."

¹⁶ An Yaagüüp juwin ñaalo nünkä ti, an jaajjin ogo, "A gitken Piṭo a nantä yaanni ti! An batta agä nicon!"

¹⁷ An ike boõñu an jaajjin ogo, "Nantä yaanni me yämde! A an Joon inni an a äntüke pollon jiñe."

¹⁸ An tinñänänä anji Yaagüüp päam yaana näakkee kä wiñe ye, koowne an yuutte a kolcan paydin an puukkene wic ñownä.

¹⁹ An nantä yaanja äkkene ogo Betali. An anan nüüti ogo, "Än yen Joon." An kä on battä me ogo Lüü.

²⁰ An Yaagüüp liittä an jaajjin ogo, "Naana Joon ke ika an ika tiiñña wään yaanni ti an naana ika iñña waak äämkä ke buruñgu ye,

²¹ an naana ika dukcunu paa ba wäyo kä njübbin ye, i wäattan Piṭo bi wäati a Joon yeeni.

²² An kolcan paydin yaana yuuttu ñaalo yaanni bi wäati a Än Joon. An wakkä muure yaaka bi iña kä ye, ike bi iña kä caycayni."

Yaagüüp Dakkä ti Paa ba Laabaan

¹ An Yaagüüp wään yeene ceeññe ke ðake ti ñommañ mä ñommuññu ti.

² An ike yurcin jiiin kä uttar ke kurku kä ðäk yek ðiik ninok iñi jiiin taanñe ti küiji puukkin piik. An jiiin tüke a üüljini kä pääm mooye penjä.

³ An naana kurku ðiik yoken düülünü ti muure ye, i kaaydoni pääm düljünü woo jiiin tük, an ðiik puukkunu piik, an wäättan pääm ðuukunu üüljünü jiiin tük.

⁴ An kaaydoni taaji Yaagüüp ogo, “Ikee age mä wa mädgo?”

An iken luukcin ogo, “Ikoon agon mä Araan.”

⁵ An iken taaññe ogo, “Laabaan yaana daan wäyen a Nahüür ina njäje?”

An iken luukcin ogo, “Ee, njajjon.”

⁶ An iken taaji Yaagüüp ogo, “Ike yore ñeran?”

An iken luukcin ogo, “Ee, ike yore ñeran. Daamjä a tuulle yeene Rahiil ina äätä kidit kun ðiik yaanja.”

⁷ An ike luukcin ogo, “Wuun mor a äñ giti, batta mor a wuun yen düülin ti kurku ðiik nantä keellä. Ðiik puukke piik, an ðuuke äämdük.”

⁸ An iken luukcin ogo, “Ikoon batta liiton, ke kurku ðiik muure däägene ti, an wäättan pääm düljon woo jiiin tük, an ðiik puukkun piik.”

⁹ An Yaagüüp por daa iññidi jayok ke iken ke Rahiil dääge ti i kidit kun ðiik yek wäyen an ike ken a kaaydo.

¹⁰ An wääna Yaagüüp Rahiil yoorreeda kä ke kun ðiik yek nääyen Laabaan ye, ike attä jiiin ti an pääm düljene woo, an ðiik nääyen puukkene piik.

11 An wäättan Yaagüüp Rahiil muckene gimgin, an weekcin kä yaac.

12 An Yaagüüp Rahiil nüütkenene ogo ike agje njiiddēn ko wāyen ti, minneni yen woowen Rīpga. An Rahiil buurcin woo kä bīraŋ attā wāyen Laabaan nüütkenene.

13 An kä bīraŋ aŋŋi wāāna Laabaan tiinŋee kä ogo ŋaakonḁ Yaagüüp ḁāāgono ye, ike lūūnŋū pārcete kä, an kāāŋŋe yok an muckene gimgin, an ābene ti paa. An Laabaan nüütki Yaagüüp waak'a nāŋŋā ḁuuggen muure ye.

14 An Laabaan jaajjin ogo, “İki agā gaani ke yīmḡā yeeki a ḡitken.” An Yaagüüp cāāynā wīca ke nāŋe paan.

Yaagüüp Ḑiji Leya ke Rahiil

15 An LaabaanYaagüüp kiinne ogo, “İki batta ŋuugulu ika ti kāpet ogo iki cokuleey ti cokal ika ti. An nüütkaa iŋdin yūūnū bi a ŋjttā?”

16 An Laabaan cāāygene ṭulge kä yewwe. Mooye battā me ogo Leya an ḁeerconḁ battā me ogo Rahiil.

17 An Leya waŋge a bunin, an Rahiil ŋeraŋ biilke ti ke ūūkīnene woo ti.

18 An Yaagüüp Rahiil bilgene an nāāyen kiinne ogo, “İki bi ŋuugeleni yuungu kä ṇaṭūkel naana ika iŋdaa ṭūlū ḁeerconḁ Rahiil, wāātī a iin yeeni ye.”

19 An Laabaan jaajjin ogo, “İiŋca ŋeraŋ iŋenii kä iki, kä yaana iŋā daa kä oon yaŋkalan yaana a pare ye. Cāāyā ke ika winni.”

20 An Yaagüüp ŋuugilin yuungu kä ṇaṭūkel ogo Rahiil, an yuungu yaakka yoorre belok bata nīŋkā ḁewken kä yaana billee kä Rahiil ye.

²¹ An wäättan Yaagüüp Laabaan kiinne ogo, “İn yeeni iñjakä dalä koowu nīinon kä. Nīinkä yeeki yek ñuugula yeeni ðaanjä.”

²² An Laabaan nanjä ñäänkä, an mäbaan barre muure ammani jonñamme ti.

²³ An wääna nantä cüculenée kä ye, i ike tuultule yeene Leya ken koowne an ickene Yaagüüp, an ningin ke Yaagüüp.

²⁴ An Laabaan kiingon yeene iije Jilpa iññe Leya ogo wääto ogo kiingon yeene.

²⁵ An wääna Yaagüüp cuuyenée kä tinnäk anji ye, i kaññe a Leya! An Yaagüüp Laabaan taaññe ogo, “A ñaaka inni nanganaa kä yaanni? İki ñuugeleneni ogo Rahiil! An ika maldaa njingın ina?”

²⁶ An Laabaan luukcin ogo, “Koowdin tuul deerconde mooye ñome ti batta a nanjon ðone poñku bänkä yooko ti.

²⁷ Nīinkä ñatükel yek yaanni por ðaagä, an ikoon menen bi ñuckini kä cääna naana iki ðuckini ika ñuugalanaa yuungu kä ñatükel ñuca ye.”

²⁸ An Yaagüüp nanjin anjan. An nīinkä ñatükel yaakka ðaagi Yaagüüp Leya ti, an wäättan Laabaan tuule Rahiil iññe Yaagüüp ogo wääto ogo iije.

²⁹ An Laabaan kiingon yeene iije Bila iññe tuulle Rahiil ogo wääto ogo kiingon yeene.

³⁰ An Yaagüüp ningin ke Rahiil cääna, an ike Rahiil bilge kä yaac kä Leya. An nääyen ñuugelene yuungu kä ñatükel ñuca.

Merkälen yek Yaagüüp

³¹ An wääna Piṭo yutṭee Leya batta bilgene daa kä oore ye, nanje giit an Rahiil ken a burnu.

³² An Leya laaccä an giññä minneni a oon an äkkene yäntän ogo Robiïn,* a yaana jaajjenee kä ogo, “Piṭo yuṭṭu pillä yeeni, an wäättan tiññañ ika bi bilgana oon yeeni.”

³³ An ike ṇuccin laaccä ṇuca, an giññä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Kä yaana Piṭo tiñṇee kä ogo ika batta bilgada oori ye, ken inni iña kä minneni yaanni ṇuca.” An äkkene yäntän ogo Camoon.†

³⁴ An ike ṇuccin laaccä ṇuca, an giññä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Tiññañ waan yaanni ti oon yeeni bi yore määre ti ika ti, kä yaana gitkänä daa merkälen oogen kä ḍäk ye.” An ina ken äkkeeda kä yäntän ogo Laawi‡ yaanna.

³⁵ An ike laaccä ṇuca, an giññä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Waan yaanni ti, ika bi mänjä Piṭo.” An ina ken äkkeeda kä yäntän ogo Yahüüja§ yaanna. An wäättan ike yuuttu iñi kä giidä.

30

¹ An wääna Rahiil yuṭṭee kä ike Yaagüüp batta agee kä gitkini kä merkä ye, i ike käwen mämgene ji. An ike Yaagüüp kiinne ogo, “Iñja merkä, naana ye ika bi tüwü.”

² An Yaagüüp pennä kä yaac kä Rahiil, an taaññe ogo, “İka agä Joon, yaana iki tiñṇey kä merkä ye?”

³ An kiini Rahiil ogo, “Kiingon yeeni Bila koowu an niine kä, ike bi ika gitka merkälen, an kä ike, ika bi cääygana kä merkälen cääna.”

* **29:32** *Robiïn* ogo yoorru, minneni kä lemmä mä İburu. † **29:33** *Camoon* ogo, m'ana tiñit ye kä lemmä mä İburu. ‡ **29:34** *Laawi* ogo, marcin ti yor kä lemmä mä İburu. § **29:35** *Yahüüja* ogo, maanña kä lemmä mä İburu.

⁴ An Rahiil kiingon yeene Bila ickene oore Yaagüüp bata iije, an nünneene kä.

⁵ An Bila laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon.

⁶ An Rahiil jaajjin ogo, “Joon ika jooñña kä ñer, an cääna jiik yeeki tiijne, an ika iñña minneni a oon.” An ina ken äkkeeda kä yäntän ogo Daan* yaanna.

⁷ An kiingon yen Rahiil Bila ñuccin laaccä ñuca, an Yaagüüp gitkene minneni a oon ñuca.

⁸ An Rahiil jaajjin ogo, “Kä yääñña teyconde ikoon näägonon ke käwo an yoonu.” An äkkene yäntän ogo Naptaali.†

⁹ An wäana Leya yuttee kä ike yuuttee kä iñi kä giidä ye, ike kiingon yeene Jilpa koowne, an ickene Yaagüüp bata iije.

¹⁰ An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon.

¹¹ An Leya jaajjin ogo, “A ñaaynä ñerconde ken äätin.” An äkkene yäntän ogo Gaat.‡

¹² An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon ñuca.

¹³ An Leya jaajjin ogo, “Ika joni ñaban, an määngä ika bi bäärga ogo jon ñammä.” An äkkene yäntän ogo Acür.§

¹⁴ An nünkä errä päk ti Robiin attä yiil ji, an kääñña jaan läñ beel bata tääkärän yiil ji, an ickene meen. An Rahiil Leya kiinne ogo, “Kura iñja jaan yen minneni yünü.”

* **30:6** Daan ogo, jooñnu kä ñer kä lemmä mä Iburu. † **30:8** Naptaali ogo, yääñña kä lemmä mä Iburu. ‡ **30:11** Gaat ogo, ñaaynä kä lemmä mä Iburu. § **30:13** Acür ogo, jon ñammä kä lemmä mä Iburu.

15 An Leya jaajjin ogo, “Danja iki oon yeeni koowni, an cääna takka jaan minneni yeeni koowdu?” An Rahiil jaajjin ogo, “Ike bi niin wiirin tiññan iki ti rätä jaan minneni yüünü.”

16 An wääna Yaagüüp duuke kä yiil ji biigin ti anji ye, Leya attä pääccin ike ti an jaajjin ogo, “İki niinä ika ti tiññan iki rätteni kä jaan yen minneni yeeni.” An niinnene kä wiirin yaanja ti.

17 An Joon Leya tiingene an laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon wäätcete kä duuce.

18 An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña a yaana kiingon yeeni iññadaa kä oon yeeni ye.” An äkkene yäntän ogo Yacakiir.*

19 An Leya nuccin laaccä nuka, an Yaagüüp gitkene minneni a oon yaana wäätcete kä düügük ye.

20 An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña iñña nerconde. An tiññan oon yeeni ika bi eemda kä yaana gitkanä daa minneni yaana wäätcete kä düügük ye.” An äkkene yäntän ogo Jabuloon.†

21 An wäättana ike giinñä minneni a iin an äkkene yäntän ogo Diina.

22 An Joon Rahiil payne, an tiingene an nanje giit.

23 An laaccä an giinñä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Joon loon yeeni angene yok.”

24 An äkkene yäntän ogo Yuucip.‡ An jaajjin ogo, “Piŋto yoku ika nucka ti minneni a oon nuka.”

Diik Yaagüüp Diiridi

* **30:18** Yacakiir ogo, iñdin kä lemmä mä Iburu. † **30:20** Jabuloon ogo, eemdin kä lemmä mä Iburu. ‡ **30:24** Yuucip ogo, yoku ika nucka menen kä lemmä mä Iburu.

25 An wääna Rahiil gitee kä Yuucip ye. YaagüüpLaabaan kiinne ogo, “Kura äkkaa dalä ika atä paa baan yeeni ti.

26 Dalä määngä yeeki koowu ke merkä yeeki yaaka ñuugelenenii kä ye, an ika atä, kä yaana njajji kä ñuugulani yaaka nanngenii kä ye.”

27 An kiini Laabaan ogo, “Naana iki gïmmädä ye kura cäyä winni kä yaana njajjänä daa kä tirkitin ti ogo, Piṭo ika njüulkanada ko näänkä yüükü yaaka nanjeey ika ti ye.

28 Nüütkaa ñuugula carrä yününü, an bi iñenii.”

29 An luugi Yaagüüp ogo, “Najjä ñuugulin yaana ñuugelenenii kä ye, an diik yüükü tiññä ogo.

30 İki cäygi kä deewan, an wääna äätänä kä ye i diirin kä yaac. Piṭo iki njüulkeney kä ika kä waak'a nanjä ye muure. An tiññan a tooku ken bi mä äntüke yeeki äärä daa kä ñaalok?”

31 An Laabaan tääccin ogo, “A ñaaka ken iñenii kä?” An Yaagüüp luukcin ogo, “İki ñana ika iñdaa ginkalan, gin kä keelok ken nängaa kä, an ika bi ceeñä kääjä ke tiicä diik yüükü.

32 Dalä ika kaacä kurku diik yüükü giti tiññan, an ika wääkä woo iken ti kábälgä ke diik yaaka müücülan ke yaaka pergan muure ye, ke kábälgä yaaka ülan ye muure. An iken bi wääti a ñuugula carrä yeeni.

33 Eemdin yeeni ken bi nütü woo kä ika ñomuk, naana iki äätä ukcudu ñuugula carrä yeeni yaana iñdaa kä ye. Diik muure yaaka batta müücülan ke yaaka batta pergan ke kábälgä yaaka batta ülan diik giti ke kábälgä giti ye, naana kañgä me ye bi pakä me ogo yek kalgin.”

34 An Laabaan jaajjin ogo, “Neraŋ! Dalä wääti bata yaana jaajjinii ye.”

35 An nīinnä yaanja ti Laabaan diik oogen muure äbene woo yaaka cääygene äälgä ke yaaka pergan ye, an ke diik määngen muure yaaka müücülan ke yaaka pergan ye, ke diik määngen muure yaaka cääygene kä bowken yoken ti ye, ke käbälgälen muure yaaka ülan ye. An müükki Laabaan merkä oogen yeeke.

36 An kuññu nīinkä kä dāk päy ji waadgen ti ike ke Yaagüüp, an Yaagüüp ceenjin kääññä diik Laabaan yakkalan.

37 An Yaagüüp kuññu jengä kimken yek garkä ti, jaan bumbay ke jaan battä me ogo, lüüc ke yaŋkalan ogo dülüb, an beeyne kä äälgä wotku bowken, nüüti bownu läcängä.

38 An ike läcängä yaaka beeyne ye, doocce kä diik ñomgen ti kuun maanñä pii ti nant'a äätete mätene kä diik ye, an diik yuugu naana äätidi mätī ye.

39 An diik yuugu kimkä ñomgen ti, an diik giitidi woo tulgen yaaka yoken a äälgä ke müücülan ke pergan ye.

40 An Yaagüüp käbälgälen yaakka kibbene woo päaken, an diik ñomgen tukke diik yaaka yoken a äälgä ye ke ülken yaaka a yek Laabaan ye ti. An ike done kipkene woo kurku, an batta agee doocin ke diik Laabaan.

41 An naana diik määngen teyken iinjin ye, i Yaagüüp düccidi läcängä diik ñomgen ti kuun ji, ogo yuugu ko cokal läcängä ti.

42 An yaaka baman ye batta duckede läcängä. An bamken a yek Laabaan, an teyken ken a yek Yaagüüp.

⁴³ Ken ina Yaagüüp wäätee agee kä ceeggon kä yaac yaanna, an cääyge ðiik ðiirken, ke kiinkä määngen ke oogen, ke kälāmgä ke tüürünji.

31

Yaagüüp Anjin Yore Laabaan ti

¹ An Yaagüüp tiinjä ogo merkälen Laabaan jaygo ogo, “Yaagüüp waak yaaka a yek wäyo ye koowne muure, an a waak wäyo ken kääñnee cekkitin yaanna muure.”

² An yoori Yaagüüp ike batta bilgänä Laabaan bata wääna ina.

³ An Piṭo Yaagüüp kiinne ogo, “Ḑukcu baan yen wäyigic ti, ke yen mā yüükü ti, an ika bi ke iki.”

⁴ An Yaagüüp tuccin an Rahiil ke Leya bärkene woo nānt'a kääjee kä ðiik yeeke ye.

⁵ An iken kiinne ogo, “Yoorru wääc ṇuca ika batta bilga jone ti bata wääna ina. An Joon yen wäyo ke ika kamat.

⁶ Näjje wääc ṇuugulunu kä teynä yeeni muure.

⁷ An wääc ṭääkcın ika mallanjin an ṇuugula carrä yeeni aakdene yok äänke caaydin, an Joon ike batta gımkatä kä nāngin ika näänkä yaackä.

⁸ An naana ike jaajji ogo, ‘Ḑiik müücülgü ken bi a ṇuugala carrä yüünü ye,’ i muure gitä woo ṭulgen müücülan. An naana jaajji ogo, ‘Ṇuugula carrä yüünü bi wääti a ðiik yaaka cäygene äälgä ye,’ i ðiik muure gitä woo ṭulgen yaaka cäygene äälgä ye.

⁹ An Joon ḑıgärgä yek wääc koojjene woo, an iñña kä ika.

¹⁰ “An waan yaana yuugene kä ðiik ye ika läkkä an däämjänä ñaalok, an ika yurcunu ṇukku yaaka

yoken a äälgä an müücülan an pergan ye, yuugu ke diik määngen.

¹¹ An malak yen Joon ika kiinna kä läaggı ogo, ‘Yaagüüp!’ An luunju ogo, ‘Haa ika inni!’

¹² An ike jaajjin ogo, ‘Däämjä ñaalok an yoorci ñukku yaaka yoken a äälgä an müücülan an pergan yaakca ti, yuugu ke diik määngen, kä yaana näänkä yaaka nänkiti kä Laabaan yaakka yooddu daa kä muure ye.

¹³ Ika agä Joon yaana üükın woo Betalı ina, yaana cückinıı yok kolcan paydin an lıitkanaa kä ina. An juwu anğä yorü baan yaanni jı an dukcu baan yen mä yüükü ti.’ ”

¹⁴ An Rahiil ke Leya luukcin ogo, “Baati gin'a a büccinı yädon paa ba wäyo ye.

¹⁵ An ikoon nanjon bata boorgu, an ikoon yääjjonon woo an tiil yooko amme.

¹⁶ Cekkıtın muure yaaka koojji woo Joon wäyo ti ye a yooko ke merkälen yooko. An wakkä muure yaaka kiinini Joon ye nanä.”

¹⁷ An Yaagüüp juwin ñaalok, an merkälen yeeke ke määnge taappe kälämgä.

¹⁸ An ɗigärgä yeeke muure kıitte ñome ti, ke wakkä yeeke muure yaaka kaññe Padaan Araam ye, an attä wäyen Icaak ti nommañ mä Kanaan ti.

¹⁹ An wäana Laabaan attee kä nıtee kä yok diik yeeke ye, i Rahiil junku yek wäyen kalle.

²⁰ An Yaagüüp Laabaan mä Araam mallenjingın batta nüütkeɗe ogo ike bagje.

²¹ An ike likcin woo ke wakkä yeeke muure, an ircin woo wii mä Puraat an ünjin baan pämkä mä jilaat ti.

Laabaan Nüüti Năc Yaagüüp

²² An nüünnă dăk ti Laabaan nüütki me ogo Yaagüüp likcono woo.

²³ An ike mă yeeke yaaka a ook ye koowne ke ike, an Yaagüüp baatte năc waan yen nüünnă kă nătăkel, an wăănnē năc pămkă mă Jilaat ti.

²⁴ An Joon äätin Laabaan mă Araam ti kă lăăggi kă müllă an kolle ogo, “Wanğü tiicci, Yaagüüp nana kiindă jiikkalan nana yaacken an nana neren.”

²⁵ An Laabaan Yaagüüp wăănnē năc, i keeñ yeene agee kă teliñi iñi baan pămkă mă Jilaat witin, an Laabaan ke mă yeeke keeñni yeeken teli iñi wica căăna.

²⁶ An Laabaan Yaagüüp taaññe ogo, “İki năñji năaka? İka mallaanğin an tulu yeeki koojjini woo bata yaaka müügünü me yăăññak ye.

²⁷ An iki pooljudu woo liidit an ika maldaa nğin ina? İka batta nüütkadaa, yoku iki tucceni woo kă jon ñamme ke oollu uulgu yek gerger ke kuukcu?

²⁸ An ika daljadaa căăna merkă tulu yeeki ke tulu yeeki batta nııbdă an kuundu dugin ina? Anan iki năñji amkitin.

²⁹ An kă teynă yeeni iki yoku năngida năănkă yaackă, an Joon yen wăac ika kiinna wıırin tiññan ogo, ‘Wanü tiicci, Yaagüüp nana kiindă jiikkalan nana yaacken an nana neren.’

³⁰ An tiññan iki kaacci woo kă yaana wanğü kurrene kă an wăac ye, an junku yeeki kală ina?”

³¹ An Laabaan luugi Yaagüüp ogo, “İka booññu kă iki, ika duucu ogo tulu yüükü bi koowjey ika ti ko teynă.

³² An jun̄ku yūükü naana kaññi m̄an̄kalan̄ ti ye, men yaanna batta bi üt. Maawä m̄a yooko ñomgen ti parü, naana waak yaaka a yūükü yaakka bilti ika ti ye i koowu.” I kucu Yaagüüp ogo kalgin ko Rahiil.

³³ An Laabaan kaaccä keeñ j̄i ba Yaagüüp, ke keeñ j̄i ba Leya, ke keeññi giti ba kiinkä m̄äangen yaaka kä yewwe ye, an batta agee kä kañgon. An wääna kääjenee woo keeñ j̄i ba Leya ye, ike kaaccä keeñ j̄i ba Rahiil.

³⁴ An Rahiil jun̄ku koowne, an paanne yokin̄ kaakcä kalman̄ j̄i an cääjgene giti, an Laabaan keeñ maawne j̄iñe muure an batta agee kä kañgin.

³⁵ An wäyen kiin̄ne ogo, “Nana iki pendä. Ika batta liit̄ä juwin̄ ñaalok ñomü ti, paan yeeni a däägin̄i.” An maawne an jun̄ku batta agee kä kañgin.

³⁶ An Yaagüüp pennä an Laabaan lilgene ogo, “A yiñ yaana wali ye ken nan̄jä ina ken keñja kä yaanna?

³⁷ Wakkä yeeki muure maawni giti an a ñaaka ken kaññi a yūünü? Doocci iññi winni m̄a yeeki ke m̄a yūükü ñomgen ti, an dalä iken jücc̄i waadgo ti a ñaani ken wodañ.”

³⁸ “An ika cääynä ke iki yuungu caykä kä yewwe, k̄äbälgä ke diik yūükü batta a guutin̄, an ika batta agä ämon diik yatken yūükü.

³⁹ Diik yaaka jiji giti wakkä kurkungu ye, batta äbädä iki ti, an yaaka a yäayin̄ ye i waajä pari. An kamat iki ñuju ika ti duukkin̄ gin'a kali me kä an̄ j̄iñe ke miillä ye.

⁴⁰ Ika n̄ägana carrä kä an̄ j̄iñe, ke lüüy kä miillä j̄iñe, an̄ niinkä yäygin̄ wan̄gi ti.

⁴¹ An cäwdä yeeni muure paa baannü a yuungu caykä kä yew. Ika ñuugulunu yuungu caay witken kä ñan ogo tiirin yüükü yaaka kä yew ye, an yuungu kä düügük ogo diik yüükü. An iki ñuugula carrä yeeni aakki woo äänke kä caay.

⁴² Naana yoku Joon yen wäyo Abrayiim ke yaana boojene kä Icaak ye, batta ke ika ye, iki yoku ika tuccaa woo inki kä lat. An Joon yuttu pillä yeeni ke ñuugula yen inti, an iki gerrey wiirin tiinuk.”

Jiik Doocin yek Yaagüüp ke Laabaan

⁴³ An Laabaan Yaagüüp luunje ogo, “Tulgu a tulgu yeeki, ke merkä yeeken, an diik a diik yeeki. An waak'a yooddu yaakka muure a yeeki. An a ñaaka ken bi tiññan nängä tulgu yeeki yaakki ke merkälen yeeken yaaka giidi ye?

⁴⁴ Äätä tiññan nanji jiik doocin iki ke ika an wääti a nüütin woo waan yüünü ke ika.”

⁴⁵ An Yaagüüp kuñnu pääm, an yuutte ñaalok a kolcan paydin.

⁴⁶ An Yaagüüp mä yeeke kiinne ogo, “Düüte ti pämkä.” An pämkä koowi an nanji a koota, an iken ämmä koota ti.

⁴⁷ An äkki Laabaan ogo Yajar Cahadüüta, an äkki Yaagüüp ogo Galiiit.

⁴⁸ An Laabaan jaajjin ogo, “Koota yaanni tiññan ken bi a yuŋo waan yüünü ke ika.” An ina ken batte daa me ogo Galiiit yaanna.

⁴⁹ An cääna äkki me ogo Micipaa, an Laabaan jaajjin ogo, “Dalä Piŋo däämi waadgo ti, naana ikii piirtini ye.

⁵⁰ An naana tulgu yeeki nandä kärgit kujgudu ti meken i batta njäjä ye, i cääna daa yoottu Joon.”

⁵¹ An Laabaan jaajjin ogo, “Koota ke kolcan paydin yaana dooccu waan yüünü ti ke ika ye inni.

⁵² Koota yaanni ken a yuṭo an kolcan paydin ken a yuṭo, ika batta bi koota pämkä yaanni cüüpü woo ogo iki irkida, an päjjidi ṇana iki cüüpüdü woo koota pämkä yaanni ti ogo ika irkada.

⁵³ Dalä Joon yen Abrayiim ke Nahüür ke dänkä yurgen jüci waadgo ti.”

An Yaagüüp lüüttä kä Joon yaana boojene kä wäyen Icaak ye.

⁵⁴ An Yaagüüp iccin wäämmä yok pääm wic, an mä yeeke bärkene ammä ti, an wääna ämmene ye, nünḡin pääm wic.

⁵⁵ An kä tinnänänä Laabaan merkä ṭulge ke ṭulgu yeeke kuunne ḡugin an ṇüülkene. An ḡukcin baanen.

32

Yaagüüp Booc kä İicü

¹ An Yaagüüp jujjin woo attä kä päy an malanṇi yek Joon pärjene kä.

² An wääna yoorene daa kä Yaagüüp ye, ike jaajjin ogo, “A nantä kääygä Joon inni.” An ina ken nantä yaanna äkkeeda ogo Manaayim yaanna.

³ An Yaagüüp tuccin tüüjgi ṇome ti attä pärjidi ke määden İicü ṇommañ mä Cür ti baan mooye mä İdoom ti.

⁴ An eenjene an kiinne ogo, “Ikee ate an müḡdo yeeni İicü kiine ogo, ‘Kiingon yüünü Yaagüüp jääyidi ogo, “İka attä Laabaan ti, an ikoon cääyon ke ike ke tiññan.

⁵ Ika cääyga dāk, ke tüürünjī ke ñiik ke kiinkä oogen ke määngen. Ika tuucunu ñākä nüütküdü mügdō yeeni ogo ika kǎñjo ñerrä iki ti.” ’ ”

⁶ Anj tüüjgi ñuukin Yaagüüp ti, an jaajjin ogo, “Ikoon atton määdic İicü ti. Anj ike äätidi ike pärjede anj ike ädit ook caykā mäyken kǎ ñan.”

⁷ Anj Yaagüüp booññu kǎ yaac anj yore rüütte, anj m'aka ke ike ye kiimme giti kurku kǎ yew, ke ñiik ke dāk ke kälāmgä.

⁸ Anj Yaagüüp jaajjin ogo, “Naana İicü ätä anj kun keelok irke ye, yakkalanj liiti likci woo.”

⁹ Anj Yaagüüp jaajjin ogo, “Ay Joon yen daan wäyo Abrayiim ke wäyo Icaak, ay Piṭo ika kiinnaa ogo, ‘Ḑukcu baan yüünü ti ke mā yüükü ti, nuñko bi nāngeni kǎ ñerrä ye.’

¹⁰ Ika batta päjjädä kǎ biilin yaana batta düüñidi ye ke wonñu yaana nüütkana kǎ ika kiingon yüünü ye. Anj wääna ircänä woo wii mā Üürdün ye a lacan pare ken äddä. Anj tiññan ika wäättä kurku kǎ yewwe.

¹¹ Kura magja kǎ määdo İicü. Ika booju kǎ ike, nuñko äätidi anj ika irkada, ke määngä ke merkä.

¹² Anj iki jaajjini ogo, ‘A gitken ika iki bi nāngeni ñerrä, anj kilkā yüükü bi nanǎ bata ṭinal yek wii jiñe yaaka batta liiltä me kǎ paññä ye.’ ”

¹³ Anj ike nüünnä wīca wīrin jiñe yaanja ti, anj waak yeeke ti ike määden İicü wākkene woo iñdin.

¹⁴ Anj wākkene woo ñiik määngen 200, ke ñukku caykā kǎ yew, ke kǎbālgä määngen 200, ke kǎbālgä yātken caykā kǎ yew,

¹⁵ ke kälāmgä määngen caykā kǎ dāk ke ṭulgen, ke dāk caykā kǎ ñan ke yātkä kǎ caay, ke tüürünjī

määngen caykä kä yew an oogen kä caay.

¹⁶ An yaakka iññe kiinkä yeeke an ike jaajjin ogo, “Ate ñomi ti an waan yaŋkalan dale kun yaŋkalan atı ñomuk an yaŋkalan kä näjäk.”

¹⁷ An kiingon yaana iijjidi ye iingene ogo, “Naana mäado İicü purjene kä an iki tajdey ogo, ‘İki agä män ñaani? An iki atä wa? An a diik ñaani ika ye?’

¹⁸ I luugu ogo, ‘A yek kiingon yüünü Yaagüüp, yaakki a iñdin tuckudu mügdo yeeni İicü. An Yaagüüp kä done bilti äätä nätko ti.’ ”

¹⁹ An yewwe yeene ke dake eenjene kä jiik keelkä ke yaaka muure baadit digärgä ye, ogo, “İkee jaajje jiik keelkä İicü ti naana ike kaññe ye.

²⁰ An ikee jaajje ogo, ‘Kiingon yüünü Yaagüüp bilti äätä nätko ti.’ ” İke payit ogo, “Bi läägä juuggin iñi kä iñdin yaaka atı ñomi ti yaakki. An wäättan naana yooru ye, naana tiki ye ika bi gimga.”

²¹ An ike a tüccini iñdin ñomuk an ike niinnä nantä keeññi.

Yaagüüp Mügjin ke Joon

²² An müllä jinne keellä yaanja ti ike juwin ñaalok an määngä yeeke yaaka kä yewwe ye koowne ke kiinkä yeeke määngen, ke merkä yeeke yaaka caay wiñen kä keelok ye, an ircin woo wii mä Yabüük.

²³ An iken koowne an tucce ircin woo wii, ke wakkä yeeke muure yaaka bilti ye,

²⁴ an Yaagüüp dalji me iñi pare. An mügjin ke oon ke buur kääje.

²⁵ An wääna yorene daa kä oon yuccee kä ye. I Yaagüüp jemme diine ti, an diine kooynu wääna mükceke kä ye.

²⁶ An kiini oon ogo, “Dalä ika atä buur kääjin.”
An kiini Yaagüüp ogo, “İki batta äkkedeni atä ke njuülkaa kä.”

²⁷ An taaji oon ogo, “İki batti me ogo ɲaani?”

An kiinne ogo, “İka batta me ogo, Yaagüüp.”

²⁸ An kiini oon ogo, “Yäntondu ɲuca batta bi battä me ogo Yaagüüp, iki bi batti me ogo İcärayiil. A näänka mügjene ke Joon ke me, an yonñeeda kä ye.”

²⁹ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Nüütkaa yäntondu.”
An taaji oon ogo, “İka tajdaa kä yäntonɗi ina?” An wäättan ɲjuülkene wıca.

³⁰ An Yaagüüp nantä äkkene ogo Piniyel. An naana anan ye i ogo, “İkoon yuurtonon wonjin ke Joon, an ika por daa agä üdon.”

³¹ An wäana Piniyel daljedeeda kä iñi ye i kääcki an wıca an ike ɲoldidi kä yaana diine agee kä kooyon kä ye.

³² Ina ke tiññan mä İcärayiil batta ämene kä puuc mayken waadgä diina yaanna kä yaana Yaagüüp jemmeeda kä diine ti ye.

33

Yaagüüp Pärjin ke İicü

¹ An Yaagüüp däämjın an İicü yootte äatä ke ook 400. An ike merkä kiibgene giti Leya ke Rahiil ke kiinkä määngen yaaka kä yewwe ye.

² An ike kiinkä määngen doocce ke merkälen yeeken ñomuk, an Leya ke merkälen yeeke ɲaɲe ti, an Rahiil ke Yuucip ken a düüñin meken muure.

³ An ike kä done İjjin attä ñomgen ti, an ike düñjin iñi an ñome düücce iñi ɲommañ ji aänke kä ɲatukel ke dääge ti määden ti kä cokal.

⁴ An İicü yîŋŋä pärjin ke määden an yoken käägi an ŋiibbin kä ðuuggen, an muckene yok, an weggin muutuk.

⁵ An wääna İicü yuttee kä määngä ke merkälen ye, ike täaccin ogo, “A ŋaannä ika ke iki yaakka?”

An luugi Yaagüüp ogo, “A merkä yeeki yaaka iñi Joon kiingon yüünü kä ŋerrä ye.”

⁶ An kiinkä määngen wüükîn ti ke merkä yeeken an ðünjin iñi.

⁷ An Leya cääna daa wüükîn ti ke merkä yeeke an ðünjin iñi. An düüñin meken Yuucip ke Rahiil wüükîn ti an ðünjin iñi.

⁸ An İicü jaajjin ogo, “Yaakka muure nüüti ŋaaka ðigärgä yaaka pärjonon kä yaakka?”

An luugi Yaagüüp ogo, “Ogo ika kääññä ŋerrä mügdo yeeni ti.”

⁹ An İicü jaajjin ogo, “Ika cääygana kä ðiräk määdo, yaaka bilti yaakka tüccü kä ðonü.”

¹⁰ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ba'ay, naana ika kääññä ŋerrä iki ti ye, i iñdin yeeni gimgä. Wangü yaaka yoorru ye beeljin bata gin'a ika yuttu Joon ye, kä yaana gimganaa kä, kä ŋerrä ye.

¹¹ Kura iñdin yeeni gimgä yaana äbi me iki ti yaanja, Joon ŋerräŋer ke ika an ika iñña wakkä kä ðiräk.” An wina İicü iiri Yaagüüp ke gimme.

¹² An İicü jaajjin ogo, “Juwe atin, an ika bi iijjä atä ñomü ti.”

¹³ An Yaagüüp ike kiini ogo, “Mügdo yeeni ŋäjjä merkä lijgan an ðiik ke däk yaaka nüiti ye tulgen lijaj. Naana äddi me kä yaac an jiñe kä keelok ye, i ðigärgä muure bi tüwok.

14 Mügdo yeeni kura iijjä kiingon yününü ñome ti, an ikoon bi bääton kä deedaŋ, waan yaana a yïikon ðigärgä ti ke merkälen ti ye, ke miikenii Cïir.”

15 An İicü jaajjin ogo, “Dalä ook yakkalan määngeenii kä iñi yaaka ke ika ye.”

An Yaagüüp luukcin ogo, “İna? İka ñuynu yeeni muure ogo ika kãñjo ñerrä mügdo yeeni ti.”

16 An niinnä yaanja ti İicü dukcin attä Cïir.

17 An Yaagüüp baŋŋä Caküüt, an kuŋtu än, an ðigärgä yeeke nãgene dãŋkä. İna ken nãŋtä yaanna batte daa me ogo Caküüt yaanna.

18 An Yaagüüp wääna äätee kä Padaan Araam ye, däägin ti kä ñer baan mooye yen mä Caküüm ti ñommañ yen mä Kanaan ti, an keeññi yeeke teljene iñi baan mooye ñome ti.

19 An kiññä ñommañ yaana kurcensee kä keeñ yeene ye, minneni Hamuur Caküüm wäyen ti tiilgä galkä wanŋen 100.

20 An naŋŋä tambal wïca an äkkene ogo Joon yen mä İcärayiil ogo Joon.

34

Müünŋü Dïina

1 An Dïina ŋul Leya yaana giide Yaagüüp ti ye, kaaccä woo atı ükcidi ŋulgu yek baan.

2 An wääna Caküüm minneni Hamuur mä Haaw, yätin yen baan yaanja Dïina yoorre daa kä ye, i müünŋe.

3 An jone ŋakcin Dïina ŋul Yaagüüp. An ŋuulle deerconde bilgene an jääjgene kä ñer kuckon.

4 An Caküüm jaajjin wäyen Hamuur ti ogo, “Ťuulle yaanna kujgaa kä wääti a iin yeeni.”

⁵ An wääna Yaagüüp tiinnee kä ogo ɬuulle yeene Dīina müün̄jii Cakīim ye, i merkälen yeeke a woo ke ɖigärgä yeeke, an ike tiin̄jin iñi ke iken ɖuukene ti.

⁶ An Hamuur Cakīim wäyen attä jayok ke Yaagüüp.

⁷ An wääna merkälen Yaagüüp äätene kä ti äätene woo an tiin̄jene kä gin'a nän̄jä ɖone ye, i iken mitc̄in ñaalok an piin̄din kä yaac, kä yaana Cakīim nän̄jee kä loon mä Icärayiil ti kä müün̄jü ɬuulle Yaagüüp ye, an a gin'a yoku batta päjjidi nan̄tä me ye.

⁸ An kiini Hamuur ogo, “Minneni yeeni Cakīim jone kaaccä ɬuulle yün̄ü ti, kura iñjeeda dalä wääti a iñe.

⁹ Dik̄in jiik dale kuuwin wääti waadgä mä yooko ke mä yeekic ti.

¹⁰ An cääye ke ikoon waan a kupon nommañ yaanni ti, cääye nän̄t'a ɬäkke ye, an laaye kä tettä an ikee kãñe wakkä yeekic jiñe ti.”

¹¹ An Cakīim jaajjin Dīina wäyen ti ke mädgen ti an kiin̄ne ogo, “Dale ika kãñä ñerrä ikee ti, an ikee bi iñe wakkä muure yaaka taaja kä ye.

¹² An naana daa yelgä caran̄ bata ɲa' ke iñdin ye, ika äccädä waak'a ñuye ye muure. An ɬuul iña kä a iñ yeeni.”

¹³ An merkälen Yaagüüp Cakīim ke wäyen Hamuur luugi kä mallän̄jिंगin̄ kä yaana Cakīim käwen müün̄jee da ye.

¹⁴ An kiini ogo, “Ikoon batta liiton̄ nään̄kä yaakka nan̄on, käwo iñon m'ana batta a ergon ye, yaanna bi wääti a loon mooye ikoon ti.

15 Ikoon bi kaacon deŋŋä jiik ti ke ikee kä gin kä keelok, dale ikee beelje bata ikoon kä iirrä ook yeekic muure.

16 An wäättan ikee bi iŋge ɬulgo an ikoon bi kujon ɬulgic daa a yooko, an ikoon bi cäyon ke ikee an iikiin wäätin agin mä keelkä.

17 An ikee naana batta gïmmede kä jiik yooko an ikee batta iire ye, i käwo bi koowon an ikoon bi aton.”

18 An jiik yaakka Hamuur ñaappe jok ke minneni yeene Cakiim.

19 An Cakiim batta a kooron kä nanŋä näänkä yaakka, kä yaana jone ñappee kä ɬuul Yaagüüp ye. An Cakiim ken tiilcidi eemtä me kä yaac äntüke yen wäyen ti,

20 an Hamuur ke minneni yeene Cakiim äatin äntüke baan mooye yeenen ti, an iken jaajjin mä baan mooye yeenen ti ogo,

21 “Me yaakki nanŋä ɲiibbin ke iikiin. Dale iken cäyok baan yoono ji an layok, ɲommañ gääban päjjidi iken ti, dale iikiin ɖicin ɬulgu yeeken, an iken iinin ɬulgo a määngen.

22 An iken bi gïmmä kä cäwdä ke iikiin bata mä keelkä ke iikiin, naana ook yooko iirgä me bata iken ye.

23 An naana yaakki nanjin ye, i ɖigärgä yeeken muure ke wakkä yeeken bi wääti a yooko, ääte gïmmän kä jiik yeeken, an dale iken cäyok winni ke iikiin.”

24 An me muure yaaka attä baan mooye tük ye gïmmän kä jiik yaaka nanji Hamuur ke Cakiim yaanna, an ook muure iiri me.

²⁵ An nūinkä kä dāk wāāna ook mor wāācene kuggu iirrä ye, merkālen Yaagüüp kä yewwe Camoon ke Laawī yaaka a Dīina mädgen ye, iken gaadalli yeeken koowi an ircin baan mooye ji i kucu me, an ook muure nägi dugin.

²⁶ An iken Hamuur nägi dok ke minneni yeene Cakūim kä gaadalli, an Dīina ābi woo ārāk ba' Cakūim an iken attā.

²⁷ An merkā Yaagüüp āatin an nāākin me an baan mooye gaani ji kä yaana kāwen müūgene daa me ye.

²⁸ An diik yeeken ke dāk ke tüürünji yeeken koowi ke waak muure yaaka baan mooye ji ye ke yirkä.

²⁹ Wakkä yeeken muure ke äärgä gitken muure gaani. Iken cāāna merkālen licken yeeken koowi ke määngen an kīdī bata mā müükīn.

³⁰ An Yaagüüp jaajjin Camoon ti ke Laawī ti ogo, “Ikee ika āckana dok tīñidīn tīññan mā Kanaan ke mā Peeric ke me muure yek baan ika bi putkana ji. An ika batta cāāygana ook kä dirāk, an naana iken muure yoken dūlgū an ika irkana ye, i mā āntūke yeeki bi dūūmgū gitī.”

³¹ An iken luukcin ogo, “Ikoon kāwo daljon nande bata iin yaana a baal ye?”

35

Yaagüüp Dukcin Nājāk Nāntā Battā me ogo Betalī ye

¹ An Joon Yaagüüp kiinne ogo, “Atā Betalī ŋuca an cāāyā wīca. An bātkaa tambal wīca, Ika Joon yaana üükīn woo ikī ti wāāna buurcinii kä woo mādīc īicū ti ina.”

² An Yaagüüp jaajjin mä äntüke yeene ti ke m'aka muure ke ike ye ti ogo, “Junku yaaka a pääken ye anje yokin ikee ti, an yokic laate woo an ääkke burunğu latkā.

³ Juwe atin Betalı an ika tākā, Joon bāt kādā tam-bal wīca yaana ika yūūkkana ti waan tiñidın ti an ike ke ika nāntā muure yaana atā kā ye ti.”

⁴ An iken junku muure yaaka ke iken ye, iñi Yaagüüp ke jaljalli yaaka enťā gitken ti ye. An jikke iñi jaan mooye ŋoy, yaana cokulan ti Cakiim ye.

⁵ An wāāna Yaagüüp ke merkā yeeke bagene kā ye, mā bānkā yaaka cokulan ti nānt'a kaajdene kā ye, nāākki Joon liin mooye, an batta agene kā ñoolgin ŋatin.

⁶ An Yaagüüp äatin ke mā yeeke muure Lüüc yaana tiññan battā me ogo Betalı ye, ŋommañ yen mā Kanaan ti.

⁷ An ike battā tambal wīca an äkkene yāntāŋ ogo, El Betalı, an anan ogo Joon yen Betalı kā yaana Joon üūkenee woo ike ti kā lāāggī wāāna ike lūūdee kā woo māāden ti ye.

⁸ Rīpga niito yeene Dīboora tüwnü an jīgī me iñi jaan mooye ŋoy Betalı ti kā iñi, an äkki me ogo, Aluun Baküüt, an anan ogo “Jaan İwok.”

⁹ An wāāna Yaagüüp duukee kā Padaan Araam ye, i Joon üūkin woo ike ti ŋuca Betalı an ike ŋüülki.

¹⁰ An ike kiini Joon ogo, “Yāntondü ogo Yaagüüp, an yāntondü batta ŋuca bi battā me ogo Yaagüüp ke on. Yāntondü bi battā me ogo İcārayiil.” An ike äkki Joon ogo İcārayiil.

¹¹ An ike kiini Joon ogo, “İka agā Joon yaana Līit ye, giidā an dīirā an wāātci age ŋon an ŋon

diirken bi käjä woo ikî ti an ikî bi wäätcî agä daan yuur yen yätkäni.

¹² An nommañ yaana iññä Abrayiim ke Icaak ye bi iñenii kä cääna ke kilkä yaaka äätä nãñü ti ye.”

¹³ An Joon ike dalji iññ nãnt'a jaaynene kä ye.

¹⁴ An Yaagüüp ðuccin kolcan paydin nãnt'a jaaynene ke Joon ye, an puukkene wic määk ke ñownä an yaanna nüütî a kolcan paydin yaana tülcidî ye.

¹⁵ An Yaagüüp nãntä yaana jaaynene ke Joon ye äkkene ogo Betalî.

Tüwnü yen Rahiil

¹⁶ An Yaagüüp ke mä äntüke yeeke Betalî mañji iññ an wääna mor uterene kä utar Ipiraat ye, i wuun yaana giidene Rahiil ye ðäägin an bääñ yeene pegan kä yaac.

¹⁷ An wääna bääñ yeene pekkee kä iññ kä yaac ye, i iin yaana giti ye ike kiini ogo, “Nana ikî booju ikî cääygi minnenile oone menen.”

¹⁸ An ike tüw an wääna wääktän yeene kääjedee kä woo ye i minneni äkkene ogo Benaawni an anan ogo “Minneni bääñ yeeni.” An äkki wäyen ogo Benyamün an anan ogo “Minneni yen inti birra.”

¹⁹ An Rahiil tüwnü an jiki me iññ päy mä Ipiraat taan. An cääna Ipiraat battä me ogo Beetlaam.

²⁰ An Yaagüüpkolcan paydin ðoocce wica kääñ Rahiil wic an daa yoottu me wica ke tiññan.

²¹ An Yaagüüp banjä an keeñ yeene teljene iññ Mekdaal Adaar taanñañja.

Merkälen yek Yaagüüp

22 An wääna Yaagüüp cääye kä baan yaanja ti ye, i Robiïn Bila niinne, kiingon iije yen wäyen, an jiik yaakka tiinji Yaagüüp.

An yaakki a yäntänji yek merkälen Yaagüüp yaaka kä caay witken kä yewwe ye.

23 An merkälen Leya a Robiïn kaygon yen Yaagüüp ke Camoon ke Laawî ke Yahüüja ke Yacakiir an Jabuloon.

24 An merkälen Rahiil a Yuucip ke Benyamîin.

25 An merkälen Bila kiingon yen Rahiil a Daan ke Naptaali.

26 An merkälen Jilpa kiingon yen Leya a Gaat ke Acîir.

An a merkälen Yaagüüp yaaka gitkene daa me Padaan Araam ye ikki.

Tüwnü yen Icaak

27 An Yaagüüp attä wäyen Icaak ti nant'a battä me ogo Mamar ye cokulan ti Gariya Arba, yaana tiññan battä me ogo Hiburoon ye, nant'a cääynene Abrayim ke Icaak bata boorgu ye.

28 An Icaak cääynä ke yuunge dake 180.

29 An ike wääkcîn woo wääktän tüwnü an tüwnü an ike cooti me ti dänkä yurge ti, i yuunge a päjjini, an merkä yeeke İicü ke Yaagüüp ken ike jigi.

36

Kaaynä İicü

¹ A perrä yen kaaynä İicü ikki an İicü cäänna battä me ogo İdoom.

² An İicü kuññu määngä yek mä Kanaan ti Adda ɬul Eylüün a mä Haat an Oolibaama ɬul Anna yen Jabüün a mä Haaw,

³ ke Bacamaat ɬul Icämayiil a Nabiyüüt kuwen.

⁴ An Adda İicü gitkene Alipaac an Bacamaat gi-innä Rowiil.

⁵ An Oolibaama giinnä Yahüuc ke Yalaam, an Goora. An merkälen yaakki muure gitki me İicü ɲommañ mä Kanaan ti.

⁶ An İicü määnge koowne ke merkälen yeeke ke ɬulgu yeeke ke m'aka cäyok ke ike ye muure nantä keellä ke digärgä an wakkä muure yaaka kaññe ɲommañ mä Kanaan ji ye, an ike kaaccä woo mäaden Yaagüüp ti an attä baan yaŋkalan ti.

⁷ An ɲommañ boonji woo iken ke digärgä ke wakkä yeeken muure.

⁸ An İicü yaana battä me ogo İdoom ye, cääjjin kä tüümo wic baan mä Ciir ti.

⁹ A perrä yen kaaynä İicü ikki a wäy yen mä İdoom tüümo mä Ciir ti.

¹⁰ A yäntänji merkä İicü ikki, Alipaac minneni Adda in İicü an Rowiil minneni Bacamaat in İicü.

¹¹ Merkä yek Alipaac a Tiimaan, ke Umar, ke Jappo, ke Jataam an Gannaac.

¹² An Timna a kiingon iije yen minneni İicü Alipaac, ike gittä Amaliik Alipaac ti. A merkä yek Adda ikki in İicü.

¹³ An a merkä Rowiil ikki, Nahaat ke Jüra ke Camma an Miija. Merkä yek Bacamaat ikki in İicü.

- 14 An a merkä yek Oolibaama ʔul Anna minneni Jabüün yaana gitkene İicü ye, iken a Yahüüc ke Yalaam an Goora.
- 15 Kaaynä yaakki a yek İicü yaaka wäättä a woydoni yek kaaynä ʔiirken ye, merkä yek minneni İicü mooye Alipaac wäättä a woydoni an yäntängenen ogo Tüümaan ke Umar ke Jappo ke Gannaac
- 16 ke Goora ke Jataam an Amaliik. An yaakki a woydoni yek kaaynä yek ʔommañ mä İdoom ti. Merkä Alipaac yaakki muure a kaaynä yek Adda in İicü.
- 17 A merkä yek Rowiil ikki minneni İicü, woydoni a Nahaat ke Jüra ke Camma an Mijja. An yaakki a woydoni yek kaaynä yek ʔommañ mä İdoom, iken a kaaynä Bacamaat in İicü.
- 18 An a merkä yek Oolibaama ikki in İicü, woydoni a Yahüüc ke Yalaam an Goora. An a woydoni yaaka giidi in İicü Oolibaama tüironle Anna ye.
- 19 Yaakki muure a kaaynä İicü an cäänna battä me ogo mä İdoom, an a woydoni yeeken ikki.

Kaaynä Cür

- 20 An a merkä oogen yek Cür ikki mä Hüür iken cäyok ʔommañ mä İdoom ti, a Luutaan ke Cubaal ke Jabüün ke Anna
- 21 ke Dücüün ke İjaar an Düücaan. An merkä oogen yek Cür yaaka cäyok ʔommañ mä İdoom ti ye a woydoni yek mä Hüür.

- 22 An merkälen oogen Luutaan a Hüür ke Hamaam. An Luutaan käwen a Tımna.
- 23 An a merkä oogen yek Cubaal ikki Albaan ke Manaat ke Ibaal ke Cabbo an Unaam.
- 24 An merkä oogen yek Jabüün a Ayya ke Anna, an ike a Anna yaana kãññä ceere piike caran woo teettalan ina wäana ike kääjee kä tüürünji yek wäyen Jabüün ina.
- 25 An merkä yek Anna a Diiçüün ke tuule Oolibaama.
- 26 An merkä yek Diiçüün a İmdaan ke İjbaan ke İtiraan an Kiiiraan.
- 27 An merkä yek İjaar a Bilaan ke Jabaan an Agaam.
- 28 An merkä Diiçaan a Üüc ke Araan.
- 29 An woydoni yek kaaynä mä Hüür a Luutaan ke Cubaal ke Jabüün ke Anna
- 30 ke Diiçüün ke İjaar an Diiçaan. Iken a woydoni yek äärgä tüggen yek mä Hüür yaaka cäyok nommañ mä Ciiir ye ti.

Yätkäni mä İdoom

- 31 A yätkäni yaaka mügdin nommañ mä İdoom ye ikki, i mor baati yätkä yaana a mükon mä Icärayiil ye.
- 32 Beela minneni Bahüür wäättä a yätkä yen İdoom. Yäntän baan yeene mooye battä me ogo Dinaaba.
- 33 An Beela tüwnü an Jübaab minneni Jüra män nänṭ'a battä ogo Bücüra ye ken mükkü nänṭa yeene.

³⁴ An wääna Jübaab tüwnee kä ye, Ucaam yaana cääy ñommañ mä Tiïmaan ti ye nantä yeene münge.

³⁵ An wääna Ucaam tüwnee ye, Haddaat minneni Baadaat yaana buuccu mä Miđiyaan ñommañ mä Muwaab ye ti, mükkü nantä yeene, an yantän baan yeene mooye ogo Awüit.

³⁶ An wääna Haddaat tüwnee ye, Camla yen mä Macareega mükkü nantä yeene.

³⁷ An wääna Camla tüwnee kä ye, Caawüül yen mä Rabuut yaana cääy wii dok kä cokal ye mükkü nantä yeene.

³⁸ An wääna Caawüül tüwnee kä ye, Baalhanaan minneni Akabüür mükkü nantä yeene.

³⁹ An wääna Baalhanaan minneni Akabüür tüwnee kä ye, Haddaat mükkü nantä yeene an yantän baan mooye yeene ogo Paaw. An iine battä me ogo Matabiil tiironle Matareet an tiin meen a Madahaab.

⁴⁰ A yantänji yek woydoni yek äärgä tüggen İicü ikki ke nänkä yaaka cääyene kä ye, yantängen a Timna ke Alwa ke Yatüit

⁴¹ ke Oolibaama ke İila ke Peynüün

⁴² ke Ganaac ke Tiïmaan ke Mipcaar

⁴³ ke Majdiil an Iraam. Yaakki a woydoni yek mä İdoom kä İicü ti wäy yen İdoommi daa kä nänk'a cääyene kä ye ke ñommañ yaana küümgı ye.

37

Lääggi Yuucip

¹ An wica Yaagüüp ɲuccin cääynä ɲommañ mä Kanaan ti nant'a cääynene kä wäyen bata boorgon ye.

² A perrä yen kaaynä Yaagüüp ikki. Yuucip a minneni oone cääygene yuungu kä caay witken kä ɲatükel, i kääji diik ke merkä yek määngä wäyen Bila ke Jilpa. An Yuucip wäyen äckene jiik yaackä kä nääɲk'a nantä mädgen yejgan ye.

³ An Yaagüüp Yuucip ken bilge kä yaac kä mädgen, nääɲka ike agee minneni yen dɲŋkitin yeene ye, an nängene burnu ɲerrä.

⁴ An wääna mädgen muure yuɬtene ike bilgene daa wäyen kä yaac kä iken ye, putki ji kä yaac, an batta jääckätä kä jon ñammä.

⁵ An Yuucip cääyge läaggï an wääna päkkenee daa mädgen ye, i iken ike putki ji kä yaac.

⁶ An kiinne ogo, “Tiine läaggï yaaka läkkä kä yaakki.

⁷ İkiin müürinaan cääyın yiil ji diikın päk witken an wääna deggon yeeni yuutte ñaalok ye, yeekic muure witken dɲüüli ti yeeni ti, an dɲɲjin iñi yeeni ti.”

⁸ An taaji mädgen ogo, “İki duucu ogo iki bi wäatcey ogo yätkä yoono an ikoon mügdonda?” An putki ji mädgen kä yaac kä läaggï ke jiik yeeke.

⁹ An Yuucip läkkä läaggï yakkalan an nüütkenene mädgen an jaajjin ogo, “Tiine ika läkkä läaggï yakkalan. An ke paan ke kittäni kä caay wiñen kä keelok dɲɲjin iñi ika ti.”

¹⁰ An wääna nüütkeneeda wäyen ke mädgen ye, ike geri wäyen an kiinne ogo, “A läaggï yaaka wali

ye ika lakkii kä yaakka? İki paydä ogo ika ke miic ke mädgic äätoon an dñjjoon İñi iki ti?”

¹¹ An mämgi ji mädgen an wäyen jiik yaakka tiññe jone ti.

Yuucip Yääji Woo Mädgen

¹² An mädgen attä kääji diik wäyen Cakiim kä cokal.

¹³ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “İka tākä iki atä Cakiim nantä yaana kääjene mädgic diik ye.”

An luugi Yuucip ogo, “Nerañ wäyo.”

¹⁴ An kiini wäyen ogo, “Atä tiññaanji naana iken ke diik cäyok tetañ ye, i duuku an nüütkaa jiik.” An tucce woo dääñgon yen mä Hiburoon ji nant’a cääyene kä ye, an ike attä Cakiim.

¹⁵ An kañi oon yañkalan wiñe a diiktini woo käpet, an taaji oon ogo, “İki määjä ñaaka?”

¹⁶ An luuñje ogo, “İka määjä mädgo. Kura nüütkaa nantä yaana kääjene kä diik ye.”

¹⁷ An oon jaajjin ogo, “İken baññä, iken ti-inñä jayok ogo, ‘Juwe atin Duutaan.’” An Yuucip bäätcin mädgen ti, an kaññe Duutaan.

Yääjjin Woo Yuucip

¹⁸ An yooṭi kä utar, an i batta mor dägä ti iken ti kä cokal, iken lääljin pugin ogo nägji dok.

¹⁹ An iken luugjin pääken ogo, “Yooṭe män läaggı İya äätä.

²⁰ Juwe näkin dok an yeepin İñi jün kalan ji, an İkiin jaaccin ogo, ‘Ammii gin kurkungu yañkalan.’ An İkiin bi yütin a ñaaka ken bi äbänä läaggı yeeke.”

²¹ An wääna Robiin tiinñee kä anan ye, ike puccin ogo Yuucip määgee woo an jaajjin ogo, “Nana näkin dok.”

22 An Robiın jaajjin ogo, “Nana yımge püükitın woo, ääte yeePIN jiidük woo teettalan winni, nana inko äccitın ike ti.” An Robiın jaajjin kä wan yaana tãkee mäagedeeda woo iken ti, an tuce njãk wäyen ti ye.

23 An wäana Yuucip däägenee kä ti mädgen ti ye, i güti yokın woo kä burnu yaana neran ende yaanna.

24 An koowi an yeepi jiidük. An jiın jiıne a iwon kä piik.

25 An wäana cääjjene iını ämene kä ye, iken däämjın woo an yurcin yääjoni a yek mä Icämayiil ätä nommañ mä Jilaat ti, ke kälãmgä yeeke dürüt duk yaaka a päkkiñi ye ke yek pilkä äcä Macır.

26 An Yahüüja mädgen taañne ogo, “A nãaka ken bi kañın naana mäado nãñjın dok ye, an yımge paannın yokın ye?

27 Juwe yääckın mä Icämayiil, an inko nana äccitın ike ti, ike a mäado an a yimgä yooko.” An Yahüüja tiingi mädgen.

28 An wäana yääjoni yek mä Icämayiil* kaajdene kä ye, i Yuucip äbi woo mädgen jiidük, an yääjgi mä Icämayiil tiilgä galkä wangen caykä kä yew. An Yuucip iji Macır.

29 An wäana Robiın dukcenee kä jiidük, an Yuucip batta agee kä kañgon kä ye, ike burnu yeeke jiiñne gitı kä nüüjdün.

30 An dukcin mädgen ti, an kiinne ogo, “Yuucip baati jiidük, an ika bi nãnjã ogo?”

31 An iken burnu Yuucip koowi an ittã ñoon, an burnu büücü ti yimgä gitı.

* 37:28 mä Icämayiil ke mä Midıyaan a mä keelkä ken battã me anan.

³² An iken burnu ɲerrä äcki wäyen an kiini ogo, “Yooru gin'a kaññon ye. Yaanni batta a burnu yen minneni yüünü?”

³³ An ɲiji Yaagüüp, an jaajjin ogo, “A burnu minneni yeeni. A amgon kä gin kurkungu yaajgonde yaɲkalan. Minneni yeeni jiiɲtin giti aɲɲa pïlkä.”

³⁴ An Yaagüüp burungu yeeke jiiññe giti an iinɲcin cuukul teye ti nüüti nüüjdün yeene, an nüüññü kä minneni yeene nïinkä kä ɲiräk.

³⁵ An merkä yeeke oogen ke ɲulgu yeeke äätin ike lüüytü jok, an ike yaakkä kä lüüynü jok, an jaajjin ogo, “U'u ika bi ceeñä kä nüüjdün ke ɲakä ti minneni yeeni ti käälok.” An wäyen weenɲä kä ike kä yaac.

³⁶ An wina mä Icämayiil Yuucip yäägi Poɲipaar Macir. Ike a ɲuunɲon kääygä yen yätkä Parahuun yaana a ɲuunɲon tiiconi ye.

38

Yahüüja ke Taamaar

¹ An waan yaanja ti Yahüüja mädgen daljene iñi, an attä cääynä ke oon mä Adalaam yaɲkalan battä me ogo İira.

² An wica Yahüüja yuttu ɲuul mä Kanaan wäyen battä me ogo Cüwa an ɲeyne. An wääna nïinnene kä ye,

³ i ike laaccä an giinɲä minneni oone, an äkkene yäntän ogo Eer.

⁴ An ɲuccin laaccä an giinɲä minneni oone, an äkkene yäntän ogo Unaan.

⁵ An giinnä minneni oone menen ŋuca, an äkkene yäntän ogo Ciïla. An waan yaana gittene me Ciïla ye, i iken cäyok Kaajjip.

⁶ An Yahüüja kaygon yeene Eer dijgene iin battä me ogo Taamaar.

⁷ An Eer kaygon Yahüüja yaajan Piŋo ñome ti, an nägi dok Piŋo.

⁸ An Yahüüja Unaan kiinne ogo, “Atä an in määdic yädä, an dääkä ŋuugula yüünü ike ti bata oore keelle, äckii kä woo määdic merkä.”

⁹ An ŋäjjänä Unaan minneni yaanna batta bi wääti a yeene. Naana daa nŋnok ke in määden ye, i daa yimgä pooke iñi ŋomgu giti nuŋko ŋana määden kãñdee ko kilkä.

¹⁰ An yaaka nanŋe yaakka a yiñ Piŋo ñome ti, an nanŋe dok cääna.

¹¹ An Yahüüja in minneni yeene Taamaar kiinne ogo, “Cäyä agä boro paa ba' wääc ke minneni yeeni Ciïla täle.” Ike düüci ogo, “Ike bi tüwje cääna bata mädgen.” An Taamaar attä cääynä paa ba' wäyen.

¹² An yuungu yakkalan ti Yahüüja iinje tüwnü, an wääna danŋee kä waan nüüjdün ye i ike ke muukonde İira yen Adalaam attene Timna nãntä yaana ŋitene me kãbälgä yeeke ye.

¹³ An mãŋkalan Taamaar nüütkenene ogo daan wäyen ato Timna ŋito kãbälgä.

¹⁴ An wina buruŋgu borkitın yaaka enŋe ye gütte woo an wanŋe kümme kä burŋu yaana kümdene me wanŋen ye, an cääjjin päy tük Anaayim baan mooye yaana päy ji Timna ye. An ŋäje teŋan Yahüüja minneni yeene Ciïla tällä an batta por kujgeeda.

15 An wääna yoorene daa Yahüüja ye ike düüci ogo tuul yaana ogo baal ye nääŋka waŋge agee kä kümgin ye.

16 An umgi ti Yahüüja kä päy taanŋe ti an kiinne ogo, “Äätä niini.” An kuje ogo in minneni yeene.

An taaji iin ogo, “Ika bi iŋja ŋaaka naana ikii niinni ye?”

17 An luugi Yahüüja ogo, “Iki bi tuckeni jüülöle diik yeeki ti.”

An kiini iin ogo, “Naana ye iŋja ginkalan dalä tiiŋa bata luggin ke tuucii deel.”

18 An taaji Yahüüja ogo, “A luggin yaana wali ye ken iŋenii?”

An luugi iin ogo, “Iŋja baachbaac ke dira yeene ke lacan yaana intü ti yaanna.” An iŋene daa Yahüüja an niinnene kä an laaccä.

19 An Taamaar juwin kaaccä woo an burnu yaana ende waŋge ti ye gütte woo, an iinŋin burnu borkitin.

20 An Yahüüja tuccin müükönde İira ogo jüülöle ijje iin ti, an waak'a koownii iin ogo yek luggin ye äbee. An batta a kaŋgon kä İira.

21 An ike tääccin ook yakkalan ti yek mä Anaayim ogo, “Wali iin yaana a baal cäay päy taan winni ye?”

An luugi ogo, “Baati iin yaana a wääton a baal winni ye.”

22 An ike dukcin Yahüüja ti an kiinne ogo, “Iin batta agä kaŋgon. An ook yaaka nantä yaanja ti ye, jayok ogo iken batta cäaygida ko iin yaana ogo baal wica ye.”

²³ An kiini Yahüüja ogo, “Dalä waak yaaka iñña daa kä ye tiije. Ikoon batta takon mä baan ikoon yirkoton, ika tuccunu ogo iin iñjo jüülöle, an batta agii kä kañgon.”

²⁴ An pankä kä dak mäñkalan äätin Yahüüja ti an ike kiini ogo, “Taamaar in minneni yüünü näñjä näñka batta päjjidi ye, ike a laacon kä balkitin.”

An Yahüüja iinjin ogo, “Äbe woo, an nääkke maañ dale tüw.”

²⁵ An wäana ike äbene daa me woo ye, i ike tuccin jiik daan wäyen ti jaay ogo, “Ika laacana kä oon yaana a män waak yaakki ye. Yooru waak yaakki a yek ñaani, baacbaac ke dira yeene ke lacan?”

²⁶ An ñiji Yahüüja an jaajjin ogo, “Ike done ladan, a ika ken näñkä yällä, näñka ike batta agä kä iñgon minneni yeeni Cüla ye.” An Yahüüja batta a niinin ke ike ñuca.

²⁷ An wäana waan yen giidä yeene däägenee kä ye, i ñiji a yuunku jiñe ti.

²⁸ An wäana giidee kä ye, i minneni yanalan in te äbene woo, an gito kuññu wiññanle tinnä an dekke in te ti an jaajjin ogo, “Yaanni kääjidi woo ñomuk.”

²⁹ An wina in te duukke ti, an määden iijin kääjin woo! An gito jaajjin ogo, “İki iijini kääjini woo ogo?” An äkki me yäntän ogo Paaric.

³⁰ An määden giidi me ke wiññanle tinnä in te ti, an äkki me yäntän ogo Jüra.

39

Yuucip ke Iin Poṭipaar

¹ An Yuucip koowi mä Icämayiil an iji Macir, an kiyi män Macir yanalan battä me ogo Poṭipaar

a ɖuunɣon kääygä yen yätkä Parahuun yaana a ɖuunɣon yen tiiconi ye.

² An Pīto ke Yuucip an nanɣe a oon yaana woodit ye, an cääy än yen mügdō yeene ti, yaana a män Macir ye.

³ An yoori mügdō yeene Pīto ke ike, an waak'a nanɣe ye ti muure, i iñtä Pīto wooddin.

⁴ An Yuucip kääññä ɣerrä mügdō yeene ti, an nanɣe a ñuugulo yeene yaana tiilcidi ye, an ɖooce a m'ana tiici wakkä än yeene jiñe muure ye.

⁵ An waan yaana ɖooceeda kä a tiico än yeene jiñe muure ye, i Pīto män Macir ɣüülkene kä Yuucip. An ɣüülkin Pīto äätin ke wakkä yeeke ti muure äräk ke yiil ji.

⁶ An wakkä yeeke muure müükkene Yuucip tiije. An kä mügdin Yuucip, ike batta payit gin kalan, daa a ammani yaaka ame ye pääken. An Yuucip a men ɣerconde biilke ti ke üükine wo ti.

⁷ An waan kalan ti in mügdō yen Yuucip wane niinjin Yuucip ti, an jaajjin ogo, “Äätä niini.”

⁸ An Yuucip yaakkä an in mügdō yeene kiinne ogo, “Yooru, mügdō yeeni ika müükkana waak muure yaaka än ji ye, an batta payit gin kalan.

⁹ Baati mänkalan yaana cääyge mügdin winni bata ika ye, an baati gin'a agee kä paangon yokin ika ti ye, a iki parü, näänka agii kä iije ye. An ika nänä yin mooye yaanna Joon ñome ti ogo?”

¹⁰ An iin daa Yuucip tajde kamat kamat, an ike yaakkä an batta a niinon ke iin an batta cääy kä cokal ike ti ɣuca.

¹¹ An niinnä yanalan ti wääna Yuucip kaaccee kä äräk ñuugulee ye, i ñuuguloni yakalan yek än

baati.

¹² An Yuucip mugi iin ka burnu yeene, an kiini iin ogo, “Aata niini!” An Yuucip buutin woo arak an burnu yeene daljene ti iin inte ti.

¹³ An wana yoorene daa iin burnu daljeneeda ti inte ti an buutenee woo arak ye,

¹⁴ i iin nuuguloni yek an barkene ti, an kiinne ogo, “Yoore man Iburu yaana abi oon yeeni an ti ye, ikin naayin ka yokin. Ike aatin an yeeni ji ogo ika ninjada, an ika yaajjana ka yaac.

¹⁵ An wana tiinja ka yaajjana ka yaac ye, i ike buutin woo arak, an burnu yeene cakke ti inti ti.”

¹⁶ An iin burnu tiinne ke men mooye yen Yuucip daage paa.

¹⁷ An nuutkene jiik keelka, an kiinne ogo, “Man Iburu yaana a kiingon yuunu ickonoon ka winni yaanni aatin ika ti ogo ika naayjada ko yok,

¹⁸ an wana yaajjana ka ye, i buutin woo arak an burnu yeene daljene ti inti ti.”

Yuucip Aci me Gangar ji

¹⁹ An wana Yuucip mugdo yeene tiinnee ka jiik iine yaaka jaayee ka ogo, “A yaaka nangana kiingon yuunu ye ikki ye,” i ike pennä ka yaac.

²⁰ An Yuucip münje an icce gangar nanta ducene yatkä m'aka üle ye, an Yuucip cäynä wica.

²¹ An Piṭo ke Yuucip an nuutkene woo biilin yaana batta düüñidi ye, an inne nerrä duugon yen gangar ti.

²² An Yuucip doocce a tiico yen m'aka gangar ji ye muure, an nanje a tiico yen wakkä yaaka nanit duuggen gangar ji ye.

²³ An ɗuunɗon yen ganɗar batta ŋuca tiici wakkä yaaka tiica Yuucip ye, kä yaana Piŋo ke Yuucip ye. An nanɗe woodit waak'a nanɗe ye ti muure.

40

Yuucip Nüüllü Giti Lääggi yek M'aka Cäyok Ganɗar ji ye

¹ An äänkalan ti wäana näänkä yaakki baakkene kä ye, i wiñ yen lijoni määk yen yätkä mä Macir ke wiñ yen pamdoni biggi yeene näänkä yili müɗdo yeenen yätkä yen mä Macir ti.

² An Parahuun pennä ɗuunɗu yeeke yaaka kä yewwe yaakka ti, wiñ yen lijo määk ke wiñ yen pando biggi,

³ an iken icce ganɗar ji än ɗuunɗon yen tiiconi nant'a tiicene Yuucip ye.

⁴ An ɗuunɗon yen tiiconi Yuucip ɗoocce a m'ana tiici iken ye.

An cäygin ganɗar ji niinkä kä ɗeewan.

⁵ An wiirin jiine kalan ti ganɗar ji, lijo määk ke pando biggi yek yätkä yen mä Macir läkkä muutuk, an lääggi cäyge nüüllen giti päkkit.

⁶ An wäana Yuucip äätene iken ti kä tinñanänä ye, yoorre juuggin yejgan.

⁷ An ɗuunɗu yek Parahuun yaaka ke ike ganɗar ji ye, tääckene ti ogo, “Ikee nüuje ina anɗi tinñan?”

⁸ An iken luukcin ogo, “Ikoon läkkon lääggi an baati m'ana ikoon nüülɗon giti ye.”

An luugi Yuucip ogo, “Nüüllü giti lääggi batta äätidi Joon ti halla? Päkka kä.”

⁹ An wiñ yen lijoni määk lääggī yeeke päkkene Yuucip ogo, “Lääggī yeeki ti, ika yuttu jaan beel bata lüütikon meen ñomi ti,

¹⁰ an jaan meen cääyge kimke kä ðäk. An kä ðeeran anñi ñiimmin an päwnä giti, an tulge eggin.

¹¹ An ðon tule Parahuun cääy inñi ti, an tulge koownu an taañjanä ðon tule Parahuun ji, an ðon tule ðooccu Parahuun inñe ti.”

¹² An Yuucip jaajjin ogo, “Lääggī yaakki nüüti ogo anñi, kimkä kä ðäk a nüinkä kä ðäk.

¹³ An nüinkä kä ðäk Parahuun wiñü bi ääre ñaalok, an iki bi ðuukey nantä ñuugula yüünü ti, an ðon tule Parahuun bi inñeeda kä inñe ti, bata wääna agii kä lijo määk ina.

¹⁴ An kura paydaa naana wakkä attä tetan ke iki ye, an kura ñerci inñi kä päjgin ñingin Parahuun kä ika. An yüükkäa ti dalä ika kääjä woo ganjar ji.

¹⁵ Ika müügana me kä tiññä ñommañ mä lburu ti, an cääna Macir winni ika batta agä nanon ginkalan yaana päjjidi ðooca me ganjar ji ye.”

¹⁶ An wääna wiñ yen pamdoni biggi yuttee kä nüüllü giti ñeran ye, ike Yuucip kiinne ogo, “Ika cääna daa cääyga lääggī, ika äddä arwalli wiñi ti kä ðäk yek biggi.

¹⁷ An arwal yaana meken witken ti yaanna cääyge ji biilkä biggi ñerken yaaka a pämgini Parahuun ye, an amgä ðiirgä arwal ji wiñi ti.”

¹⁸ An luugi Yuucip ogo, “Lääggī yaakki nüüti ogo anñi, arwalli kä ðäk a nüinkä kä ðäk.

¹⁹ An nüinkä kä ðäk Parahuun wiñü bi nülje woo, an iki bi ñaapey kä jaan an yängü bi amgä ðiirgä.”

²⁰ An wääna nīinkä kä dāk dakkene ye, i an jīne jon ñamme yen giidä Parahuun ti, ike nāṅjä ammani jon ñamme nāṅgene duuṅkulen yeeke muure, an ike wiñ yen lijoni määk bärkene ke wiñ yen pamdoni biggi an äbene duuṅkulen yeeke ñomgen ti.

²¹ An ike wiñ yen lijoni määk duukke nāntä yeene ti, an ike ṅuca ḍolle ḍoocce Parahuun iñte ti.

²² An wiñ yen pamdoni biggi an ṅaappe ñaalok kä jaan bata yaana daa kiinene daa kä Yuucip ye.

²³ An wiñ yen lijoni määk Yuucip batta payde an wiirre.

41

Lääggi Parahuun

¹ An wääna yuungu kä yew dakkene kä ye yätkä Parahuun läkkä ogo ike yuddée wii yen mä Nīil ḍok.

² An wīca dāk kä ṅaṭükel kääjin woo wii mä Nīil jī biilken ṅeraṅ an a caagin an ämī biirun giti.

³ An ṅuca dāk kä ṅaṭükel kääjin woo wii mä Nīil jī biilken yejgaṅ an ṭomgaṅ, an yuuttu meken yaaka wii ḍok gurken ti yaakca.

⁴ An dāk yaaka biilken yejgaṅ an ṭomgaṅ yaakka, dāk yaaka biilken ṅeraṅ, an a caagin kä ṅaṭükel yaakka ami. An Parahuun cuuyin nīinkä ti.

⁵ An ṅuccin oodi, an ṅuccin läkkä ogo pāk witken kä ṅaṭükel ḍongaṅ an ṅeraṅ yülü woo meen keellä ti.

⁶ An ṅuca pāk witken kä ṅaṭükel puurin woo liwgaṅ an iīwī jommu woo teettālaṅ.

⁷ An pāk witken yaaka liwgaṅ yaakka, meken yaaka ṅeraṅ kä ṅaṭükel ḍongaṅ yaakka ladi. An Parahuun cuuyin nīinkä ti, an ṅiññe a lääggī.

⁸ An kä tinnänänä anji ike cuuyin wiñe a düiktini. An ike wäadin bärkene muure yek mä Macir ke najjoni, an päkki Parahuun lääggi yeeke. An baati m'ana liitit ike nüülkütü giti ye.

⁹ An wiñ yen lijoni mäak Parahuun kiinne ogo, “Yiñ yeeni paynä tiññan.

¹⁰ An wäana pennii kä wiñ yen pamdoni biggi ti ke ika ina, ikoon äccoon gangar an yen duunjon tiiconi ji.

¹¹ An wiirin keellä ti ikoon ti daa mänkalan cäyge lääggi, an lääggi yanjalan cäyge nüüllen giti a pare.

¹² An wica durñu yen mä Iburu kalan ke ikoon gangar ji, ike a ñuugulo yen duunjon tiiconi. An wäana nüütakonon daa kä lääggi yooko ye, i nüülgonon kä giti. An mänkalan daa lääggi yeeke nüülgeneeda kä giti.

¹³ An daa wäattä bata yaana daa nüülgonon kä giti ye, iki ika duukkaa nantä yeeni ti, an wiñ yen pamdoni biggi ñaappi ñaalok.”

¹⁴ An Parahuun Yuucip bärkene an äbi me woo gangar ji kä biran. An jilke nette woo, an ääkcın burunju, an äatin Parahuun ñome ti.

¹⁵ An kiini Parahuun ogo, “Ika cäyga lääggi, an baati m'ana ika nüülga giti ye. Tiinñä me jayok kä iki ogo naana iki tiinñeey lääggi ye, i liiljey nüüljey giti.”

¹⁶ An Yuucip Parahuun luunje ogo, “Batta a ika a Joon ken iki bi iney luunju jiiibbin jonü ti.”

¹⁷ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Lääggi yeeki ti ika yuddu wii yen mä Niił dok,

¹⁸ an wica däk kä ñatükel kääjin woo wii mä Niił ji a caagin an biilken ñeran an ämi biirun giti.

19 An ŋuca dāk kā ŋaṭūkel kääjin woo bāmaŋ an biilken yejgaŋ kā yaac an ɬomgaŋ. An dāk yaacken bata yaakka aŋan batta agā yoorgin ŋommañ mā Macir jī.

20 An dāk ɬoomken yaacken, dāk caakken yaaka kā ŋaṭūkel iijin woo yaakka ami.

21 An wāāna meken amene daa ye, batta ŋictā me ogo āmin meken, kā yaana iken iīñcete biilken yejgene yejok bata wāāna ina, an ika cuuynu.

22 “An ika cāāna yutṭu lāāggī yeeki ti pāk witken kā ŋaṭūkel yülü woo meen keellä ti, ɖongaŋ an ŋeraŋ.

23 An ŋuca pāk witken kā ŋaṭūkel puurin woo liwgaŋ an iīwī jommu woo teettālaŋ.

24 An pāk witken yaaka liwgaŋ yaakka, meken yaaka kā ŋaṭūkel ŋeraŋ ye ladi. An pākkānā wāādin an baati yaana ika ŋüŭlgada giti ye.”

25 An Yuucip Parahuun kiinne ogo, “Lāāggī yüükü a keelok. An Joon iki nüütkeney gin'a bi naŋe ye.

26 Dāk ŋerkā yaaka kā ŋaṭūkel yaakka a yuungu kā ŋaṭūkel, an pāk witken yaaka kā ŋaṭūkel ye a yuungu kā ŋaṭūkel. An lāāggī a yek keelkā.

27 An dāk ɬoomken yaaka biilken yejgaŋ kā ŋaṭūkel yaaka kääjin woo meken ŋatin yaakka, a yuungu kā ŋaṭūkel. An pāk witken yaaka kā ŋaṭūkel waŋgen baati yaaka iīwī jommu mā teettālaŋ yaakka, cāāna a yuungu kā ŋaṭūkel yek kāñ.

28 Bata yaana nüütkenenii kā ye, Joon iki nüütkeney gin'a bi naŋe ye.

29 An yuungu kā ŋaṭūkel burru mooye bi ätä ŋommañ mā Macir jī muure.

³⁰ An wäattan yuungu kä ɲaʔukel kãñ bi ätä, an burru mooye yaanna bi wiirgä me Macir ji, an kãñ baan bi ɖüüme giti.

³¹ An burru mooye bi wiirgä me baan ji kã yaana kãñ yaana äätidi ye bi yaajee kã yaac ye.

³² Noccin giti läaggä yüükü yaakka a yuutin kã Joon, an bi nanje kã biran.

³³ “An tiññan dalä iki wäkä oon yaana a yuʔo an a ɲäjo ye, an ɖoocci a tiico yen ɲommañ mä Macir.

³⁴ An cääna wäkä ɖuʔoni kujit kã keelok duuc ti yek giidä ɲommañ mä Macir yuungu yaaka kã ɲaʔukel a yek burru mooye yaakka ti.

³⁵ An dalä iken päk muure ɖülgü yuungu ɲerken yaaka ätä yaakka ti, an ɖoocunu mügdin yüünü ti, an ɖoocunu me bänkä mäyken giti an tiicä me wääti a ammani.

³⁶ An päk yaakka bi ɖoocunu me a yek baan, kã yuungu yaaka ätä kã ɲaʔukel a yek kãñ Macir ji ye, nunko ɲana baan ɖüümte daa giti kãñ ye.”

Yuucip Nanji me a Mügdo Macir

³⁷ An wan yaanna Parahuun ke ɖuunjkulen yeeke muure ñaappe juuggin.

³⁸ An Parahuun ɖuunjkulen yeeke taaññe ogo, “İkiin bi kãñin oon bata yaanni anji, yaana cäyge wääktan Joon ye?”

³⁹ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Baati m'ana a yuʔo an a ɲäjo bata iki anji ye, kã yaana Joon nüütkeney kã waak yaakka muure ye.

⁴⁰ An iki bi ɖooceni tiicä nantä yeeni, an mä yeeki muure iki bi tiinkiti eennä yüünü. An a ika pari ken bi talätäl iki ti kã yaana agä yatkä ye.

41 Tiññañ iki waññeni agä men mooye ñommañ mä Macir ji muure.”

42 An Parahuun baacbaac yen tiikonle yeene äbene woo ñte ti an iinkene Yuucip ñte ti, an iinkene burnu ñerconde yeene an dira tiilgä iinkene Yuucip ñe ti.

43 An taappe teebälañ bagal yeene ti yaana bäätcidĩ mügdin yeene ti ye, an me yaajjin ogo, “Dünje iñi!” An ñoocce a mügdo Macir ji muure.

44 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Ika agä Parahuun, baati m'ana bi ñte ke kye ääre ñaalok ñommañ mä Macir ji muure ye, naana iki batta agä jaajjini ye.”

45 An Parahuun Yuucip iññe yäñtäñ mä Macir ogo Capanaatpaniya, an iññe iñ battä me ogo Acanaat tuulle Patipeera män daañ yen mä Uun. An Yuucip ñommañ mä Macir müñje muure.

46 An Yuucip yuunge caykä kä ñäk wääna kaacce kä ñuugula yen yätkä Parahuun yen mä Macir ti ye. An Yuucip angin yore Parahuun ñome ti, an attä laaynä ñommañ mä Macir ji muure.

47 An yuungu kä ñaṭukel yek burru yaakka ti ñommañ giññä kä yaac.

48 An Yuucip päk ḍüülene ti muure yek yuungu kä ñaṭukel yaaka kääjin woo ñommañ mä Macir ji ye. An päk ñoocce bänkä mäyken giti. An baan mooye kalañ daa ḍuckene ji päk yirkä yaaka gurke ti ye.

49 An Yuucip kuuttu päk kä ḍiräk bata ṭinal yek wii jñe, ke yuutee iñi kä paññä, kä yaana batta liilte daa me kä paññä ye.

⁵⁰ I yuungu kãñ batta mor dägä, Yuucip gitki Acanaat merkä oogen kã yew ʈuulle yen Patipeera män daan yen mä Uun ti.

⁵¹ An Yuucip kaygon yeene äkkene ogo Manacca. An ike jaajjin ogo, “A yaana Joon nan̄a kã pillä yeeni muure wiirrä daa kã ke äntüke wäyo muure ye.”

⁵² An Yuucip minneni yaana bäätcidī ye, äkkene ogo Ipiraayim. An jaajjin ogo, “A yaana Joon ika nan̄a giidä kã yaac baan yaana wääccä kã jī pillä ye.”

⁵³ An yuungu kã ɳaʈükel yek burru yaaka äätin ɳommañ mä Macir jī ye düüñin,

⁵⁴ an yuungu kã ɳaʈükel yek kãñ mooye uccin kã äätin bata yaana jaaynene daa Yuucip ye. An kãñ wäättä bänkä giti muure, an a ɳommañ mä Macir pare ken cääyge päk.

⁵⁵ An wääna mä Macir näkkene daa kãñ ye, iken yaajjin Parahuun ti ogo päk. An Parahuun mä Macir muure kiinne ogo, “Ate Yuucip ti an gin'a kiine kã ye i nan̄e.”

⁵⁶ An kãñ tällä baan jī muure, an Yuucip tuucku muure kupkene, an yääjgede mä Macir. An kãñ yaaññä Macir jī muure.

⁵⁷ An mä bänkä muure äätin Macir Yuucip ti kiji päk kã yaana kãñ yaaññee ɳommañ wic muure ye.

42

Yuucip Mädgen Ati Macir

¹ An wääna Yaagüüp tiin̄nee kã ogo päk bilto ti Macir ye, i merkä yeeke kiinne ogo, “Ikee däämme ina?

² Ika tiinjä ogo päk bilto ti Macir. Ate inñi wica an kiije päk yaaka ütün kä ye nunjo nana tüwtin kä.”

³ An Yuucip mädgen yaaka kä caay ye attä Macir kiijidä päk,

⁴ an Yaagüüp Benyamün, Yuucip määden batta agee kä tucon ke meken, booc nunjo ginkalan nänit ðone ike ti.

⁵ An merkälen Yaagüüp ðakkä ti ke meken Macir kiji päk, kä yaana kän biltee kä ti nommañ mä Kanaan ye.

⁶ An a Yuucip ken a mügdo yen mä Macir. An ike yääjgidä mä baan muure päk. An Yuucip mädgen äätin, an ðünjin inñi ike ti nommañ ji.

⁷ An Yuucip mädgen yoorre an niññe, an täkkene bata m'ana a pare ye, an rütkenen ngingin tajde ogo, “Ikee ääte wa?”

An iken jaajjin ogo, “Ikoon ääton nommañ mä Kanaan ti kijon päk.”

⁸ An Yuucip mädgen niññe, an ike batta agene kä niicon.

⁹ An Yuucip päjgin läaggä yeeke yaaka läkke kä ogo iken ye. An iken kiini Yuucip ogo, “Ikee age mä jommu! An ikee äätene däame ellä baan yoono!”

¹⁰ An iken luukcin ike ti ogo, “U'u mügdo, kiinkä yüükü äätin kiji päk.

¹¹ Ikoon muuronaan agon merkä män keellä. Ikoon agon me wotken. Kiinkä yüükü batta a mä jommu.”

¹² An kiinne ogo, “U'u a ellä yen baan yoono ken umgene daame.”

¹³ An iken jaajjin ogo, “Ikoon kiinkä yüükü agon mädin caay witken kä yew merkä män keellä

nommañ yen mä Kanaan ti, an tiññañ mäado deerconde bilti cääy ke wäyo an yañkalan a yääyon.”

¹⁴ An iken kiini Yuucip ogo, “Bata yaana kiinne kä ye ikee age mä jommu.

¹⁵ An kä yaanni ikee puuce, ikee liitke kä yäñtäñ Parahuun, ikee batta bi kaace woo nänñä yaanni ti ke määdic deerconde ääte winni.

¹⁶ Tucce men kä keelok ikee ti an dale ike ati määdic äbe i ikee kalan age gangar ji winni, nuñko ukcon kä giti jiik yeekic naana ikee jaaye a gitken ye. Naana batta gitken ye, ikee liitke kä yäñtäñ Parahuun, ikee age mä jommu.”

¹⁷ An doocce muure gangar ji, an nääkin niinka kä däk.

¹⁸ An niinna däk iken kiini Yuucip ogo, “Yaanni nañe an ikee bi üde, kä yaana booju kä Joon ye.

¹⁹ An naana ikee age mä wotku ye, dale määdic yañkalan cääy gangar ji winni, an ikee yakkalan ate paa äce päk äärgä yeekic tüggen yaaka näkä kañ ye ti.

²⁰ An määdic deerconde äckakä nuñko jiik yeekic ñice daa me agene gitken, nuñko ñana tüwde kä.” An iken yaakka gimgi.

²¹ An iken luugjin ogo, “A gitken jooññu yaanni kaññin kä gin'a nänginän mäado Yuucip ina. İkiin yüttin pillä yäwconde yeene wääna ñujee ikiin ti yüükkin ti, an batta agin yüükkini ti. Ina ken pillä yaanni wäätee kä ikiin ti yaanna.”

²² An Robiin luukcin ogo, “Ikee batta kolle ogo ñana minneni nängede yiñ? An ikee batta tinde. Tiññañ yimgä yeeke ken ikki joocin kä me yaakki.”

23 An batta nājjanā ogo jiiken ookcīdīi gīti Yuucip, nāānka ike jaay kā an jīik yeeke nūūlge daa gīti kā mānkalan ye.

24 An ike ñome tukke woo iken ti an jujjin kā iwok, an wāāna ðanḡee kā iwok ye, i ñome tuugene ti iken ti an jaaynene ḡuca, an Camoon koowne an ḡiḡḡe ñomgen ti.

25 An Yuucip kiinkā yeeke iingene ogo kūcūmgū ook yaakka kūūmgīi ko pāk, an oon yaḡkalan daa tiil yeeke ḡūūkcī kūcam yeene jī, an iḡḡi wakkā āāmka yek pāy jīḡe. An yaakka nāḡgene daa kā me.

26 An wāāttan iken tūūrūḡḡi yeeken kuucki ḡatkin pāk yeeken an attā.

27 An nāntā yaana yuuttene iḡḡi nūīnene kā ye, yaḡkalan kūcam yeene kupkene ogo tūūrūḡ yeene āāmḡee, an tiil yeeke kaḡḡe kūcam tūk.

28 An māḡden kiinne ogo, “Yuure tiil yeeki a ḡuukin ti, ikki kūcam jī.” An iken juuggen yejgin an yoken tūīcīn an luugjin ogo, “A ḡaaka ken naḡi Joon iḡiīn ti anḡi?”

29 An wāāna iken ḡakkene ti wāyen Yaagūūp ti ḡommañ mā Kanaan ti ye, wāyen nūūtkī waak'a nāḡḡā ḡuuggen iken ti ye muure ogo,

30 “Oon yaana a men mooye yen mā baan yaanja ye, ikoon rūūḡḡon ḡḡḡḡn, an ikoon kākkonon witin ogo ikoon aḡjon mā jommu yek baan yeenen.

31 An kiinnon ogo, ‘Ikoon agon me wotken, ikoon batta agon mā jommu.

32 Ikoon māḡin agon caay witken kā yew, an wāyo a keelok, an keelok a yāāyon, an ḡeerconḡe a paa ke wāyo ḡommañ mā Kanaan ti.’

³³ An men mooye yen mä ḡommañ yaanja ikoon kiinnon ogo, ‘Anḡi ken bi ḡäḡe kä ogo ikee agje me wotken. Määdic keelok dalje iñi ika ti winni, an kuje päk ije äcke äärgä tüggen yeekic yaaka näkä käñ ye ti.

³⁴ An määdicle äcka kä, nuḡko ḡäḡe kä ogo ikee batta agje mä jommu, an ogo mä wotken. An wäattan määdic ḡuukke kä, an ikee bi kije an yääḡe wakkä baan ḡi kä tettä.’ ”

³⁵ An wäana kücümḡü yeeken pukte daa kä ye, iken muure yaḡkalan daa ḡeggon yeene yen tiil bilti kücam yeene ḡi. An wäana iken ke wäyen ḡüḡḡi tiil yoorene daa ye, i iken bojgin.

³⁶ An iken kiini wäyen Yaagüüp ogo, “Ikee ṭäke merkä yeeki yääye muure? Yuucip baati, an Camoon baati, an tiññan ikee ṭäke Benyamün koowde. An yaakki muure äätidi a ika ti!”

³⁷ An Robün wäyen kiinne ogo, “Merkälen yeeki yaaka kä yewwe ye näḡä ḡugin, naana batta agä ḡüḡḡini iki ti ye, müükkaa kä inṭi ti, an bi ḡuukkenii kä.”

³⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Minneni yeeni batta atı ke ikee wıca, määden tüwnü an ike anḡa keelok yaana buccin ye. Ika agä daan an naana ginkalan nänḡi ḡone ike ti päy ḡi ye, ika bi äcka ḡok nüüjdün, an ika bi näḡa ḡok.”

43

Yuucip Mädgen Dükcidi Macir

¹ An käñ üüttin ḡommañ mä Kanaan ḡi.

² An wääna iken päk yaaka äbänä Macir ye baakkene ye, wäyen iken kiini ogo, “Ate njuca kijgon waak äämkä kä deewan.”

³ An Yahüüja ike kiini ogo, “Men ikoon kollon kä car ogo wange batta bi yoorjon njuca, a naana mäado äjjon ye.

⁴ An naana mäado tuccudu ke ikoon ye ikoon bi aton inñi an iki kijgini waak äämkä.

⁵ An naana ike batta tuccudu ye, ikoon batta aton kä yaana kiinonon kä men ogo naana mäado batta äjjon ye, i wange batta bi yoorjon njuca ye.”

⁶ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ika äckada dok yiñ kä nüütkin men ogo ikee cäaygeda ko mäadic yanjalan ina?”

⁷ An iken luukcin ogo, “Men ikoon taaññon kä wan teyne, kä duuggo ke mä äntüke yooko ogo wäyo mor ogo üdon? An ikoon cäaygonda ko mäado yanjalan? An täactäñni yeeke luunjon. An njajjon oogoo ogo bi jaajjo ogo, ‘Mäadic äbe winni.’”

⁸ An Yahüüja wäyen Yaagüüp kiinne ogo, “Minneni müükkaa kä dalä aton kä, nunko ütün, an njana tüwtün kä ikiin ke merkä yooko.

⁹ Ika donji bi rätä ünñü yeene, müükkaa kä inti ti, an naana ike batta agä düügini iki ti winni, an dooccu ñomü ti ye, wäattan dalä leññä yeeni waaja ke on.

¹⁰ Naana yoku ikoon batta korrön ye ikoon yoku duukonon äänko kä yew.”

¹¹ An wäattan wäyen Yaagüüp iken kiini ogo, “Naana wäatcidi anji ye, i kuje waak'a njan abi woo nommañ kä deewan ye kücümgu yeekic gitü, an äcke men a inñin käpet, kiñ kä deewan ke duk yaaka

a päkkiṇṇi ye ke yek pīlkā, ke ūmbakūm, ke yūückū
niit.

¹² An kuje tiil äänken kā yewwe yaaka duukkene
kā me kücūmgū yeekic giti ina. Pājjidi bülje, bi a
yālgon.

¹³ An cāanna mādīc koowe an ate ṇuca men ti.

¹⁴ Dale Joon yaana Līṭit ye, ikee iñe ṇerrā
men ñome ti, dale mādīc Camoon duukke kā ke
Benyamīn. An bata ika naana merkā yeeki yāygin
ye, i ika bi nūjū kā iken.”

¹⁵ An ook kuññu iñdinni ke tiil äänken kā yewwe
ke Benyamīn. An iken juwin an attā iñi Macīr. An
yuuttu Yuucip ñome ti.

¹⁶ An wāana Yuucip Benyamīn yoorreeda kā ke
iken ye, i jaajjin m'ana mūgīt an yeene ye ti ogo,
“Ook yaakka ija an yeeni ti, an itā deel an toodu.
Iken atī amī ke ika āṇ giti.”

¹⁷ An oon nāṇjin bata yaana kiinene daa kā
Yuucip ye, an ook iññe ārāk ba' Yuucip.

¹⁸ An ook bojok kā yaana iken ijene daa me ārāk
ba' Yuucip ye, an iken jayok ogo, “Bi kā tiil yaaka
ḍooci me kücūmgū giti waan yaana ijjin ti ina.
Ken inni ābīn kā me kuloḱ winni yaanni, an iḱiīn
bi kākkīn witi, an iḱiīn bi mūgīn, an iḱiīn bi ācīn
agīn kiinkā, an tūūrūṇji yooko bi koowgu.”

¹⁹ An iken attā m'ana mūgīt an Yuucip ye ti, an
jaaynene kā āntūke ti,

²⁰ an kiini ogo, “Ay men mooye ikoon āātonon
winni waan yaana ḍakkā ina, an ikoon kiññon pāk.

²¹ An wāana ḍukcodon kā paa ye, ikoon yuut-
ton iñi nāntā ba' nūnkā, an kücūmgū yooko kup-
konon, an wina muuronaan māṅkalan daa tiil

yeekē kaññe kūcam yeene tük, i tiil yooko daa päyī.
An ikki ðuugonon yaakki.

²² An ikoon ääconon tiil yakkalan ŋuca kijon kā päk, an ikoon batta ŋäjjon a ŋaani ken inni tiil yooko ðoocce kūcūmgü yooko giti.”

²³ An ike luukcin ogo, “Ŋiibbīn ikee ti, ŋana ikee booje. Bi a Joon yeenic yen wääc ken ðuccin waak ŋerkā kūcūmgü yeekic giti. Ŋäjjā tiil yeekic koownu.” An wäättan Camoon äckeneeda kā woo.

²⁴ An wääna men ook iññeeda kā äräk ba' Yuucip ye, i iññe piik, an kūigen looki woo, an tüürüŋji yeeken iññe beelgä.

²⁵ An iken iccinni tooti yokin kā yaana Yuucip äätedee an giti ye, kā nääŋka iken tiinene kā ogo iken bi ämo wica ye.

²⁶ An wääna Yuucip äätenee paa ye, i iñdinni yaaka äbi inken ti ye, äckene daa kā äräk, an iken ðünjin iñi ñome ti ŋomgu giti.

²⁷ An tajdene kā cäwdä yeenen, an taaññe ogo, “Wääc yore ŋeraŋ? Daan yaana kiinde ina. An ike mor a üdon?”

²⁸ An iken luukcin ogo, “Kiingon yününü wäyo yore ŋeraŋ an mor a üdon.” An iken ðünjin iñi ŋuca kā eemdin.

²⁹ An Yuucip wange äärene ñaalok, an määden Benyamīn yaana a minneni meen ye yoorre, an tääckene ti ogo, “A määdicke inni yaana kiinda kā ye?” An ike jaajjin ogo, “Joon iki iñey ŋerrā minneni yeeni!”

³⁰ An Yuucip kaaccā woo kā biraŋ kā yaana jone kūummee kā määden ye, an attā äräk baanne an weenŋä wica.

³¹ An wäättan ike wange püüjjene woo an kääjin woo, an jone yukkene an jaajjin ogo, “Amma äbä.”

³² An Yuucip iñi me woo pare kä dārñañ yeene, an mädgen daa woo pääken. An mā Macir yaaka ämmene kä ye daa woo pääken kä yaana mā Macir batta ämene ke mā Iburu ye, ogo yaanna ogo dällä mā Macir ti.

³³ An Yuucip mädgen doocce ñome ti dooññe daa kä yuungen juwu mooye ti ke deerconde ti, an däämmä wāgin i witken a dīiktīni.

³⁴ An iken kujgi me ammani dārñañ Yuucip ti an äckene daa kä me, an Benyamīin äcki me ääñke kä duuc käälcidi woo yek meken yaakka ti muure. An iken mättä ke Yuucip, an juuggen ñappä.

44

Doñtule Ääygon kä Tiilgä Gälkä yen Yuucip

¹ An Yuucip m'ana mügit än yeene jiñe ye iingene jiik ogo, “Kücümgü ook yaakka küümgü kä päk kä dīrāk bata yaaka liiltä kä äddin ye, an yañkalan daa tiil yeeke duukci ti kücam yeene tük.

² An doñtule ääygon kä tiilgä gälkä doocci kücam yen määden deerconde tük, nāñtä keellä ke tiil yaaka päk giti yaakka.” An ike nāñjin bata yaana kiinene daa Yuucip ye.

³ An tinnäk anñi ook tuci me woo päy ji ke tüürünñi yeeken.

⁴ An wääna kaaccene kä woo baan mooye ji ye, Yuucip m'ana mügit än yeene ye kiinne ogo, “Kä bīrañ ook yaakka ñoolu ñātin. An naana wääñni ñātin ye, i taaja ogo, ‘Nerrä räddīi yok ko yiñ ina?’

⁵ Donṭule yen men mooye yeeni kale ina? A yaana мәtee kä ye, an a yaana cääna paṇdee kä merkämäckä ye. An ikee näṇṇe mätkitṭin mooye!’ ”

⁶ An wääna wääṇṇee daa ṇätin ye, i kiinne bata yaana daa kiinene daa Yuucip ye.

⁷ An luugi ogo, “Men mooye yoono bi jaay ina anṇi? Ikoon kiinkä yüükü, batta lüṭon ṇaṇon nääṇkä yaakka.

⁸ Yooru, tiil yaaka kañṇon kücümḡü yooko tüḡin ye, duukkini kä ṇäjäk duugon ṇommañ mä Kanaan ti, an tiilgä gälkä ke tiilgä yek än men mooye yüünü kalon ina?

⁹ An naana donṭule yeene kañi me mäjkalan ti ikoon ti ye, i men yaanna dalä tüw. An ikoon wäaton agon kiinkä yeeke.”

¹⁰ An ike luukcin ogo, “Ika ḡimmädä kä jiik yee-kic, an a m'ana kañṇä donṭule ye pare ken bi wääti a kiingon yeeni, an ikee yaakka bi ate kä tettä.”

¹¹ An iken muure kücümḡü yeeken äbi iñi tüürüṇṇi yeeken ṇätin kä biraṇ, an kupki.

¹² An m'ana müḡit än Yuucip ye, juwin kä maawnä ḡiti kücümḡü, iijjin ti kä kücam men mooye ti, an yuuttu iñi kücam men deerconde ti, an donṭule kañṇe kücam Benyamiiṇ ji.

¹³ An mädgen buruṇḡu yeeken jiiiji ḡiti woo kä nüüjdün, an tüürüṇṇi yeeken kooji an dukcin baan mooye ji.

¹⁴ An wääna Yahüüja ke mädgen äätene ti än yen Yuucip ti ye, i ike mor irä äräk, an iken dүнjin iñi ñome ti ṇommañ ji.

¹⁵ An iken taaji Yuucip ogo, “A ṇaaka inni nanṇe yaanni? Batta ṇäḡje ogo oon yaana bata ika anṇi ye yuṭo ko paṇdin merkämäckä?”

16 An Yahüüja luukcin ogo, “Ay, men mooye, iki kiingi ogo ŋaaka an ikoon bi jaayon ogo ŋaaka an duuggo bi teeton woo ogo? I Joon yin yoono nüüdene woo anŋi. An tiññan ikoon anŋon kiinkä yүүkü, ikoon ke m'ana kãññene me ðontule ye.”

17 An Yuucip jaajjin ogo, “Ay u'u yaakka batta nanɗa! A m'ana kãññene me ðontule ye ken wääti a kiingon yeeni, an ikee ate kã ñiibbin paa wääc ti.”

Yahüüja Jaaynä kä Mädgen

18 An Yahüüja wükcin ti Yuucip ti, an kiinne ogo, “Men mooye, kura dalä kiingon yүүnü jaaji jiik men mooye yeene ti. An ŋana iki penɗa kiingon yүүnü ti, naana cääna iki beelä bata Parahuun ye.

19 Men mooye ikoon taaññoon ogo, ‘Ikee cääygene kã wääc halla määdic?’

20 An iki luugini ogo, ‘Ee, ikoon cääygonon kã wäyo a daandini ke määdole, an a minneni yeene yen düüñin yuunge. Mäaden tüwnü an a ike pare ken buccin merkä meen ti, an ike bilgänä wäyen.’

21 “An iki ikoon kiinnoon ogo, ‘Äbe winni, dale yooru kã wanɗi.’

22 An iki luugini ogo, ‘Minneni wäyen batta cakcede iñi, an naana cake iñi ye, i wäyen bi tüw.’

23 An ikoon kiinnoon ogo, ‘Naana määdicle batta äätidi ke ikee winni ye, wanɗi batta bi yooŋe ŋuca.’

24 An wääna dukconon kiingon yүүnü wäyo ti ye, i kiinnon kã jiik'a jaajjinii kã ye.

25 An ikoon kiinonon wäyo ogo, ‘dukce kiije päk kã ðeewan ŋuca.’

26 An luuŋŋon ogo, ‘Ikoon batta aton. A naana määdole bilti ke ikoon ye, ken bi aton kã, an oon

wange batta bi yooron a naana määdole bilti ke ikoon ye.'

²⁷ An kiingon yüünü wäyo ikoon kiinnon ogo, 'Näje iin yeeni Rahiil ika gitkana merkälen oogen kä yewwe.

²⁸ An yanƙalan ƙaaccä woo ika ti, an ika jaajjäna ogo, "A gitken jiji giti gin kurƙunƙu." An batta agä yoorgon ke tiññan.

²⁹ An naana yaanni koowe ika ti cääna an ginkalan nãji done ike ti ye, ika agä daan ika bi äcka dok yiñ, an ika bi näga dok.'

³⁰ "Ken anji naana ika dukcu kiingon yüünü wäyo ti, i minneni baati ke ikoon ye, wäyo üññü yeene a dekon ti üññü yen minneni ti,

³¹ an wäyo bi tüw naana minneni yooore baati ke ikoon ye. Ike a daandini, an nüüjdün yaana bi nãngon daa kä ye ike bi näkä dok.

³² An kiingon yüünü minneni müükkene daa wäyen, an kiinnä ogo, 'Naana minneni batta agä düügini njäk iki ti ye, ika bi wääcä leññä ñomü ti yuungi muure.'

³³ "An anji kura men mooye, dalä kiingon yüünü minneni räde yok, an ken wääti a kiingon yüünü, an dalä minneni dukci ke mädgen.

³⁴ An ika bi dukcu wäyo ti ogo naana minneni batta ke ika ye? Ika batta takä yurtu yiñ yaana ätä wäyo ti ye."

45

Yuucip Iken Nüütki Woo Yore

¹ An Yuucip batta a liiton kä yukkin jone m'aka yudok ñome ti yaakka ti muure, an ike yaajjin ogo,

“Kaace woo muurijaan winni.” An baati mǎŋkalan wǎana yore nūŋtkeneeda kā woo mǎdgen ye.

² An ike weekcin kā yǎaw mooye ke tiŋene daa mā Macir, ke ǎntūke yen Parahuun.

³ An Yuucip mǎdgen kiinne ogo, “Ika agǎ Yuucip! Wǎyo mor ūdon?” An mǎdgen batta a līŋtin kā luunŋu ike! An iken bojgin kā yaana yoken kaŋene daa dǎammene wanŋin ke Yuucip ye.

⁴ An Yuucip mǎdgen kiinne ogo, “ǎate ti ika ti kā cokal kura.” An iken ǎatin ti kā cokal. An kiinne ogo, “Ika agǎ mǎadic Yuucip yaana yǎǎjjene woo Macir ina.

⁵ An ŋana ikee booje, an ŋana duuggic pingede ogo ika yǎǎjjanada woo winni, Joon ika tuujana ŋomgic ti ogo ika mǎkco ūnŋū me.

⁶ An kān cǎäyge yuungu kā yewwe baan jī, an mor irǎ yuungu kā duuc yaaka pīnŋǎ ke errǎ bi baawgee kā ti ye.

⁷ An Joon ika tuujana ŋomgic ti nunŋko bucee ko ŋommañ wic, an mǎākoo ko woo ūnŋū yeenic nunŋko mā ūdin dīirīiko.

⁸ An batta a ikee ken ika tuujana winni, a Joon. An ika nanŋa bata wǎy Parahuun ti, men mooye yen ǎn yeene muure, an ika nanŋa agǎ mǔgdo yen ŋommañ mā Macir muure.

⁹ An dukce ŋǎjǎk kā bīraŋ ñaalok wǎyo ti, an nūŋtke ogo, ‘A jiik’a jāāyete minneni yūŋnū Yuucip ye ikki, Joon ika nanŋa agǎ men mooye ŋommañ yen mā Macir ti muure, ǎate kā bīraŋ an ŋana īki kuuru.

¹⁰ Īki bi cǎäyǎ baan mā Jiicaan ti, an īki bi cokal ti ika ti, īki ke merkǎ yūŋkū ke merkǎ merkǎ

yüükü, ke diik ke dāk yüükü ke wakkä yüükü muure.

¹¹ Anj iki bi tiijeni wīca, nuŋko ŋana iki ke äntüke yüünü ke wakkä yüükü muure bocce te iñi. Yuungu mor irä kä duuc yaaka äätidi a yek kañ ye.'

¹² Anj tiññan wanjic yuŋtu ke määdo Benyamiiñ wange yuŋtu ogo ika agjo Yuucip, anj ika inni jaayä ke ikee yaanni.

¹³ Anj wäyo nüütke kä eemdin yeeni yaana kaññä Macir winni ye, ke wakkä muure yaaka yoorre winni ye. Ate anj wäyo äbe iñi winni kä birañ."

¹⁴ Anj Yuucip määden Benyamiiñ kunjene ti jone ti, anj ike jujjin kä iwok, anj Benyamiiñ weenñä ðone ti cääna.

¹⁵ Anj Yuucip mädgen muure kuunne ðugin, anj weggin, anj wäättana mädgen jaaynene kä.

Parahuun Yaagüüp Bärkene Macir

¹⁶ Anj wääna jiik ðakkee än ti ba Parahuun ogo Yuucip mädgen äätono ye, i Parahuun ke ðuunjkulen yeeke juuggen ñappä.

¹⁷ Anj Parahuun Yuucip kiinne ogo, "Mädgic nüütkü ogo nänjo ogo anji, tüürünji yeeken koojji, anj ðukco ñäjäk ñommañ mä Kanaan ti

¹⁸ anj wäyen äbii ke mä äntüke yeeken ika ti. Anj ikee bi iñe ñommañ ñerconde yen mä Macir, anj ikee bi äme wakkä ñerkä yaaka äpätä woo ñommañ ye.

¹⁹ "Anj iki cääna kiinneneni ogo iken nüütkeey, ogo kuju teebälanji yek bāgālgā yek mä Macir ääcii ko merkä yeeken ke määngen, anj wäyen äbii anj ääto.

²⁰ Anj ŋana juuggic lüüji wakkä yeekic, waak ñerkä yek mä Macir muure bi wääti a yeekic."

²¹ An merkälen yek Yaagüüp yaanna nanji. An iken iñi Yuucip teebälanji yek bägälgä bata yaana Parahuun iinjenee kä ye, an iññe wakkä äämkä yek päy jiñe.

²² An iken ti muure yanjalan daa iññe burunğu, an Benyamün iññe tiilgä gälkä wangen 300 ke burunğu kä duuc.

²³ An a waak yaaka tuckene wäyen ye ikki, tüürünji oogen kä caay a koocin kä wakkä ɲerkä yek mä Macir, an tüürünji määngen kä caay a koocin kä päk ke biğgi ke waak äämkä yakkalan a yek wäyen päy ji.

²⁴ An wäattan ike mädgen tucce woo, an wääna kaaccene kä woo ye, i kiinne ogo, “Nana ikee ääme yääñña päy ji.”

²⁵ An iken Macir dalji iñi an attä wäyen Yaagüüp ti ɲommañ yen mä Kanaan ti.

²⁶ An kiini ogo, “Yuucip mor a üdon! An ike ken mügit ɲommañ mä Macir jiñe muure.” An Yaagüüp wiñe diiktin kä jiik kiccängen, an iken batta agee kä giingini.

²⁷ An wääna wäyen nüütken daa kä jiik'a kiinene daa Yuucip muure, an wääna ike yuttee teebälanji yek bägälgä yaaka tuuji Yuucip ike äcä ye, i wäyen Yaagüüp jone duukin iñi.

²⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Danjä, minneni yeeni Yuucip mor a üdon, ika bi atä yooru i batta mor ika tüwü.”

46

Yaagüüp Ati Macir

¹ An Yaagüüp wakkä yeeke kooññe muure bak Macir. An wääna ike dakkee ti Biirciba ye, ike iccin wäämmäni yok Joon yen wäyen Icaak ti.

² An wääna wiirin anji ye, ike kiini Joon kä yooddin an bärkene ogo, “Yaagüüp! Yaagüüp!”

An Yaagüüp luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

³ An ike jaajjin ogo, “Ika agä Joon, Joon yen wääc. İki nana boojü kä wään iñi Macir, iki bi nanjeni wäätcı agä ton yawke wıca.

⁴ An ika kä donji bi atä ke iki iñi Macir, an nıuca iki bi duugeni njäk. An wanğü bi kumğü kä Yuucip kä inıte.”

⁵ An Yaagüüp Biirciba daljene iñi, an koowi merkä yeeke ke merkälen yeeken ke määngä yeeken kä teebalanji yek bägälgä yaaka tuuji Parahuun ogo taapce ko ye.

⁶ An iken cääna digärgä yeeken koowi ke wakkä yeeken yaaka nanı nommañ mä Kanaan ti ye. An Yaagüüp ke kaaynä yeeke muure attä Macir.

⁷ Merkä yeeke ke merkä merkä yeeke, ke kaaynä yeeke muure koowne attene Macir.

⁸ An yaakki a yäntänji yek kaaynä İcärayiil yaaka a merkä Yaagüüp attä Macir ye,

Robiın a minneni Yaagüüp yaana a kaygon ye.

⁹ An merkä yek Robiın a Anook ke Pallü ke Hiıroon an Karmi.

¹⁰ An merkä yek Camoon a Yamaweel ke Yamiın ke Uhaat ke Yakiın ke Cuwaar an Caawüül. Caawüül meen a iın mä Kanaan.

¹¹ An merkä yek Laawi a Jeercüün ke Kuhaat an Miraari.

- 12 An merkä yek Yahüüja a Eer ke Unaan ke Cüila ke Paaric an Jüra. An Eer ke Unaan iken tüwgîn nommañ mä Kanaan ti. An merkälen Paaric a Hijiiron ke Hamüül.
- 13 An merkä yek Yacakür a Tolla ke Püwa ke Yoop an Cimarüün.
- 14 An merkä yek Jabuloon a Cereet ke İlooon an Jalaal.
- 15 An a merkä yek Leya ke Yaagüüp yaaka giidi Padaan Araam ye ikki, an yanjalan a iin battä me ogo Diiina. An merkä yeeke oogen ke tulgu muure a caykä kä däk witken kä däk.
- 16 An merkä yek Gaat a Japhuun ke Hajji ke Cünni ke İjboon ke Eeri ke Aaroodi an Aareli.
- 17 An merkä yek Acür a İmna ke İcba ke İcbi an Biriya ke käwen battä me ogo Ceera. An Biriya merkä yeeke a Hebir an Malakeel.
- 18 An a merkä yek Jilpa kiingon yen Leya yaana iñene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä yek Yaagüüp yaaka Jilpa ti ye, a caay witken kä düügük.
- 19 An merkä yek Yaagüüp iinje Rahiil ti a Yuucip ke Benyamün.
- 20 Yuucip merkä yeeke yaaka giinne nommañ mä Macir ti ye, a Manacca ke İpiraayim. An meen a Acanaat tuulle yen Patipeera män daan yen mä Uun.
- 21 An merkä yek Benyamün a Beela ke Baakir ke Ajbeel ke Jiira ke Naaman ke Eey ke Rooc ke Mupüm ke Hüpüm an Aaret.

²² An a merkä yek Rahiil ke Yaagüüp yaaka giidi ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Rahiil ti ye, a caay witken kä ñan.

²³ An minneni Daan a Hoociim.

²⁴ An merkä yek Naptaali a Yaaceel ke Jooni ke Yaacir an Caliiim.

²⁵ An a merkä yek Bila kiingon yen Rahiil yaana iñene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Bila ti ye, a ñaṭükel.

²⁶ An merkä muure yek Yaagüüp yaaka tiilcidi a kaaynä yeeke yaaka attä Macir ye, a caykä kä düügük witken kä düügük, i määngä merkä yeeke batta a pakin ti.

²⁷ An ñucki ti merkä Yuucip yaaka kä yewwe giidi me Macir ye. An äntüke Yaagüüp muure anja caykä kä ñaṭükel ñommañ mä Macir ti.

Yaagüüp Dakkä ti Macir

²⁸ An Yaagüüp Yahüüja tucce ñome ti ogo pärjo ke Yuucip, an iken nüütci päy yen mä Jiicaan ti. An wääna iken dakkene kä ti Jiicaan ye,

²⁹ i Yuucip teebälan bagal yeene toonñe, an attä pärjin ke wäyen Yaagüüp baan mä Jiicaan ji. An wääna pärjene kä ye, i Yuucip wäyen kunne dok an weggin kä yaac.

³⁰ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Tiññañ dalä ika tüwü iki yoorreni, an iki inni yoorreni mor agä üdon yaanni.”

³¹ An Yuucip jaajjin mädgen ti ke äntüke yen wäyen ti muure ogo, “Ika bi atä Parahuun ti, an

nüütkü ogo mädgo ke äntüke yen wäyo däägono ti ika ti, ääto ɲommañ mä Kanaan ti.

³² An ikee agje kaaydoni yek diik an agje tiiɲoni yek digärgä, an ikee diik yeekic ke däk ke wakkä yeekic muure yaaka bilto ti ye äbenee ke ikee.

³³ “An naana Parahuun ikee bärkene, an ikee taaññe ogo, ñuugula yeenic ogo ɲaaka ye,

³⁴ i kiine ogo, ‘Ñuuguloni yüükü a tiiɲoni yek digärgä kä dinen tinä, bata dänkä yurgen.’ Nunko bi dalje kä cääye kä baan mä Jiicaan ye ti, an nääñka kaaydoni muure yek mä Macir ti agene mä dälkä ye.”

47

Yaagüüp Parahuun Niiülkene

¹ An Yuucip attä Parahuun ti, an nüütkene ogo, “Wäyo ke mädgo ke diik ke däk ke wakkä yeeken muure ätä ɲommañ mä Kanaan ti, an iken tiññan a baan mä Jiicaan ti.”

² An kuññu mädgen kä duuc, an iññe Parahuun ñome ti.

³ An Parahuun Yuucip mädgen taaññe ogo, “Ñuugula yeenic a ɲaaka?”

An Parahuun luugi ogo, “Ñuuguloni yüükü a kaaydoni diik bata dänkä yurgen.

⁴ Ikoon äätonon cääjjodon Macir winni bata boorgu, kä yaana wica baati nänṭa kääjene ñuuguloni yüükü diik ye, kä yaana kãñ tallee ɲommañ mä Kanaan ti ye. An dalä kura ñuuguloni yüükü cääjji baan mä Jiicaan ti.”

⁵ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Wäac ke mädgic äätin iki ti.

⁶ An wākā nāntā yaana tākka ḡommañ mā Macīr ti ḡeraḡ ye, an ḡuccii kā wāac ke mādḡic. An dalā iken cāājji baan mā Jiicaan ti. An naana iki ḡājjā ook yakkalaḡ iken ti liiṡit tiici ḡigārgā ye, i müükkü ḡigārgā yeeki dalā tiicā.”

⁷ An Yuucip wāyen Yaagüüp äbene yuutte Parahuun ñome ti. An Yaagüüp Parahuun ḡüülkene.

⁸ An Parahuun Yaagüüp taaññe ogo, “Yüüngü kā ḡiṡṡā?”

⁹ An Yaagüüp Parahuun luuḡḡe ogo, “Yuungu yeeki a 130, an yuungu yeeki ḡewgaḡ an yejgaḡ, an batta a ḡakin yuungu dānkā yurgo ti yaaka cāāynene kā ye.”

¹⁰ An Yaagüüp Parahuun ḡüülkene, an kaaccā woo üṡṡuk anḡin yore Parahuun ti.

¹¹ An Yuucip wāyen ke mādḡen ḡoocce ḡommañ mā Macīr ji, an iññe ḡommañ yaana kāāti kā ḡerrā baan mā Ramciic ti ye, bata yaana eenjene daa Parahuun ye.

¹² An Yuucip wāyen ke mādḡen ke äntüke yen wāyen muure iññe wakkā äāmkā daa kā yoken.

Yuucip ke Kāñ

¹³ An kāñ yaaññā kā yaac an ammani baati nānkā muure an mābaan yek mā Macīr ke yek mā Kanaan anḡa puudḡu kā kāñ.

¹⁴ An Yuucip tiil muure yek ḡommañ mā Macīr ke yek mā Kanaan ḡülle yokīn, yaaka kijene me pāk ye, an Yuucip tiil äbene ḡoocce än Parahuun ji.

¹⁵ An wāāna tiil muure baakkene ḡommañ mā Macīr ti ke ḡommañ mā Kanaan ti ye, i mā Macīr

muure äätin Yuucip ti an kiini ogo, “İñjon pāk. Ikoon bääggodoon tüwon ina? Tiil yooko baakkın.”

¹⁶ An luugi Yuucip ogo, “Digärgä yeekic äbe an ikee bi iñe pāk rätke kâ digärgä yeekic naana tiil yeekic baakkın ye.”

¹⁷ An iken digärgä yeeken icki Yuucip an iñi Yuucip pāk rätkeneeda kâ bāgälgä ke diik ke dāk ke tüürüñji. An iken iici Yuucip rätkede pāk kâ digärgä yeeken yun yaanna ti.

¹⁸ An wääna yun yaanna düüñenee kâ ye, iken duukin yun kalañ ti, an ike kiini ogo, “Men mooye yoono, ikî batta päänkiti ñjngin ginkalañ ogo tiil yooko baakkono. An digärgä yooko muure anña yüükü, baati gin'a a büccini iñgi kâ ye, a gäyko ke yirkä yooko pääken.

¹⁹ An ikoon bääggodoon tüwon ñomü ti ikoon ke yirkä yooko ina? Kiyjon ke yirkä yooko kâ pāk an ikoon ke yirkä yooko ikoon wäaton a kiinkä yek Parahuun. An iñjon kâwkä nunjo ñana tüwdon kâ, an yirkä ñana wäatcidi a mardî.”

²⁰ An Yuucip ñommañ mä Macir muure kijgene Parahuun. An mä Macir muure yirkä yeeken yääjji woo, kâ yaana kâñ yaaññee kâ iken ti ye, an ñommañ anña yen Parahuun.

²¹ An Yuucip mä Macir nanje a kiinkä muure.

²² An a ñommañ mä dāñkâ pare ken batta agee kâ kiygon a nääñka Parahuun agee kâ düccini jiik ke iken an iñdeeda kâ pāk yek ñuugula yeenen ye. An ken amgä, ina ken ñommañ yeenen batta yääyge daa kâ yaanna.

²³ An Yuucip me kiinne ogo, “Tiine, ikee ke ñommañ yeenic ikee kijgene Parahuun, an kâwkä

yaakki koowe ije pïide yirkä gïti.

²⁴ An naana päk erre ye, i Parahuun iñe kä keelok duuc ti, an ñan ken dooce a käwkä an a ammani yek duuggic ke mä äntükeni yeekic ke merkälen yeekic.”

²⁵ An iken jaajjin ogo, “Üññü yoono manñi, an men mooye, dalä ikoon käñon ñerrä iki ti, an ikoon bi wäaton agon kiinkä yek Parahuun.”

²⁶ An nanñi Yuucip a jiik doocin ñommañ mä Macir ji, ogo keelok duuc ti yen errä ogo yen Parahuun, an jiik doocin yaakka bilti ke tiññan. An büccidï a ñommañ mä dänkä pare ken batta a wäaton a yen Parahuun.

²⁷ An mä Icärayiil cäygin ñommañ mä Macir ji, baan mä Jiicaan ji. An iken ñommañ anña yeenen, an iken gidgin an diirin kä yaac.

²⁸ An Yaagüüp cäaynä ñommañ mä Macir ti yuungu kä caay witken kä ñaṭükel. An yuungu yek Yaagüüp muure yek üññü yeene a 147.

²⁹ An wäana tüwnü Yaagüüp cokulenee ye, i minneni yeene Yuucip bärkene ti, an kiinne ogo, “Kura dalä ika käñä ñerrä iki ti. An intü äcci äämi ti an liitkaa ogo ika bi nüütkada biilin yaana batta düüñidï ye ke wonnu. An ika ñana jigja ñommañ mä Macir ji.

³⁰ An naana ika baakkänä ye, äbaa woo ñommañ mä Macir ji, an jigja kälkä wäygo ti.”

An luugi Yuucip ogo, “Bi nanä bata yaana kiinnaa kä ye.”

³¹ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Liitkaa.” An liitki Yuucip, an Yaagüüp düñjin iñi bür yeene wic.

48

Yaagüüp Merkâ Yuucip Nüülkede

¹ Anj äänkalan ti Yuucip nüütکی me ogo, “Wäac yore cäärin woo.” Anj merkâ yeeke yaaka kâ yewwe yaakka koowne, Manacca ke Ipiraayim.

² Anj Yaagüüp nüütکی me ogo, “Minneni yüünü Yuucip däägin.” Anj Yaagüüp yore riijene ñaalok anj cääjjin bür wic.

³ Anj Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Joon yaana Lüüt ye üükın woo ika ti Lüüc ñommañ mä Kanaan ti, anj ika nüülkana,

⁴ anj ika kiinna ogo, ‘İki bi iñeni merkâ kâ diräk. Anj kilkä yüükü bi wääti a ɬonj diirken, anj ñommañ yaanni bi iñä kilkä yüükü anj bi wääti a yeenen ke cüle.’

⁵ “Anj tiññan merkâ yüükü yaaka giinñi ñommañ mä Macir ti i batta mor ika äätä iki ti Macir ye, a yeeki, Ipiraayim ke Manacca bi wääti a yeeki bata Robiın ke Camoon.

⁶ Anj merkâ yaaka bi ɲocci giidä ɲatken ti ye ken bi a yüükü, anj yänñani yeeken bi kañgä kâ waan yen Ipiraayim ke Manacca.

⁷ “Wäana äätä kâ Padaan Araam ye Rahiil tüwnü päy ji ñommañ mä Kanaan ti, anj ika anjänä iñi kâ yaac, i ikoon aton ti Ipiraas. Anj jikkä iñi päy ji Ipiraas,” anj cääna Ipiraas battä me ogo Beetlaam.

⁸ Anj wäana Yaagüüp merkâ Yuucip yoorreedä kâ ye, i ike jaajjin ogo, “A ɲaannä ikki?”

⁹ Anj Yuucip wäyen luuɲe ogo, “A merkälen oogen yeeki yaaka iñana kâ Joon Macir winni ye.”

Anj Yaagüüp jaajjin ogo, “Äbä ika ti winni dalä nüülkü.”

10 An Yaagüüp wange tünjilîn kä dänkitene, an batta n̄uca yuṭi ṭeṭan̄. An Yuucip merkälen icke-needa ti kä cokal an kuunene ti jone ti, an muckene yokin̄.

11 An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “İka ḍuucu ogo iki batta bi yoorjida n̄uca, an Joon̄ tiññan̄ ika daljana ke cääna kaaynā yüükü yoorru.”

12 An merkälen äbi woo Yuucip daan wäyen un̄ge ti, an ike ñome teekke iñi nommañ j̄i.

13 An Yuucip iken koowi muuṭuk an İpiraayim kä in̄te birrā ti üün̄jene buñ aam yen Yaagüüp ti an Manacca kä in̄te aam ti an üün̄jene buñ birrā yen Yaagüüp ti, an äbene ti kä cokal.

14 An Yaagüüp bugge büülle giti an in̄ke lajjene woo, an ḍooce merkälen witken ti, an in̄te birrā ḍooce İpiraayim yaana ḍeeran̄ ye wiñe ti, an in̄te aam ḍooce Manacca yaana a kaygon ye wiñe ti.

15 An Yuucip n̄jüülkene an jaajjin ogo,

“Joon̄ yaana baaddi wäygo Abrayiim ke İcaak ye,
a Joon̄ yaana ika kaayna ün̄ñü yeeni ti muure
ke ninnā yaanni ti ye.

16 An malak yaana ika man̄ja kä pillā muure ye,
dalā merkälen n̄jüülke.

An dale yāntondi paytä me kä merkälen yaakka ke
wäygo Abrayiim ke İcaak,
an iken daljänā ḍirā nommañ wic kä yaac.”

17 An wääna Yuucip wäyen yoorreeda in̄te birrā äcceeda İpiraayim wiñe ti ye, yoorre yaajan̄ ike ti, an Yuucip wäyen in̄te mün̄ge an ṭäkke angede yok İpiraayim wiñe ti an ḍooccede Manacca wiñe ti.

¹⁸ An Yuucip wäyen kiinne ogo, “Batta anan wäyo, yaanni ken a kaygon yeeni, intü birrä doocci wiñe ti.”

¹⁹ An wäyen yaakkä an jaajjin ogo, “Näjjä minneni yeeni, näjjä. Ike cääna bi mä yeeke dirä an ike cääna bi yäwan, an määden deerconde ken bi yäwan kä ike an kilkä yeeke bi diirä kä yaac an wääti a ɬon diirken.”

²⁰ An nüülkene nünä yaanja ti an jaajjin ogo, “Mä Icärayiil yäntäginic bi battä yokin naana iken nüülkidä mänkalan ye, an iken bi jayok ogo, ‘Dalä Joon iki naney bata Ipiraayim ke Manacca.’ ” An ike Ipiraayim doocce Manacca ñome ti.

²¹ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Ika danja tüwü, an Joon bi ke ikee an ikee bi duuke nommañ dänkä yurgic ti.

²² An baan yaana iñdä mädgic ye ti, iki iñdene baan taanɣe mooye yen mä Cakiim kä mädgic, a yaana ärrä mä Amoor ti kä gaadal yeeni ke kaay yeeni ye.”

49

Yaagüüp Merkä Yeeke Nüülkede

¹ An Yaagüüp merkä yeeke bärkene ti, an kiinne ogo, “Wüuke ti ika ti, an ikee nüütke a ɲaaka ken bi nanji done ikee ti nünkä yaaka äätidi ye ti.

² “Ääte ti an tiɲe, ikee merkälen yeeki,
tiɲe wääc Yaagüüp ti.

³ “Robiin, iki agä kaygon yeeni, an teynä yeeni
ke iki agä minneni iijini woo yen dürkitiñi,

an iḱi agā kültü yen eemdin ke kültü yen
teynä.

⁴ İḱi beelä bata piik tääl wiñe yaaka iijidi ti ye,
an iḱi batta bi küülüküül ḡuca,
näaḡka attii kä bür yen wäac ti
an däälleeda kä yok ye.

⁵ “Camoön ke Laawï a mädin
gaadalli yeeken a yek iirrä teynä.

⁶ Dale ḡana ika kaaccädä ti nänṭa dülte yoken ye,
an dale ḡana yori coorcudu ti jiik yeeken
yaaka diika ye ti.

Kä piinkä yeeken iken nääkin me,
an iken yätkä naḡe a ḡolku kä ñääy.

⁷ Tuummu wäati piinkä yeeken ti kä yaana yej-
gene yejok ye,
an piinkä yeeken yejgaḡ kä yaac,
an iken bi piirjä woo kaaynä yeeki ḡiti,
an iken bi ḡäjä ḡiti mä Icärayiil ti.

⁸ “Yahüüja, mädgic iḱi bi maanḡi.
İntü bi wäati ädäḡḡi yüükü duuggen ti.
An merkä yek wäac muure bi dūḡjidi iñi ñomü
ti.

⁹ Yahüüja a geel tuule yaana ḡanḡä kä ammä
waak'a näge ye.
An yore meecce woo an baati m'ana ike rükü
yok ye.

¹⁰ Yätkitin batta bi kaaci woo paa ba Yahüüja,
an kilkä yeeke kamät ken bi müḡit
an ṭoḡ ike bi äckätä iñdinni
an ike bi tiinḡätä.

- 11 Anj tüürünje yeene bi weene kä jaan beel bata
lüütkon meen,
erele yeene bi weene kä jaan beel bata lüütkon
meen yaana ɲeraŋ ye,
anj burunju yeeke bi pure kä määk,*
jibbani yeeke bi pure kä piik yek jaan yaana
beel bata lüütkon ye ɬulge.
- 12 Anj wanje bi tidan kä maaɲɲä määk kä yaac,
anj leke bi bowan kä maaɲɲä aak.
- 13 “Anj Jabuloon bi cääy ɬinjal wii mooye ji,
anj ike bi wääti a nänɬ'a yuutcete iɲi kuudgu
mäyken ye,
anj tügge bi ɖakcidi Cidoon.
- 14 “Yacakiir a tüürünj teyconde
yaana niin waadgä baliɲɲi ye.
- 15 Anj naana nänɬä yüktän yoorre ɲeraŋ,
anj ɲommaɲ ɲeraŋ ye,
i büyke gääɲe iɲi dūrdee kä waak pekkä
anj bi engä me ɲuugal bata kiingon.
- 16 “Daan bi mä yeeke müge
anj iken bi belok bata kurku mä Icärayiil anjan.
- 17 Anj Daan bi beel bata kaan yaana cääy päy mooye
taan ye,
anj a pääɲɲä yaana cääy päy taan ye,
a yaana kääjä bagal ɲubduɲgene ti ye,
anj taapdo ɖimji ɬarkic.”
- 18 Anj Yaagüüp jaajjin ogo,
“Ika kiijä manɲä yüünü, ay Piɬo.

* 49:11 *pure kä määk.* Purru kä määk yaanna, a yaana jengä
yaakka ɬulgen ɖiirene kä yaac baanne ye.

- 19 “Gaat bi irkätä mädđonŋi,
aŋ bi ñoole aŋ baadde.
- 20 “Acīr ŋommañ yeene bi giit waak äämkä ñapken.
Aŋ ike bi dūccidī waak äämkä yek yātkā.
- 21 “Naptaalī a pääy yaana kälit kā tettā
yaana giit päykālen ŋerken ye.
- 22 “Yuucip a jaan yaana giit kā yaac ye,
a jaan yaana giit kā ceere yen piik ye,
kimke muulu kaal wic.
- 23 Aŋ ädāŋŋi yeeke ike irki kā yaacken,
aŋ ike dīŋi kā cāwgā aŋ ike baaydi kā yaac.
- 24 Aŋ kaay yeene agee kā yīicon,
aŋ bugge bītāraŋ,
kā teynā Joon yen Yaagüüp yaana Līītīt ye,
aŋ kā kaaydo yaana daŋit, a yen mā Icārayiil
ye,
- 25 a Joon yen wāac ken ikī yūūkkedey ti,
aŋ a Joon yaana Līītīt ye,
ken ikī nūūlkedey kā nūūlkinni yek ñaal yaaka
ñaalok pollon jī ye,
ke nūūlkinni yek piik yaaka lūrgan iññi ŋommañ
jī ye,
ke nūūlkinni yek tingā ke kun.
- 26 Nūūlkinni yek wāac yāwaŋ kāālcidī woo
nūūlkinni yek pämkā dānken
ke waak ŋerkā yek tūūmoni yaaka ke cūle ye ti.
Aŋ dale nūūlkinni yaakka muure wāātī a Yuucip
wiñe ti,
yaana a woydo waadgā mädgen ye.

27 “Benyamün a baw yaajgonde yaana meken jiije
giti ye,
ka tinñanānā anñi amī yāngā yaaka nāge ye,
an biigin ti anñi waak'a nāge ye pāage giti.”

28 Yaakki muure a kurku ka caay witken ka
yew yek Icārayiil, an a waak'a kiinene daa wāyen
ye ikki, wāana nūūlkedeeda ka ye, yaŋkalan daa
nūūlkene ka nūūlkin yaana pājidi ke ike ye.

Tüwnü Yaagüüp

29 An iken iingene kiinne ogo, “Ika bi yori cootu
ti dānkā yurgo ti ka birañ. An ika jiga ke wāygo tuum
yaana yiil yen Aproon ti mǎn Haat ye.

30 A tuum yaana yiil ji Makapeela ji cokulan
ti Mamar nommañ mā Kanaan ti ye, yaana kiyi
Abrayiim Aproon mǎn Haat ti, ogo wāato ogo yen
jiigin ye.

31 An a nāntā yaana jikkene me Abrayiim ke iine
Caarra ye ke nāntā yaana jikkene me Icaak ke iine
Ripga ye. An Leya jinñā wīca.

32 An yiil ke tuum yaana jiine ti yaanna kiygā me
mā Haat ti.”

33 Wāana Yaagüüp ðañjee ka iingin merkā yeeke
ye, kiige nuulene ñaalok bür wic, an ike wāācin
woo wāāktāñ tüwnü an tüwnü, an cooti me ti dānkā
yurge ti.

50

Jinñā yen Yaagüüp

1 An Yuucip wāyen ðimgene giti, an weekcin an
kunne yok.

² An Yuucip ñuuguloni yeeke iingene ogo wäyen tükki yokin waak pilkä ke ñownä nunjo ñana rot-jeko, an tükki yokin.

³ An ike nääkin näänkä caykä kä ñan, i tükü yokin kä waak pilkä ke ñownä, an a näänkä yaaka a doocin tutene me m'ana a tüwon ye. An mä Macir nüüññü näänkä caykä kä ñatükel.

⁴ An wääna näänkä nüüjdün baakkenee kä ye, i Yuucip duunjkulen yek Parahuun kiinne ogo, “Naana ika kääñä ñerrä ikee ti ye, i kura jiik yaakki icke Parahuun.

⁵ Wäyo ika daljana liittä, an ika kiinna ogo, ‘Ika cokulunu tüwnü, an jigja tuum yaana tutkunu doni ñommañ mä Kanaan ye ti wäca.’ An anñi dalä ika kura atä wäyo jikä iñi an ika bi duuku.”

⁶ An Parahuun luukcin ogo, “Ee, atä wääc jigä bata yaana daljeney kä liittä kä ye.”

⁷ An Yuucip attä wäyen jige. An duunjkulen muure yek Parahuun attä iken ke me mäyken muure yek ñommañ mä Macir,

⁸ an cääna ke mä äntüke yek Yuucip muure ke mädgen ke mä äntüke yen wäyen. Büccidi a merkälen ke diik ke däk yeeken ken dalji iñi päaken baan mä Jiicaan ji.

⁹ An attä kä teebalanñi yek bägälgä kääygä ke m'aka taabit bägälgä ye, an a ñon diirken.

¹⁰ An wääna däägene ti nantä keennä päk Adaat wii mä Üürdün taanñañja kä ñomuk ye, iken nüüjjiñ kä yaac kä nüüjdün mooye, an iken nüüññü näänkä kä ñatükel kä wäyen.

¹¹ An wääna mä Kanaan yuttene nüüjdün nantä keennä päk Adaat ye, iken jaajjin ogo, “A nüüjdün

mooye mä Macir ti.” Ina ken nantä yaana Üürdün taanñaña kä ñomuk batte daa me ogo Abil Macir yaanna.

¹² An merkä Yaagüüp nanjin bata yaana daa kiinneedä kä ye.

¹³ An gaane koowi an iji nommañ mä Kanaan ji, an jigi tuum yaana yiil Makapeela ji ye, cokulan ti Mamar, nant'a kiya Abrayiim Aproon yen mä Haat ti ye, ogo nantä jügin.

¹⁴ An wäana Yuucip wäyen jikkeeda inñi ye, ike dukcin Macir ke mädgen ke m'aka äätene jingä wäyen ti ye muure.

Yuucip Mädgen Lüüye Jugin

¹⁵ An wäana Yuucip mädgen wäyen yoorene daa kä tüwnee ye, iken jaajjin ogo, “Yuucip ikin bi pütkin giti kä yin yaana nanjkinin daa ina.”

¹⁶ An iken tuccin jik Yuucip ti ogo, “Wäac ikoon iingonon i batta mor tüw,

¹⁷ an jaay ogo, ‘Kura mädgic kulku kä näänkä yaackä ke yin yeenen yaana nanjini kä ye.’ An tinñan kura kulkoon kä näänkä yaackä yooko, ikoon agon kiinkä Joon yen wäac.” An Yuucip weekcin wäana kiinene daa mädgen anan ye.

¹⁸ An mädgen muure äätin ti ike ti an diimdin inñi ñome ti, an jaajjin ogo, “Ikoon agon kiinkä yüükü.”

¹⁹ An Yuucip jaajjin iken ti ogo, “Nana ikee booje kä ika. Halla ika cäâyä nantä Joon?”

²⁰ Ikee ika nanjana yin, an taaki Joon nanje a nerrä, ogo tücco ko ünñü yen me dirken yaaka a üdin tinñan yaakki.

²¹ Nana ikee booje, ikee bi tiije ke merkä yeekic.” An lüüyne juuggin kä jiik ñerkä yaaka täpcin ti juuggen ti ye.

Tüwnü yen Yuucip

²² An Yuucip mor daa cääy Macir ke mä äntüke yen wäyen. An yuunge anja 110.

²³ An ike cääynä ke yuṭe merkä yek Ipiraayim ke merkä yeeken. An ike cääynä ke yuṭe merkä yek Makir minneni Manacca an ken nanje a yeeke.

²⁴ An Yuucip mädgen kiinne ogo, “Ika cokulunu tüwnü, Joon bi ätä ikee ooke a gütken, an ikee bi koowe baan yaanni ti, an ikee bi ije baan yaana liitkenee Abrayim ke Icaak ke Yaagüüp ye ti.”

²⁵ An Yuucip mä Icärayil kiinne ogo ike liitkii, an kiinne ogo, “Joon bi ätä ikee ooke a gütken, an äwgi koowe winni an ije.”

²⁶ An Yuucip tüwnü i yuunge a 110. An gaane tükkü me yok waak pilkä ke ñownä nunjo nana rotjeko, an dooci me kuun jijnä yeene ji Macir.

[clix](#)

Meenka Joon Jumjum Bible Translation

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators

Language: (Jumjum)

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files dated 6 May 2025

c26a5d16-f86b-5d5b-852b-4e1cb4a96263